

**DOCUMENT DE TREBALL
ESBORRANY DE DIAGNOSI**

**PLA DIRECTOR DE PARTICIPACIÓ
CIUTADANA**

CERDANYOLA DEL VALLÈS



Juny de 2006

Índex

1. Estructura del document	3
2. Introducció	4
3. Premisses del Procés	7
4. Reflexions prèvies	8
a) Concepcions de la participació ciutadana	8
b) Perquè fomentar la participació ciutadana	12
c) Elements a tenir en compte en el foment de la participació	15
5. Dades sociodemogràfiques i estructura urbana de Cerdanyola	20
a) La població de Cerdanyola del Vallès	20
b) Estructura urbana	25
c) Imatge i identitat	27
6. Context polític	30
7. Reglamentació de la participació ciutadana	32
8. Organització municipal	37
a) Estructura organitzativa	37
b) Secció de Processos Participatius	46
c) Coordinació i transversalitat en l'organització municipal	51
d) Sistema i canals d'informació, comunicació i atenció	54
9. Òrgans, processos i canals de participació ciutadana	63
a) Òrgans de participació: els consells municipals	65
b) Processos i canals de participació ciutadana	86
c) Els equipaments de proximitat i la participació ciutadana	104
d) La dimensió territorial de la participació ciutadana	108
10. Les entitats i la ciutadania	114
11. Línies de treball a desenvolupar	123
Annex	
a) Dades sociodemogràfiques	124
b) Tècniques utilitzades durant la fase de diagnòstic	127
c) Documentació consultada	127
d) Participants en la fase de diagnòstic	128

1. Estructura del document

El present informe és un document de treball que recull la informació analitzada durant el procés de diagnòstic del foment de la participació ciutadana des de l'ajuntament de Cerdanyola del Vallès de manera sistematitzada, introduint les reflexions dels participants i observacions de l'equip assessor extern identificant els aspectes fonamentals a tenir en compte.

En primer lloc, trobem una **introducció on s'expliquen: els objectius i les fases del procés** d'elaboració del Pla Director de Participació i la primera fase de diagnosi, les premisses del projecte i el procés metodològic, i les tasques realitzades.

En segon lloc, s'introdueix un apartat breu on s'identifiquen aquells **trets del municipi amb relació a la participació** que poden afectar d'alguna manera al desenvolupament d'aquesta.

En tercer lloc, es desenvolupa un apartat on es recull l'**organització municipal**, identificant l'organigrama municipal, el paper de la regidoria de participació ciutadana, i elements a tenir en compte sobre la coordinació i la transversalitat en l'organització municipal.

En quart lloc, s'analitzen els **òrgans i mecanismes de participació**, diferenciant entre els processos i els òrgans (Consells sectorials) de participació.

En cada un dels apartats hi trobem una part descriptiva on s'identifiquen aquelles dades bàsiques; una part subjectiva, on es recullen les visions dels diversos agents que han intervingut durant el procés, i una part d'observacions de l'equip assessor extern que identifica aquells aspectes fonamentals en els que es considera convenient reflexionar a l'hora de definir les línies estratègiques de treball del futur Pla Director de Participació de Cerdanyola (PDPC). També s'inclouen unes preguntes concretes que cal respondre a nivell polític i tècnic per desenvolupar un model de participació global.

2. Introducció

L'ajuntament de Cerdanyola ha realitzat un procés de reflexió entorn els canals, els projectes i òrgans de participació ciutadana municipal, amb la voluntat de desenvolupar un pla de treball al municipi amb propostes d'actuació de millora. Aquest Pla de Treball haurà de vertebrar els diferents canals i mecanismes de participació ciutadana que té el municipi i organitzar-los sota una estratègia global. Per tant, el diagnòstic que aquest document recull forma part d'un procés més ampli que es divideix en dues fases amb objectius diferenciats:

- **Primera Fase: Diagnòstic del foment de la participació ciutadana al municipi**

El desenvolupament del procés per elaborar el diagnòstic entorn la participació ha tingut com a objectiu fonamental implicar a tots els agents que actualment estan intervenint amb un rol o altre en els processos i òrgans participatius de Cerdanyola, ja sigui des de la vessant política, la tècnica o la ciutadana.

Aquest procés de diagnòstic intern ha partit de la voluntat de millora del funcionament actual dels canals i mecanismes de participació ciutadana de l'ajuntament de Cerdanyola, identificant els elements interns que faciliten o condicionen el desenvolupament de la participació ciutadana en els diferents àmbits d'actuació. Per tant parteix d'una perspectiva d'anàlisi constructiu.

El procés també ha comptat amb una recollida sistemàtica de tota la informació existent entorn els processos, mecanismes i òrgans de participació municipal: estudis previs (Les Associacions de Cerdanyola del Vallès, Diagnòstic Estratègic Cerdanyola 21, Estudi Mapa de Distribució Territorial) i reglaments dels diferents Consells existents i memòries d'alguns serveis). Però a més d'identificar quins són els canals, recursos i dades més rellevants, també era fonamental recollir les valoracions, opinions i punts de vista de tots els agents implicats per copsar les necessitats i propostes de millora de la situació actual.

L'objectiu final d'aquesta fase és conèixer quina és la situació de l'ajuntament de Cerdanyola entorn el foment de la participació ciutadana. Per assolir aquest objectiu s'han identificat i analitzat els diferents recursos i canals de participació de que disposa l'ajuntament, recollint les diferents opinions de tots els agents que intervenen entorn el seu funcionament (polític/ques, tècnics/ques i ciutadania implicada en òrgans o processos de participació).

OBJECTIUS DEL DIAGNÒSTIC:

- Conèixer els procediments, canals d'informació, mecanismes i recursos de participació existents a Cerdanyola.
- Identificar l'estructura organitzativa de l'Ajuntament amb relació a l'àmbit de la participació ciutadana: recursos i necessitats.
- Recollir i analitzar les percepcions i expectatives dels agents implicats en les diferents experiències i canals existents.
- Identificar i definir línies de treball a desenvolupar per millorar la situació actual entorn a l'àmbit de la participació.

Per portar a terme aquesta fase de diagnosi, s'han utilitzat diferents tècniques:

- Recollida i explotació de dades secundàries:
 - Anàlisi sociodemogràfic de la població.
 - Entitats i associacions.
 - Canals i espais de participació ciutadana (Consells, comissions, etc.).
 - Polítiques participatives.
- Entrevistes a informants claus: tècnic/ques i polítics municipals.
- Grups de treball amb tècnics/ques, polítics/es, consells municipals.
- Grup de treball amb persones vinculades a processos participatius desenvolupats al municipi.

L'objectiu d'aquestes sessions ha estat recollir les diferents valoracions que realitzen els diversos agents del territori dels canals de participació, entenent que els diferents agents implicats (polítics, tècnics, ciutadania) tenen visions i coneixements diferents en funció del seu rol o paper.

▪ Segona Fase: Proposta de línies d'Actuació i Pla de Treball del Pla Director

La segona fase té l'objectiu d'elaborar el Pla Director de Participació Ciutadana definint les línies estratègiques d'actuació i el pla de treball per millorar els canals i mitjans de participació ciutadana. Per la definició de línies de treball s'analitzaran les potencialitats i debilitats de l'organització municipal entorn la participació en base a la diagnosi elaborada en la primera fase. Durant aquest procés de definició, considerem fonamental continuar treballant amb els tres agents implicats: polítics, tècnics, i societat civil.

OBJECTIUS D'AQUESTA FASE:

- En primer lloc, aprofundir i reflexionar entorn les voluntats i les possibilitats de millora del municipi respecte la participació ciutadana.
- En segon lloc, analitzar les possibilitats i necessitats tècniques per desenvolupar la participació ciutadana en l'estructura municipal.
- En tercer lloc, identificar les línies de treball a desenvolupar.

Per portar a terme aquest objectiu, es realitzarà:

- Sessions de devolució de la pre-diagnosi i reflexió a nivell polític, tècnic i ciutadà.

En aquest marc, el document present és el resultat de la primera fase de treball apuntada, la diagnosi dels canals i mitjans de foment de la participació ciutadana de l'ajuntament de Cerdanyola.

3. Premisses del procés

Aquest procés es concep com un primer pas per elaborar el Pla Director de Participació Ciutadana de Cerdanyola, que té com objectiu desenvolupar i ordenar la participació ciutadana sota una estratègia global en el marc de l'actuació municipal, però és important tenir present que hi ha tres premisses que articularan aquest Pla:

- Aquest Pla Director té sentit en la mesura que es desenvolupa, el document per si sol no garanteix la participació ciutadana en la política local. El Pla haurà de guiar el treball municipal en l'àmbit de la participació ciutadana, i desenvolupar tot el seu potencial al llarg del temps. D'aquesta manera, entenem que la seva implementació és un procés que, fonamentat en la pràctica, l'avaluació d'aquesta pràctica, i l'aprenentatge conjunt dels diversos agents institucionals i socials que hi intervenen, haurà d'anar consolidant estratègies col·lectives, espais de relació i una nova cultura de la participació social i política de la ciutadania en el afers comuns de Cerdanyola.
- En aquest sentit, un cop definit i consensuat el Pla Director de Participació, caldrà que els programes d'actuació de l'Ajuntament tinguin en compte allò que determini el Pla, en la realització de processos participatius i la constitució i funcionament dels òrgans participatius.
- El Pla Director de Participació sorgeix de la voluntat d'analitzar i reflexionar en la feina realitzada i d'un cert model de participació, basat en Consells Municipals de Participació com espai de diàleg entre l'Ajuntament i la ciutadania, i l'existència d'un contacte directe entre l'ajuntament i el teixit associatiu com a màxim exponent de la societat civil organitzada de manera col·lectiva.
- El Pla Director es realitza amb la voluntat de caminar cap a la definició i sistematització d'un model municipal de participació ciutadana el més consensuat possible entre tots els agents implicats.

4. Reflexions prèvies

a) Concepcions de la participació ciutadana

Introducció:

Un primer aspecte que cal tenir present és els diferents conceptes i interpretacions que es realitzen del foment de la participació ciutadana. En aquest sentit, el propi procés de diagnosi identifica diferents visions de la participació ciutadana tant entre els nivells tècnics com en els polítics.

Òbviament, les diferents visions són igual de respectables i legítimes però és necessari identificar les diferents percepcions i unificar criteris entorn aquesta àmbit.

Visions de diagnòstic a partir del treball de camp

Aportacions polítics:

La participació ciutadana com a dret del ciutadà:

- En primer lloc, es destaca la participació ciutadana com a un dret democràtic, el ciutadà té dret a participar. La qüestió és què s'entén per participar: en aquest sentit, hi ha qui considera la informació com un primer nivell de participació ciutadana i qui considera que la informació és una necessitat però que no es pot considerar pròpiament, participació ciutadana. En aquest punt trobem les primeres divergències conceptuals.

La participació ciutadana com relació entre administrador i administrat:

- Un segon aspecte que s'apunta, és la participació ciutadana com tot "espai" o "moment" on hi ha relació entre el ciutadà i l'administració. Així l'atenció al ciutadà, hi ha qui ho considera un element propi de la participació ciutadana, mentre que hi ha qui ho vincula a temes de qualitat del servei.
- Així mateix, hi ha qui identifica "participació ciutadana" amb qualsevol canal de d'escolta de voluntats, queixes o opinions ciutadanes. Així, una bústia de suggeriments, o una enquesta de qualitat del servei, hi ha qui ho considera participació ciutadana.

La participació ciutadana vinculada a l'acció de govern:

- Hi ha qui vincula la participació ciutadana a cedir espais de decisió o proposta a la ciutadania amb relació a temes que els afecten.

La participació ciutadana com tot allò que fa el ciutadà en l'àmbit públic:

- Per últim, hi ha qui assenyala que hi ha moltes qüestions que afecten a la ciutadania i a "allò col·lectiu". Així, són importants temes de convivència i civisme, que un ciutadà no embruti el carrer farà millorar la qualitat de vida a les ciutats, però és aquesta la participació ciutadana de la que volem parlar aquí?
- Hi ha qui associa participació ciutadana a l'acció d'una persona en allò públic, i probablement això és molt legítim, però caldrà valorar si aquest és l'espai on treballar aquestes qüestions.

El rol dels diferents agents i la legitimitat de la participació:

- En tot cas, sí que es destaca que la participació no pot ser una coartada per legitimar l'acció de govern, en el sentit que ha de servir per enriquir els projectes no només per subscriure la proposta municipal.
- A més a més, s'apunta que es important tenir en compte la voluntat política però també la demanda ciutadana, de manera que no només s'ha d'impulsar la participació en allò que volen els "polítics" sinó també en allò que hi ha interès ciutadà.
- Hi ha acord, en el fet, que en últim terme qui ha de decidir són els responsables municipals, però això no implica que sigui convenient impulsar processos de consulta per enriquir el procés de decisió. La participació no eximeix de responsabilitat els polítics municipals.

La participació com un nou paradigma d'entendre la funció pública:

- Per altra banda, hi ha aportacions que fan referència al fet que el foment de la participació ciutadana va més enllà d'obrir espais o canals puntuals de consulta i que suposa una concepció més amplia de la relació i l'atenció de l'administració pública vers els ciutadans.

Les diferents dimensions de la participació ciutadana:

- S'apunta que la participació ciutadana es pot analitzar des de diferents perspectives: així per exemple, una festa pot ser organitzada de manera participativa (amb la implicació de la ciutadania en la seva gestió) però que hi assisteixin pocs ciutadans, o pot ser organitzada per l'ajuntament però que hi assisteixi molta gent, quina és més participativa?

La participació com estratègia de transformació social:

- Per últim, tot i destacar-se que la participació ciutadana és un mitjà per millorar accions concretes, s'assenyala que en ocasions la participació és un pretext per treballar altres coses més "intangibles" com la cultura i el respecte democràtic. Això no significa que no s'hagin de tractar temes importants sinó que és important la funció educativa que pot i ha de tenir el foment de la participació ciutadana.

Aportacions tècnics/ques:

Necessitat de definir el concepte de participació:

- En primer lloc, es destaca la necessitat de definir amb claredat què s'entén per participació ciutadana i adequar la terminologia a cada cas concret. Hi ha paraules que poden concretar millor els diferents conceptes de participació, o millor dit, dels diferents tipus de relació entre l'administració i la ciutadania: col·laboració, patrocini,

complicitat, etc. Però en tot cas cal tipificar els diferents models de relació que es poden generar.

- Per això és necessari tecnificar el concepte i parlar amb propietat del que estem fent en cada moment. Cal explicitar els diferents objectius, el que es pretén en cada cas concret, sinó això és tractar malament a la gent.

Els diferents nivells i fases de la participació:

- S'apunta que un primer nivell fonamental és donar informació, és el primer pas. Cal tenir uns bons canals d'informació i oferir una informació clara i transparent.
- En segon lloc, és necessari definir el diferent ventall de possibilitats "participatives": informar, consultar, proposar, etc. En aquest sentit, hi ha alguns tècnics/ques municipals que consideren que la participació ciutadana és qualsevol vincle entre l'administració i el ciutadà, des de la comunicació institucional i informació, a les queixes i reclamacions que reben alguns serveis, o la mateixa OAC. Però hi ha altres tècnics/ques que consideren que òbviament les instàncies que fan els ciutadans són un dret dels ciutadans, i l'ajuntament en la mesura del possible les ha de contestar, ja sigui per telèfon, via correu electrònic o via correu ordinari, però que no es pot considerar pròpiament participació ciutadana.
- En tercer lloc, cal identificar els diferents temes que es poden desenvolupar amb participació ciutadana i adequar els canals a cada tema i context: no és el mateix parlar de polítiques urbanístiques que de joventut.
- També és necessari les diferents fases amb que pot comptar un projecte: informació, deliberació, aprovació, al·legacions, execució, recepció, seguiment. És necessari planificar tot el procés, i sobretot avaluar i poder quantificar la qualitat dels processos.

Els diferents conceptes de la participació i la seva vessant ideològica:

- Tots aquests elements són bàsics per entendre què hi ha darrera de cada concepte de la participació ciutadana.
- Per altra banda, si bé es considera que cal "tecnificar" la participació, també s'apunta que el foment de la participació ciutadana també pot encabir diferents vessants ideològiques.

Els diferents perfils d'interlocutors de la participació:

- També es considera fonamental identificar els diferents tipus d'interlocutors que pot tenir un projecte participatiu: "afectats", "interessats", "usuaris", etc. Quan parlem de col·lectius cal especificar de qui es tracta per realitzar un bon tracte adequat a cada cas. Per tant, entràrem en una tipificació dels interlocutors. Es posa com exemple un cas d'obres en un carrer, en la fase de comunicació, cal enviar una carta personalitzada a cada casa del carrer presentant el procés amb una fitxa del projecte i convocant a una reunió de presentació del mateix. La gent convocada han de ser tots els que viuen i treballen en el carrer de les obres, però també obert a altre gent perquè les obres no les paguen només aquests veïns. Però es fonamental qui està convidat i perquè, ho hem de poder explicar. Cal buscar els subjectes interlocutors, els diferents col·lectius respectant les seves identitats.
- També s'apunta que la participació hauria de tenir una bidireccionalitat, cap a fora i cap a dintre de l'organització municipal. Cal implicar a l'organització municipal.

La iniciativa participativa:

- Per altra banda, s'assenyala que hi ha dues visions de la participació: la que sorgeix d'iniciativa ciutadana i la que vol incentivar l'administració. En ambdós casos es fonamental una participació basada en uns continguts específics.

Els possibles resultats perversos de la participació:

- Finalment, s'apunta el temor de que la pràctica de la participació ciutadana tendeixi al clientelisme perquè el que es busqui sigui la satisfacció d'uns pocs ciutadans front una majoria "passiva". De manera que és important vetllar per la no manipulació populista del foment de la participació ciutadana, però això és difícil quan són els mateixos governs els que l'impulsen.

Elements de reflexió:

Existeixen diferents conceptes de la participació ciutadana, i sense la voluntat de delimitar o monopolitzar el concepte des d'una sola interpretació, sí que és important realitzar l'exercici de concretar el concepte quan es tracta d'una acció que desenvolupa o impulsa un servei municipal.

En aquest sentit, si bé la participació ciutadana pot ser considerada quasi qualsevol acte que realitza una persona en un àmbit públic, és convenient que quan s'utilitza el concepte des d'una perspectiva institucional es defineixi o concreti més enllà d'un concepte difús de qualsevol espai de relació o vincle entre la ciutadania i allò públic.

La seva definició s'ha de concretar en cada cas concret, però és aconsellable restringir la utilització del concepte de participació ciutadana quan es consulta l'opinió de la ciutadania i hi ha un compromís de resposta institucional amb la voluntat de prendre en consideració les seves aportacions en la definició final de les actuacions de l'administració pública. En aquest sentit, un sondeig d'opinió, una reunió informativa o una enquesta, per si mateixos, no garanteixen que es tracti d'un procés de participació ciutadana.

És fonamental distingir l'ús d'una tècnica, de la finalitat d'un procés, l'ús d'una "tècnica participativa" no garanteix el desenvolupament d'un procés participatiu. El procés depèn de la voluntat que motiva la consulta i el compromís que s'adquireix amb els participants. Per tant, per definir el concepte de participació no hem d'atendre tant a les tècniques que s'utilitzen com als objectius i voluntats que les motiven i impulsen. De la mateixa manera

s'ha d'entendre la promoció de la participació no com un fet o moment puntual en el temps sinó com un procés.

A més és important distingir entre els diferents nivells de participació ciutadana que es poden produir: consulta, proposta, decisió, etc. I els diferents objectius procedimentals que pot tenir: diagnosticar, proposar, planificar o avaluar.

Preguntes obertes

- Quin concepte de participació ciutadana es vol desenvolupar i potenciar des de l'ajuntament de Cerdanyola?

b) Perquè fomentar la participació ciutadana

Introducció:

Un segon aspecte fonamental molt vinculat a l'anterior, és el “per què fomentar la participació ciutadana?” Aquest punt també ha estat força desenvolupat durant el treball de camp tant per polítics com per tècnics.

Visions de diagnòstic a partir del treball de camp

Aportacions polítics/ques:

La participació com a dret s'ha de garantir:

- En primer lloc, es destaca que la participació ciutadana és un dret i forma part dels propis principis democràtics i com a tal cal garantir-lo i fomentar-lo. Però més enllà del fet de ser un dret s'han apuntat un seguit de factors que incentiven el foment de la participació ciutadana.

Saber millor les necessitats ciutadanes:

- El foment de la participació ciutadana ha de servir per saber millor “què passa al carrer”, “què en pensen els ciutadans entorn a diferents aspectes”.

Buscar la corresponsabilització ciutadana:

- També es destaca que la participació és molt important de cara a generar un compromís dels ciutadans en involucrar-se en la seva ciutat.

Per evitar conflictes:

- Des d'una perspectiva més pragmàtica, s'assenyala que la participació és útil per minimitzar queixes dels ciutadans i avançar-se als possibles problemes. Es considera un bon mètode per treballar el consens i evitar protestes futures i pèrdues de temps.

Millorar confiança i interlocució amb les institucions públiques:

- Per altra banda, hi ha qui apunta que hi ha una certa crisi de les institucions democràtiques i la representació política (hi ha un grau elevat de gent que no vota, hi ha la percepció que els polítics no fan res, etc.) i el foment de la participació ciutadana pot reforçar el sistema democràtic representatiu i la relació entre ciutadania i representants polítics.
- També es destaca que el foment de la participació ciutadana ha de servir per garantir un bon grau d'interlocució entre ciutadania i representants polítics. S'assenyala que tradicionalment aquesta comunicació s'ha realitzat amb les entitats i associacions i que cal seguir fent-ho, però que també és necessari buscar altres canals per arribar a la ciutadania no associada.

Implica la ciutadania en la cosa pública:

- En tot cas, s'apunta que el foment de la participació pot ser no és una demanda majoritària de la ciutadania, però és necessari generar aquesta inquietud vers "la cosa pública" i la política en un sentit ampli per fomentar la implicació dels ciutadans en el seu entorn més immediat, la ciutat.

Consens polític:

- S'apunta que tots els partits polítics estan d'acord en fomentar la participació ciutadana en la línia que cal escoltar els ciutadans. De manera que es considera viable un pacte entorn aquest àmbit. Però és important no "polititzar" aquest àmbit.

Aportacions tècniques:

Per millorar les polítiques públiques i el seu impacte:

- Des del punt de vista tècnic, hi ha qui apunta que si bé està clar que els polítics han de marcar les directrius fonamentals en base als seus programes i projectes polítics i socials, i els tècnics i tècniques municipals implementar-los, es qüestiona que ho puguin fer sols i es considera que requereixen de la implicació i la participació activa de la ciutadania.
- S'assenyala que l'equip de govern té la legitimitat i l'obligació de mostrar el que vol tirar endavant, i el procés que vol endegar amb unes regles del joc clares. És a dir, el polític ha de presentar el seu projecte i definir els nivells de participació que vol fomentar: si és una sessió informativa, si és una sessió de treball, de deliberació, etc. Es destaca que l'ajuntament ha d'informar dels projectes però cal garantir que també hi hagi una bidireccionalitat en la relació, de manera que cal escoltar la voluntat i opinió de la ciutadania. Sense negar que en últim terme la responsabilitat recau sempre en el polític, no en el ciutadà.
- S'apunta per part d'alguns tècnics que l'actual crisi de l'estat del benestar posa de manifest que el model que promovia que "l'estat s'ha de cuidar de tot" no és possible.

L'Estat "paternalista" no funciona per motius econòmics i per motius polítics (deshumanització de la política). Per poder donar resposta a aquesta situació des del nivell local cal potenciar el vincle entre els gestors públics i la ciutadania per ajudar a vertebrar la comunitat. Això no es pot fer només amb els representants polítics, es requereix d'un ventall més ampli de persones amb un cert grau de complicitat i voluntat de treballar per la comunitat. No es pot fer tot amb "quatre polítics i funcionaris públics", calen interlocutors i ciutadania amb vocació de servei públic que impulsi activitats amb i per a la ciutadania. Aquesta es la manera de treballar per la cohesió social i oferir un bon servei públic.

- Aquests vincle i comunicació entre els responsables polítics i tècnics i la ciutadania ha de servir per generar a través dels projectes concrets unes noves formes de fer que van incorporant més persones amb voluntat de servei i interès públic. Això hauria de ser la finalitat última de la participació, sempre a partir d'un objectiu instrumental que trobem en cada projecte concret.
- Més enllà d'aquestes argumentacions més finalistes, també s'ha assenyalat des del punt de vista tècnic que en la definició de polítiques públiques la detecció de necessitats és fonamental, i per això la participació ciutadana és necessària. Però també com a procés de construcció de la proposta per assolir majors graus de consens i reduir possibles conflictes futurs. La visió de la ciutadania enriqueix els projectes tant en la fase de diagnosi com en les propostes.
- Tot i això, en ocasions els terminis i les limitacions de recursos dificulten el foment de la participació ciutadana o poder donar una bona resposta a aquesta quan es genera.

Elements de reflexió:

Una de les tasques del Pla Director de Participació Ciutadana és definir la voluntat que motiva al govern municipal a fomentar la participació ciutadana, tant respecte a les temàtiques en les que incideix: urbanisme, cultura, planificació estratègica, medi ambient, etc.; com amb relació al fet que es desenvolupi amb participació: implicar a la ciutadania amb Cerdanyola, aprofundir en la democràcia, millorar les polítiques públiques, apropar el govern de la ciutat als seus ciutadans i a la inversa, corresponsabilitzar a la ciutadania, legitimar l'acció de govern, fomentar la transformació social, potenciar una administració relacional, enfortir el teixit associatiu, etc.

Els objectius poden ser diversos i per tant es poden desenvolupar projectes amb objectius diferents des del punt de vista participatiu. Aquest fet no és un problema, el problema sorgeix quan es confonen objectius en un mateix projecte per manca de definició d'aquests. És fonamental ser conscients de perquè desenvolupem un projecte amb participació i quins objectius generals i específics perseguim, tant respecte als objectius participatius com els substantius, del tema en concret en el que es participa.

Preguntes obertes:

- Amb quins objectius s'impulsa i es fomenta la participació ciutadana des de l'ajuntament de Cerdanyola?
- En quins àmbits (urbanisme, educació, promoció econòmica, etc.) s'impulsa?
- En quin moment es desenvolupa (diagnòstic, proposta, programació, implementació, etc.)?
- En quins aspectes es fomenta, planificació global o qüestions concretes?
- En quins àmbits, estratègics o accions concretes?

c) Elements a tenir en compte en el foment de la participació ciutadana*Introducció*

En el desenvolupament dels mecanismes i canals de participació ciutadana és fonamental tenir en compte una sèrie d'elements referents a l'organització i el context on es genera la participació de la ciutadania. En aquest sentit, durant el treball de camp els diferents agents implicats han assenyalat un seguit de qüestions que es destacaven com elements a tenir en compte en el foment de la participació ciutadana. En aquest apartat s'ha realitzat un recull sistemàtic de tots ells.

Visions de diagnòstic a partir del treball de camp**Aportacions polítiques:**

Necessitat de garantir la coherència de la participació que s'impulsa:

- En primer lloc, s'apunta la necessitat de garantir una coherència global de la participació que s'impulsa, a nivell sectorial, territorial i global. I que aquests canals de participació siguin efectius. Això vol dir, d'una banda, que no es paralitzi el funcionament de govern i els serveis tècnics de manera que es puguin gestionar correctament els projectes i les respostes a la participació ciutadana. D'una altra banda, que no es convoqui a la ciutadania més del necessari per evitar una sobresaturació dels

participants. Hi ha qui apunta que els representants de les entitats estan “desbordats de reunions”.

- A l'hora “d'ordenar” la participació hi ha qui destaca que hi ha dos tipus de participació ciutadana: aquella vinculada a aspectes generals, que hauria de tractar un òrgan de ciutat: el riu, les comunicacions, els pressupostos, els preus públics, taxes, etc. I aquella vinculada a sectors concrets. Tot i així, hi ha qui no és partidari de crear un Consell de Ciutat perquè hi ha una dinàmica de generar grans òrgans que després són poc operatius. Cal vetllar per simplificar la participació ciutadana per evitar produir l'efecte contrari i desmotivar la ciutadania. Per això és important prioritzar temes i evitar l'acumulació de reunions. En aquest sentit, hi ha qui considera més eficient organitzar la participació a través de projectes concrets on la gent està motivada i els objectius són clars.
- Però s'apunta que per evitar possibles solapaments o incoherències és important funcionar mitjançant una planificació per objectius. Això s'hauria d'establir a partir del PAM. I el PAM s'hauria de debatre en un òrgan general de ciutat (el Consell de Ciutat). Després en funció d'aquest PAM s'hauria de fer el debat, les propostes i l'avaluació de la feina realitzada.

Necessitat de partir de la realitat en la que ens trobem i l'experiència acumulada:

- Hi ha qui destaca que el sistema actual ja té forces canals de participació ciutadana i que quan es parla de foment de la participació ciutadana sovint sembla oblidar-se tots els canals existents: les eleccions, els partits polítics, les entitats, consells sectorials, etc. Això no vol dir que no calgui introduir nous canals, sinó que no s'han d'oblidar els ja existents i potenciar-los.
- Cal partir de la realitat actual i anar definint una línia concreta i un procés d'aprenentatge col·lectiu de tots els agents implicats: polític/ques, tècnics/ques i ciutadania. Tothom ha de tenir present els objectius dels projectes i el rol que poden jugar els diferents agents implicats.
- També es destaca políticament el fet que el foment de la participació ciutadana no és una demanda majoritària de la ciutadania i això s'ha de tenir en compte a l'hora d'organitzar-la. Perquè a més, es detecta que els temes que més mobilitzen són aquells més immediats i que afecten a l'interès particular, front als grans temes de ciutat o a llarg i mig termini.
- També s'apunta, que hi ha hagut forces experiències concretes de foment de la participació ciutadana arreu de Catalunya i algunes han funcionat i altres no. Però que seria bo analitzar bones pràctiques i aplicar-les.
- Per altra banda, també s'apunta la necessitat d'aprofundir en el concepte de proximitat i el paper dels equipaments municipals com a canal de foment de la participació ciutadana.

Àmbits de la participació ciutadana:

- Amb relació als àmbits, qualsevol tema es considera que pot ser susceptible de treballar amb participació, però cal adaptar-se a cada context, temàtica i col·lectiu afectat. En aquest sentit, està clar que hi ha àmbits tècnics on no té sentit parlar de participació ciutadana més enllà d'informar als afectats. Tot i això hi ha qui és partidari de debatre els temes estratègics de model de ciutat, la distribució dels equipaments, etc.

Necessitat de definir mecanismes:

- És necessari definir espais diversos de participació ciutadana, comitès d'experts, espais ciutadans, etc. Tothom ha de poder participar, però s'han d'identificar i explicitar els diferents rols de cada agent social.

Qui participa i quines motivacions té:

- Respecte als participants, és un dels punts on trobem més divergències, si bé hi ha qui és partidari de seguir potenciant la participació a través de les associacions, per considerar-los els interlocutors reconeguts i vàlids, hi ha qui considera que sense menys tenir les associacions és necessari anar més enllà i fomentar la participació de la ciutadania a títol individual. En tot cas, hi ha acord en que els polítics vetllen per l'interès general independentment de l'interès particular o col·lectiu que pot moure a la ciutadania. Però el foment de la participació ciutadana té com a repte aconseguir que la ciutadania s'impliqui més en el dia a dia de la ciutat. Aquesta implicació pot tenir diferents manifestacions, des de respectar l'entorn a fer propostes de millora. És important transmetre la idea de ciutadà i persona que construeix el seu propi entorn. Per això s'han de promoure totes les eines des de la participació en les eleccions a opinar en la definició d'una acció concreta.
- També s'apunta que la gent que participa ho ha de fer de manera voluntària, i no ha d'estar motivat per un incentiu, o premi més enllà d'una actuació pública millor, els que decideixen participar no han de tenir més drets que la resta.

La participació com a valor de tota l'organització municipal:

- Un altre aspecte important, és el fet que la participació no es pot concebre com una actuació puntual, sinó com una acció continua i que impregna a tota la organització municipal.

La participació amb un projecte polític i sense por al conflicte:

- Per altra banda s'assenyala que el foment de la participació ciutadana s'ha d'impulsar sempre en base a un projecte polític establert i sobre el qual desenvolupar el debat ciutadà. Hi ha qui destaca que no ha de fer por generar debats entorn a temes conflictius, la participació ciutadana ha de servir per treballar aspectes on hi hagi divergència d'opinions.

La reglamentació i la utilització partidista de la participació:

- Un altre aspecte que preocupa és la utilització partidista de la participació ciutadana. Es considera que s'ha de vetllar per garantir un criteri tècnic avalat per un pacte entre tots els partits polítics. En aquest sentit, es considera que ha de ser una regidoria poc visible i al servei d'altres regidories.
- Per aquest motiu es considera fonamental reglamentar els aspectes bàsics de la participació ciutadana per evitar interpretacions partidistes. S'apunta que és necessari fer un reglament de participació ciutadana i actualitzar el Reglament Orgànic Municipal (ROM). Però més enllà del reglament, fins i tot es proposa una "espècie de manual d'aplicació". La idea és garantir el foment de la participació més enllà de les voluntats partidistes. Però aquest reglament no ha de ser un element "limitador" de com organitzar la participació sinó un element que marqui les pautes a seguir, identificant qui, com i en quin moment s'ha de fomentar la participació.

Aportacions tècnics/ques:

Importància de la igualtat d'oportunitats a l'hora de participar:

- En primer lloc, a nivell tècnic es destaca que és important que el foment de la participació ciutadana intenti garantir la igualtat d'oportunitats de totes les persones a l'hora de participar. En el sentit, no només de facilitar els canals formals per participar sinó vetllar que tothom hi pot accedir i que es respecte l'opinió de tothom. Per això s'apunta que és necessari establir dinàmiques i tècniques concretes i "no deixar que la raó se l'emportin aquells que més criden".

Dificultats per motivar a participar a la ciutadania

- En segon lloc, preocupa les dificultats per motivar a la gent a participar, i en cas d'aconseguir mobilitzar a persones els interessos particulars que motiven aquesta participació. Es percep una dificultat important en fomentar l'interès col·lectiu entre les persones que participen. En tot cas, es considera que la participació pot i ha de tenir un component pedagògic i educatiu entorn a generar interès per la comunitat i la col·lectivitat. Hi ha acord en fer un esforç per motivar a la gent i intentar canviar la forma d'actuar però és difícil.

La participació associativa i la participació individual:

- S'apunta que les entitats poden vetllar per un interès més col·lectiu però tampoc són representants de tota la ciutadania. O fins i tot, preocupa la politització d'algunes entitats i el rol que poden jugar en un procés concret.
- Relacionat amb el punt anterior es destaca la manca d'identificació de la ciutadania amb Cerdanyola, com un fet no només de Cerdanyola sinó com un element comú en molts municipis propis de la dinàmica social, de viure en un lloc, treballar en un altre, destinar el teu temps de lleure en un altre, compres en un altre, etc. Aquests factors fan perdre el vincle de les persones amb la "seva ciutat".

Els àmbits on "s'obra" la participació:

- L'interès en participar per part de la ciutadania també es vincula molt a la temàtica que s'impulsa, es destaca que probablement en temes concrets és més fàcil mobilitzar a la gent, però més fàcil també, que els motivi l'interès particular. Mentre que els aspectes més generals, per exemple, model de ciutat, és més fàcil que mobilitzi un interès més general, però més difícil de motivar a la ciutadania.

Qui és el responsable de les decisions:

- També hi ha un gran acord en considerar que en últim terme les decisions les han de prendre els responsables polítics elegits democràticament. No es pot plantejar una participació vinculant en termes legals.

Els mecanismes i la capacitació vers la participació:

- Però en tot cas, s'apunta que és important que la ciutadania conegui i entengui les eines, els processos i els diferents condicionants (pressupostos, aspectes tècnics, etc.)
- A nivell tècnic també s'apunta les necessitats de disposar d'òrgans estables de participació i processos concrets entorn a temes específics.
- Respecte a la possibilitat de vertebrar la participació a nivell territorial, hi ha diferents postures, des de qui considera que a través de la proximitat territorial és més fàcil fomentar la participació i les persones que participen són més representatives, fins aquells que creuen que establir espais de participació sense capacitat de gestió tècnica darrera és un risc perquè serà difícil donar resposta a aquesta participació.

- També s'apunta que cal tenir present que cada projecte requereix de mecanismes i canals de participació diferents. Es poden combinar accions puntuals i altres més continues. Hi ha projectes més grans que requereixen de més profunditat i esforços participatius (entrevistes individuals, treball en grups, òrgans de seguiment, comitè d'experts, etc.) i altres més petits que es poden gestionar amb mecanismes més senzills. Però sobretot, cal planificar els projectes, definir fases, identificar objectius i metodologies, identificar documentació necessària i les preguntes que es realitzen. En tot cas, sempre és necessari respectar una sèrie de criteris com: donar informació, generar espais de reflexió, definir conclusions i donar resposta (devolució).

La supervisió de la participació:

- Fins i tot hi ha qui considera que seria bo que una tercera persona controlés els processos participatius externament, que tingués una perspectiva més neutra de manera que es garantís una certa "tecnificació" dels processos.

5. Dades sociodemogràfiques i estructura urbana de Cerdanyola¹

Introducció

A l'hora de reflexionar sobre la participació, per tal de dissenyar el PDPC, és important destacar alguns trets del municipi, que poden afectar tant la resposta ciutadana a l'hora de participar, com el disseny i articulació dels diferents canals de participació.

Aquest trets han estat analitzats en estudis de diagnosi de l'àrea de serveis socials de l'ajuntament i tot i que, no és objectiu del present document analitzar-los en profunditat, sí que es farà una breu menció reflectint els elements que tenen rellevància des del punt de vista de la participació ciutadana.

Les dades

a) La població de Cerdanyola del Vallès

El coneixement de les característiques de la població, el seu nombre, la seva distribució per sexe i edat, el nivell d'instrucció, l'activitat econòmica, l'estructura socioprofessional, la naturalesa de la població, el nombre de naixements, defuncions i migracions, així com de la dinàmica demogràfica en general, és una informació indispensable pel bon disseny de la planificació de qualsevol territori.

El municipi de Cerdanyola del Vallès es troba situat al nord-est de la serra de Collserola i ocupa una superfície de 31,5 km². Segons el Padró Municipal d'Habitants del 2002, hi resideixen un total de 54.404 habitants, amb una densitat de 1.727 habitants per km². A nivell administratiu, forma part de la comarca del Vallès Occidental, en l'àmbit territorial de la Regió Metropolitana de Barcelona, definida pel Pla Territorial General de Catalunya elaborat per la Generalitat de Catalunya. Limita al sud amb Barcelona, a l'est amb Montcada i Reixac i Ripollet, al nord amb Barberà del Vallès, Badia del Vallès i Sabadell, al nord-oest amb Sant Quirze del Vallès i a l'oest amb Sant Cugat del Vallès.

¹ Extret: Document de Diagnòstic estratègic Cerdanyola21. Juny 2004

Evolució de la població

- L'evolució històrica: de vila a ciutat

Al llarg del segle XX, Cerdanyola del Vallès va deixar de ser una petita vila al voltant de Barcelona per convertir-se en una ciutat mitjana. Aquest procés es va caracteritzar per etapes amb dinàmiques diverses: el creixement de la població s'accelerà molt notablement a partir de la dècada dels cinquanta, essent el període de 1961 a 1980 el de major creixement històric; ara bé, a la segona meitat dels anys 70 s'inicià una ruptura com a conseqüència dels canvis ocorreguts en les migracions i la fecunditat de manera similar a la resta de Catalunya. Entre 1981 i 1986 es produí una dràstica reducció del ritme de creixement; a partir de 1991 el ritme de creixement es recuperà lentament sense arribar a les xifres de les dècades dels seixanta i setanta.

El creixement total entre 1996 i 2002 va ser de 5.837 persones. La taxa anual corregida és de 12,3%. Aquesta taxa ofereix un valor elevat explicat en gran mesura per l'important pes del creixement migratori però sense menysprear el creixement natural que és molt elevat en comparació amb la resta de Catalunya. Per tant, és el creixement natural el que explica que Cerdanyola creixi a un ritme superior que la resta de Catalunya.

- Dinàmica demogràfica: natalitat, mortalitat i migracions

La dinàmica natural de Cerdanyola del Vallès es caracteritza des de 1975 per una reducció considerable de la natalitat i una augment de la mortalitat degut a l'envelliment de la població. La fecunditat: entre 1986 i 2001 el nombre mitjà de fills per dona va passar de 1,59 a 1,22. Hi ha tres aspectes que caracteritzen l'evolució de la fecunditat de Cerdanyola del Vallès: Augment de l'edat mitjana a la maternitat, situant-se a 31,7 anys; concentració de naixements en pocs grups d'edat; recuperació del fenomen en els darrers anys: entre 1986 i 1994 es produeix una reducció contínua del nombre mitjà de fills per dona (d'1,59 a 1,03). Aquesta tendència canvia a partir de 1995 i es caracteritza per un increment ininterromput de la fecunditat.

La mortalitat: la mortalitat a Cerdanyola del Vallès presenta pautes molt similars a la del conjunt de Catalunya. Es registra un augment de l'esperança de vida que se situa en 77,41 anys pels homes i 82,21 per les dones.

Les migracions: l'emigració més elevada correspon a la població del grup d'edat de 25 a 29 anys tot i que la població de 55 i més anys són també importants. Pel que fa a la immigració, l'elevada intensitat de la immigració de la població jove fa que l'estructura de la població de Cerdanyola del Vallès es rejoyeneixi. La ciutat manté una capacitat atractora de la població jove superior a la capacitat expulsora. La immigració que rep Cerdanyola del Vallès està dominada pel procés de desconcentració urbana de la ciutat de Barcelona i el Barcelonès. En aquest model migratori, les entrades procedents de la resta de l'Estat Espanyol s'estan substituint per una major presència de la immigració procedent de l'estranger.

Característiques de la població

- L'estructura demogràfica

L'evolució de l'estructura d'edats de la població de Cerdanyola del Vallès a partir de 1981 mostra un procés d'envelliment, conseqüència de diverses dinàmiques:

- Reducció de la natalitat que origina un increment del pes relatiu de la gent gran.
- Guanys de la mortalitat a edats avançades que han provocat un augment dels efectius a aquestes edats.
- Reducció de la immigració que afectà els grups centrals accelerant el procés d'envelliment per la reducció de la natalitat.

Cerdanyola tenia, per tant, una estructura demogràfica més favorable al teixit productiu.

En aquest context s'ha produït una disminució de l'índex de dependència global ja que la reducció de grups de 0-14 anys ha estat molt superior a l'increment de la població de més de 65 anys.

- Nivell d'instrucció

L'evolució del nivell d'instrucció de la població de Cerdanyola del Vallès segueix l'esquema de Catalunya: en els darrers anys s'ha consolidat una estratègia educativa de llarga durada que ha tingut un impacte directe sobre el nivell d'estudis assolits:

- La proporció de titulats universitaris ha crescut considerablement, especialment entre les dones. De fet, són les dones joves les que disposen d'un major nivell educatiu a Cerdanyola del Vallès.
- La població que no disposava de cap titulació educativa s'ha reduït considerablement.

En resum, la ciutat ha experimentat des de 1975 una millora de les característiques educatives de la seva població. Millora que la situa en una posició relativa per sobre de la mitjana catalana i més pròxima als espais del Vallès Occidental amb un major nivell educatiu de la població.

- Relació amb l'activitat

L'activitat de la població a Cerdanyola del Vallès ha augmentat en els últims anys. La incorporació massiva de les dones al món laboral ha permès compensar l'augment de número d'anys en el sistema educatiu i la més tardana incorporació dels joves al mercat laboral. S'ha produït un canvi en els nivells d'atur. Actualment es mostra un component conjuntural. Les taxes d'atur de les dones actives dupliquen la dels homes.

S'anuncia un canvi estructural en les generacions més joves ja que aquestes no suggereixen grans diferències importants de comportaments entre homes i dones. És d'esperar una equiparació futura dels principals indicadors d'activitat entre homes i dones.

- Branca d'activitat de la població ocupada

En el darrer quart de segle, Cerdanyola del Vallès ha experimentat una important transformació de les seva estructura productiva de manera molt similar a Catalunya. Mentre l'any 1975 el sector de les indústries, la construcció i les energies era el dominant, en l'actualitat, el sector dominant és el dels serveis.

- Situació professional

El principal canvi que s'aprecia és la gran reducció dels assalariats fixes i l'augment de la població amb contractes eventuais. El component empresarial ha experimentat un augment significatiu. A grans trets, l'evolució de Cerdanyola del Vallès segueix la del conjunt de Catalunya encara que la distingeix la seva major proporció de població assalariada.

Distribució geogràfica de la població

- Densitat de població

La repartició de la població en el territori és molt desigual havent una àrea urbana densament poblada entorn a dos centres: Banús-Bonasort i Fontetes. La densitat al municipi és relativament baixa (2000 persones per Km²), les seccions del centre arriben a un nivell de densitat molt alt, superior a 36.000 habitants per Km².

- Efectes del creixement sobre la composició per edat de les seccions

En general les seccions amb més població jove són les de major creixement migratori, i al revés, les seccions amb una alta proporció de població envellida tenen el menor creixement migratori. Això suggereix l'existència d'un fenomen d'immigració per etapes o onades, amb una primera onada d'arribades fa 20 o 30 anys que es concentraren en el centre urbà, en les seccions que avui tenen una alta proporció de població envellida, i una segona amb onades immigratòries més recents que afecten a les seccions de la corona, sobretot al sud i a l'oest de la ciutat.

- Grau d'atracció de les seccions

Les persones que arriben a Cerdanyola des d'altres municipis o des de l'estranger es reparteixen en totes les seccions, en canvi els residents a Cerdanyola que canvien de domicili tendeixen a escollir certes seccions en detriment d'altres.

Projecció de la població de Cerdanyola del Vallès a l'horitzó 2022

La projecció de població de Cerdanyola consisteix en un càlcul per components de la població per edat, sexe i zones des de l'1/1/2002 fins el 1/1/2022. S'han calculat dues projeccions demogràfiques: la primera amb una hipòtesi de constància de la immigració a nivell de 2002 i la segona que té en compte l'augment de la immigració externa per part de persones atretes per la construcció d'habitatges nous, especialment per la urbanització de la zona del Castell. Amb la hipòtesi d'immigració constant Cerdanyola tindrà al 2022 una població de 70.588 habitants. L'impacte de la urbanització de la zona del Castell podria significar l'augment sobre aquesta xifra d'aproximadament 11.300 persones més, amb la previsió inicial de construcció de 4000 habitatges.

b) Estructura urbana

- Estructura urbana plurinuclear

El conjunt del terme municipal està constituït per quatre grans nuclis o àrees clarament diferenciables (Collserola, el nucli urbà central, Bellaterra i els terrenys per urbanitzar del Centre Direccional-Plana del Castell). Tots aquests nuclis tenen característiques i mantenen dinàmiques força diferenciades. Al seu temps l'àrea central està constituïda per un sistema de nuclis múltiples amb una morfologia específica i una forta especialització funcional l'agregació dels quals acaba conformant un conjunt força heterogeni i sovint excessivament fragmentat.

- Estructura insuficientment vertebrada

El municipi presenta globalment una estructura poc vertebrada com a conseqüència de l'existència de nuclis de disseny autònom poc integrats en el conjunt especialment en l'entorn més immediat. L'existència de nuclis dissenyats i percebuts de manera autònoma al conjunt ha configurat una amalgama de zones diverses dissenyades de manera homogènia a nivell intern però que resulten poc o gens integrades en el conjunt urbà. Les diferents morfologies que presenten aquestes zones constitueixen trames urbanes diferents i sovint amb poca continuïtat amb el conjunt urbà així com tipologies edificatòries igualment diverses que, en conjunt, contribueixen al manteniment d'una estructura tancada de l'àrea respecte l'entorn.

- Existència d'elements fragmentadors de l'estructura urbana

Al terme municipal es troben diversos elements de la morfologia urbana que actuen com a fragmentadors del nucli urbà constituint-se com a obstacles per a la connexió, l'accessibilitat i la vertebració urbana.

Un grup d'elements principals és el que constitueix una part del sistema viari. El creixement de la ciutat ha contribuït a incorporar dins el nucli urbà viaris de grans capacitat que dificulten l'ús transversal del carrer i actuen com a fragmentadors de les zones per les quals travessen: és el cas de la carretera de Barcelona o de Santa Anna.

Per la seva banda, el mateix disseny dels límits i accessos a les diferents zones urbanes, sovint determinats per les característiques físiques del territori, signifiquen obstacles per a l'accés i la sortida dels mateixos (escales, carrers estrets etc.) caracteritzats per la manca de continuïtat entre trames urbanes.

També la disposició de determinades funcions urbanes en lloc d'equipaments que generin centralitat i vertebració i la degradació de determinats espais hi contribueixen.

El riu Sec esdevé en l'actualitat és un dels principals elements de fragmentació i discontinuïtat urbana al temps que esdevé un dels espais amb més capacitat d'integrar zones diverses i d'esdevenir un espai de referència en l'àmbit cívic i urbà.

- Indefinició general de l'estructura urbana i manca d'un centre clarament definit

A Cerdanyola del Vallès hi ha una indefinició general de l'estructura urbana i dels elements que la componen que es reflecteix especialment en la manca d'un centre urbà definit i identificat per la població i en l'existència d'un mapa de barris compartit. Tot i l'existència amb força autonomia, no existeix a Cerdanyola del Vallès una estructura urbana configurada a partir d'elements clarament identificats.

El creixement de la ciutat a partir de mitjan segle XX i la manca d'un projecte global han portat a la indefinició d'un centre urbà tant pel que fa a la localització com a les funcions urbanes, estructuradores i vertebradores pròpies del centre.

Al mateix temps, precisament la manca d'un centre urbà definit fins ara, obre la possibilitat d'estructurar el territori de manera no jeràrquica a partir de l'establiment de diverses centralitats que repercuteixin en una millora dels serveis i equipaments dels barris fent-los més compactes i plurifuncionals. Aquest fet ha de permetre que no s'estableixi un nou motiu de gradació dels preus del sòl al voltant d'un únic centre.

- Potencialitats de la serra de Collserola

La Serra de Collserola esdevé un potencial per la ciutat al temps que exerceix la funció de descongestió d'una ciutat amb àrees denses, compacta i extensa. Tanmateix, està articulada insuficientment al nucli urbà.

c) Imatge i identitat

- Imatge de marca

Es detecta una feblesa de la imatge i de la identitat del municipi, tant interior com exterior. Hi ha una bona part de l'activitat que es localitza en el municipi que no s'identifica amb el nom de Cerdanyola del Vallès. Aquest fet té una incidència tant a nivell de cohesió interna del municipi, com de la seva projecció exterior. En aquest sentit, caldria estudiar la possibilitat de realitzar activitats o projectes que aportin notorietat a Cerdanyola del Vallès, tot enfortint la seva identitat i posicionament. La ubicació de la UAB, el PTV, el Sincrotró al municipi o la proximitat al Parc de Collserola són aspectes a tenir en compte a l'hora de pensar en una imatge de marca de la ciutat.

- Identitat

La imatge de Cerdanyola està molt lligada a la política d'identitat. La política d'identitat engloba des de la Festa Major fins a la promoció d'espais de trobada del sector econòmic o la configuració dels espais públics.

- Espais públics de referència

La manca d'un centre històric vertebrador del municipi i l'existència d'àrees eminentment residencials no afavoreixen la vertebració urbana. Cal remarcar també l'absència d'un eix comercial dinàmic. La manca d'espais de referència són tant a nivell intern com extern i això és important no només per la identificació que puguin fer els ciutadans de la seva ciutat, si no també per la projecció cap a l'exterior de la ciutat. Com a referents cerdanyolencs, pot ser es trobarien el Castell, o la Plaça de l'Estatut, però són símbols febles. Pot ser ara és un moment per incidir en aquesta qüestió, cara el futur.

Visions de diagnòstic a partir del treball de camp

Aportacions tècnics/ques:

El creixement i les dimensions de Cerdanyola:

- Amb relació al creixement poblacional de Cerdanyola a nivell tècnic hi ha qui apunta que a Cerdanyola hi ha poca gent dels de “tota la vida”, i els que han vingut de fora els manca identitat de poble i això pot afectar a l'interès per participar en les coses de la ciutat.
- Hi ha qui considera que les dimensions del municipi no ajuden, és prou gran per no tenir sensació de proximitat administració ciutadania, i massa petit per tenir més recursos. Això planteja limitacions importants. La ciutadania exigeix recursos propis de l'àrea metropolitana però no tenen els recursos necessaris.

La identitat de Cerdanyola:

- També s'apunta, que dintre la configuració urbana hi ha “barris més barris” i altres “no tant barris”. Es detecta diferències entre el casc antic (poble) i la resta de barris, però poc a poc també es va perdent i això també afecta a la voluntat en implicar-se. Tenen problemes d'identitat, la gent no es sent de Cerdanyola.

El context territorial en el que es troba:

- Per últim, també s'apunta que el fàcil accés als municipis de l'entorn, la bona comunicació, i una oferta similar a la resta de municipis, sense una característica determinant, com per exemple ser capçalera de comarca genera que hi hagi un flux important de moviment ciutadà i no tinguin elements específics de centralitat.

Aportacions Ciutadania:

Molta implicació d'una minoria i poca de la majoria:

- Tot i que es destaca des de la mateixa ciutadania una manca d'implicació de la majoria de la ciutadania per la dinàmica social que prima l'interès individual davant de l'interès col·lectiu, sí que es valora positivament la constància d'una minoria activa de ciutadans implicats amb el municipi. En aquest sentit, s'apunta la presència de moltes i diverses associacions i ONG's a Cerdanyola que són molt actives.

El capital humà i la satisfacció de viure a Cerdanyola

- Atenen als resultats del procés de diagnòstic estratègic Cerdanyola21 destaca l'alt grau de satisfacció dels ciutadans del municipi del barri on viuen i el sentiment d'arrelament al territori.
- També es va assenyalar en el Consell Plenari del diagnòstic estratègic de Cerdanyola21 que un dels principals actius de la ciutat és el seu capital humà, especialment la joventut, molt ben formada, on destaca la població femenina.

Les barreres arquitectòniques:

- Mentre que des de la perspectiva d'estructura urbana en el mateix Consell Plenari es va destacar la necessitat d'eliminar o almenys suavitzar una barrera fonamental en la vertebració urbana de Cerdanyola: la línia de RENFE Barcelona-Lleida, i realitzar el projecte definitiu per al Riu Sec, aquest és el centre natural i vertebrador de tota la ciutat. El Riu Sec té un potencial com a eix cívic en l'entramat urbà que no ha estat tingut en compte.

Elements de reflexió

L'estructura urbana de Cerdanyola amb la seva dispersió territorial s'ha de tenir en compte des del punt de vista de la difusió i informació d'interès per la ciutadania i de l'organització dels projectes i òrgans de participació ciutadana. Especialment amb el cas de Bellaterra com a realitat específica que cal tenir present. Per tant, el factor territorial cal considerar-lo com element clau en la configuració de la participació ciutadana a Cerdanyola

Respecte a la seva ubicació en l'entorn metropolità de Barcelona genera un flux de moviments dels seus ciutadans en els diferents municipis de l'entorn que dificulta la implicació dels cerdanyolins amb el seu municipi ja que moltes activitats les realitzen fora de la ciutat.

Preguntes obertes

- Quins aspectes de distribució geogràfica hem de tenir en compte a l'hora d'organitzar el foment de la participació ciutadana? Hi ha zones amb realitats específiques que cal considerar des del punt de vista del foment de la participació?
- Com la participació pot treballar el sentiment de pertinença? De ciutat o de barri?

6. Context polític:

Introducció:

Un dels aspectes fonamentals per desenvolupar la participació ciutadana és assolir un cert grau de consens polític entorn del tema, tant dels temes que s'impulsen, com dels mecanismes que es creen i el comportament i actitud que cada partit polític tingui. Aquest punt és important tant des de la perspectiva d'aconseguir una certa cohesió dintre l'equip de govern, per garantir la coordinació necessària entre regidories, com pel paper que pot tenir l'oposició en els canals i mecanismes de participació ciutadana.

Dades:

Actualment el govern municipal de Cerdanyola està format per 7 d'ICV-EA, 3 de CIU i 2 d'ERC, i a l'oposició trobem 8 de PSC, 3 del PP, 1 del PAS, 1 del Grup Mixt. Per tant, el govern està en minoria de manera que és fonamental consensuar les grans actuacions que es volen tirar endavant. I el govern està format per tres partits polítics i això provoca que encara sigui més delicada la visibilització política de cada regidoria en un projecte conjunt. L'equip de govern va constituir una Comissió de Seguiment del pacte que determina les funcions de cada àrea i els grans projectes a desenvolupar.

Visions de diagnòstic a partir del treball de camp

Aportacions Polítiques:

Complexa situació política:

- En primer lloc, hi ha acord en destacar que actualment hi ha una situació política complexa, governa un tripartit nou en minoria, i a vegades en aquesta situació fàcilment s'interpreta tot des d'una perspectiva partidista i això dificulta el bon funcionament del govern.
- S'apunta que en un govern tripartit cadascú té el seu "hortet" i depèn molt de la voluntat de cada regidor de passar informació i es tendeix a no passar-la. Perquè es dubte de l'ús que en poden fer la resta.

La politització partidista de la participació ciutadana:

- A més hi ha qui destaca que la secció de processos participatius no hauria d'estar tant polititzada, fet que dificulta el foment del treball transversal.
- En aquest context polític, es percep fonamental definir des de la Comissió de Seguiment els grans temes de participació, i que aquests tinguin en compte els interessos de la gent.

Necessitat de definir les regles del joc:

- Però també s'apunta la conveniència de realitzar un reglament de participació ciutadana que defineixi les "regles del joc".
- Per últim, es destaca que el mateix calendari polític dificulta la continuïtat dels projectes, i eleva la tensió dels representants polítics.

Aportacions Ciutadania:

Voluntat d'impulsar la participació ciutadana:

- Es considera que hi ha voluntat i disponibilitat municipal a l'hora d'impulsar la participació ciutadana a Cerdanyola.

Elements de reflexió:

Sembla evident que el context polític actual no afavoreix el desenvolupament d'un treball coordinat dels diferents departaments municipals entorn el foment de la participació ciutadana. Però també sembla obvi que la coordinació és necessària per garantir la coherència global del sistema, i vetllar per un funcionament millor. Per això és necessari un cert consens polític entorn el què, i com fomentar la participació ciutadana. Per això caldria treballar aquest tema des de la Comissió de Seguiment del pacte tripartit de govern, però també amb l'oposició municipal. Treballar en el consens polític del foment de la participació és bàsic pel seu desenvolupament. Però després és necessari garantir els canals de comunicació, coordinació i planificació necessaris perquè la voluntat es faci efectiva. Cal definir les "regles del joc" i vetllar per l'ús no partidista del foment de la participació ciutadana.

Preguntes obertes:

- És possible construir un pacte de consens en el foment de la participació ciutadana a Cerdanyola? Quins elements ha de contemplar aquest pacte? En quin espai s'ha d'elaborar, Ple Municipal, Junta de Govern, Comissió de Seguiment, etc.?
- Com es pot vetllar per limitar l'ús partidista del foment de la participació ciutadana? Quins mecanismes hem d'utilitzar? De qui ha de dependre? Es pot constituir una regidoria compartida?

7. Reglamentació de la Participació Ciutadana

Introducció

Cerdanyola del Vallès no disposa de reglament de participació ciutadana. Per tant la reglamentació de la participació ciutadana es fonamenta en el que estableix el ROM (Reglament Orgànic Municipal) aprovat el setembre de 1986. El ROM estableix:

Dades

Títol IV

Informació i participació ciutadana

Capítol I. El dret a la Informació i Participació ciutadana.

Article 133.- L'Ajuntament facilitarà la més àmplia informació sobre la seva activitat i promourà la participació de tots els ciutadans en la vida local segons el que preveu la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les Bases de Règim Local i en aquest reglament.

Article 134.- Són drets de tots els ciutadans, en el termes previstos tant en la legislació general com en aquest reglament els següents:

- a. Rebre una àmplia informació sobre els assumptes municipals.
- b. Accedir a la informació o documentació municipal pública, o a la que estiguin directament interessats, i a obtenir-ne còpies o certificacions.
- c. Exercir el dret de petició a les autoritats municipals o a les autoritats de l'Estat o de la Generalitat de Catalunya a través de l'Ajuntament.
- d. Ser rebuts en audiència per les autoritat municipals.
- e. Assistir a les sessions del Ple, així com a les de qualsevol altre òrgan municipal les sessions de les quals siguin públiques.
- f. Exercir el dret de participació i proposta als òrgans de govern municipal, a través dels canals que expressament es preveuen en aquest Reglament.

Article 135.- La garantia dels drets reconeguts en el present reglament podrà ser exigida pels ciutadans mitjançant els recursos administratius o jurisdiccionals que corresponguin, sense perjudici de la utilització dels canals de participació política.

Article 136.- Dret de petició. 1. Tots els ciutadans, així com les associacions ciutadanes, tenen dret a dirigir-se a qualsevol autoritat o altre òrgan municipal per sol·licitar actuacions municipals o aclariments. La petició es cursarà per escrit i serà contestada en els termes previstos en la legislació general.

2. En el cas que la petició faci referència a qüestions que són competència d'altres òrgans o Administracions, el destinatari de la mateixa la dirigirà a qui correspongui, i informará d'aquest extrem al peticionari.

Article 137.- Dret de proposta. 1. Tots els ciutadans i associacions ciutadanes tenen dret a formular a les autoritats o organismes municipals propostes d'actuació relatives a matèries de competència municipal o d'interès local. El destinatari de la proposta informará al firmant de la mateixa del curs que li dona.

2. En el cas que la proposta hagi estat objecte de tractament per algun òrgan col·legiat municipal, el Secretari del mateix trametrà en el termini de quinze dies còpia de l'acta de la sessió a l'autor de la mateixa. Així mateix, el President de l'òrgan col·legiat que hagi de tractar la proposta, podrà requerir la presència de l'autor de la mateixa o de la persona delegada en el cas d'associacions ciutadanes, a efectes d'explicar i defensar aquesta proposta.

Capítol II. Informació als ciutadans

Secció 1a. Informació municipal.

Article 138.- L'Ajuntament durà a terme la informació sobre els assumptes i activitats municipals a través dels següents mitjans:

a. El tauló d'anuncis de la Corporació, el qual s'exposaran els acord decisoris adoptats pels òrgans de govern col·legiats de la Corporació i les decisions d'altres òrgans municipals que siguin d'interès general, així com les convocatòries de les sessions dels òrgans municipals als quals pugui assistir o participar el públic.

b. Els mitjans d'informació pública municipals (en especial, el butlletí informatiu municipal "Riu sec" i l'emissora municipal) o els que rebin una ajuda especial de l'Ajuntament en els quals aquest procurarà que hi hagi suficients espais dedicats al tractament d'assumptes municipals i vetllant, en tot cas, pel respecte a la pluralitat d'opinions i la llibertat d'accés de les associacions ciutadanes.

c. Les informacions puntuals mitjançant l'Oficina Municipal de Premsa o de conferències o intervencions públiques, exposicions, anuncis, bans, cartells i altres mitjans d'informació,

que promourà l'Ajuntament en els termes que puguin ser d'interès rellevant per als ciutadans en general, o per determinats col·lectius.

Secció 2a. L'assistència pública a les sessions dels òrgans de govern.

Article 139.- Tots els ciutadans podran assistir a les sessions públiques del Ple de l'Ajuntament.

Article 140.- Aquells que, acabada la sessió del Ple, vulguin intervenir sobre algun dels punts tractats a l'ordre del dia del Ple, hauran de sol·licitar-ho a l'Alcalde per escrit amb una antelació mínima de dues hores abans de la celebració del mateix. Quan ho sol·liciti una associació ciutadana haurà d'indicar en la sol·licitud la persona delegada per intervenir.

Article 141.- L'Alcalde podrà denegar motivadament la petició si entén que la intervenció sol·licitada no aportarà novetats. Un cop finalitzada oficialment la sessió s'obrirà el torn d'intervencions que haguessin estat sol·licitades segons allò que preceptua l'article anterior.

Article 142.- Les intervencions orals que poguessin produir-se al marge d'allò que preveu la present secció, seran objecte de tractament habitualment en finalitzar el següent Ple, sense perjudici que siguin contestades al mateix moment.

Article 143.- Igualment els ciutadans podran participar en altres òrgans municipals, en la forma i amb el procediment establerts als articles anteriors.

Capítol III. Participació ciutadana.

Article 144.- El registre municipal d'associacions ciutadanes té per objecte permetre a l'Ajuntament el coneixement del nombre de socis i de les associacions existents, els seus objectius i la seva representativitat, a fi de dur a terme una correcta política municipal de foment de les mateixes.

Article 145.- L'Ajuntament només reconeixerà drets a aquelles associacions que hagin estat degudament inscrites en el registre municipal destinat per això.

Article 146.- Seran considerades associacions ciutadanes susceptibles de ser inscrites, totes les que estiguin legalment constituïdes i tinguin per objecte el foment o millora dels interessos específics dels ciutadans i, especialment, les associacions de veïns, les de pares d'alumnes, les entitats culturals, esportives, recreatives, de joves, les sindicals, empresarials, professionals, religioses, ideològiques o polítiques i qualsevol altres similars.

Article 147.- El Registre d'Associacions es portarà a terme a l'Ajuntament, en un llibre de fitxes on constaran totes les dades que s'esmenten a l'article següent així com les modificacions que es vagin produint i les ajudes que es presentin a cadascuna de les associacions.

Les dades contingudes al Registre d'Associacions seran públiques.

Article 148.- Les inscripcions es faran a sol·licitud de les associacions interessades que, en el seu cas, hauran d'aportar les següents dades i documentació:

- a. Els Estatuts de l'Entitat.
- b. Número d'inscripció en el Registre General d'Associacions de la Generalitat o similar.
- c. Dades de les persones que ocupin càrrecs directius.
- d. Seu social de l'Associació.
- e. Programa anual d'activitats.
- f. Certificació del nombre de socis que formen l'associació.

Article 149.- La sol·licitud d'inscripció es dirigirà al senyor alcalde, el qual resoldrà en el termini de quinze dies si procedeix o no a la inscripció de l'associació en el registre. Des de la notificació de la inscripció es considerarà donada d'alta a tots els efectes.

Article 150.- Les associacions ciutadanes tindran, en els termes establertes en la legislació específica i en aquest Reglament, els següents drets:

- a. A rebre ajudes econòmiques i a utilitzar els mitjans públics municipals, en funció de llur representativitat.
- b. A ser informades dels assumptes i iniciatives municipals que puguin ser de llur interès i han de rebre notificació de les convocatòries, actes i acords que afectin a llur interès i han de rebre notificació de les convocatòries, actes i acords que afectin a llurs respectives activitats a l'efecte del qual hauran de designar el nombre dels membres que representin a la mateixa davant els òrgans de govern municipal.
- c. A participar en els òrgans municipals en els termes que s'estableixen en aquest reglament.
- d. A rebre en llur domicili social les publicacions de caràcter periòdic que editi l'Ajuntament, així com altres informacions puntuals que aquest consideri de llur interès.

Article 151.- 1. Al mes de gener de cada any les associacions inscrites hauran de notificar al Registre les modificacions que hagin pogut produir-s'hi durant l'any, especialment en allò relatiu a llurs pressupostos i programes d'activitats.

2. En cas d'incompliment d'aquest requisit, l'Ajuntament podrà donar de baixa l'associació al Registre.

Visions a partir del treball de camp**Aportacions polítiques:**

- Hi ha qui considera fonamental reglamentar els aspectes bàsics de la participació ciutadana per evitar interpretacions partidistes. S'apunta que és necessari fer un reglament de participació ciutadana i actualitzar el Reglament Orgànic Municipal (ROM).

Elements de reflexió

Es evident que sempre és convenient la reglamentació d'un àmbit de l'actuació municipal, i la participació ciutadana no és una excepció. Actualment molts municipis catalans estan desenvolupant o actualitzant els seus reglaments de participació ciutadana. El reglament permet establir els elements fonamentals de la participació al municipi i estableix un marc de referència al que l'ajuntament s'ha de sotmetre, per tant, és una garantia entorn aquest àmbit. Però la seva reglamentació tampoc a de generar una rigidesa excessiva de la participació.

Més enllà del reglament de participació, també pot plantejar la reforma del ROM (Reglament Orgànic Municipal) com a màxima norma municipal que regeix la seva actuació, i més si tenint en compte que la de Cerdanyola data del 1986 i hi ha aspectes que pot ser seria convenient revisar.

Per altra banda, també és important tenir present que el reglament no fa la participació i per tant cal vetllar no només pel compliment de la legalitat sinó també pel seu foment. A més, la normativa s'ha caracteritzat per establir els drets dels individus a participar, sempre des d'una perspectiva molt individual, o col·lectivament a través del teixit associatiu, però no desenvolupa el compromís col·lectiu de la participació ciutadana com un factor de construcció social, i aquest fet és important tenir-lo en compte.

Preguntes obertes

- És necessari l'elaboració del reglament de participació ciutadana? I la revisió del ROM?
- En cas de realització del Reglament què cal contemplar en la seva redacció?

8. Organització municipal

a) Estructura Organitzativa

En aquest apartat recollim l'estructura organitzativa de l'ajuntament com element a tenir en compte a l'hora d'analitzar com des de la institució municipal s'està fomentant la participació de la ciutadania en les accions i decisions que desenvolupa l'ajuntament.

Conèixer com s'organitza l'ajuntament i quina estructura i quins serveis té, és important a l'hora de definir un model de participació global que s'adeqüi als recursos reals del municipi, per tal de donar resposta als objectius que s'estableixin amb relació a la participació.

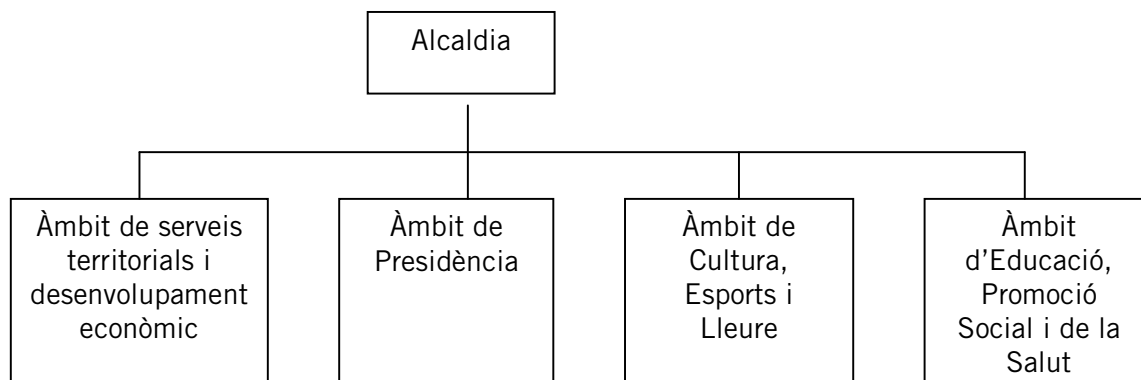
El foment de la participació ciutadana actualment i tradicionalment s'ha vertebrat a Cerdanyola a través de cadascuna de les àrees de referència de cada àmbit. Així, per exemple, el foment de la participació en cultura, educació, esport, o medi ambient s'ha articulats a través de cada una d'aquestes regidories. Aquest fet, segueix essent així després de la constitució de la secció de processos participatius, la qual desenvolupa la seva tasca en alguns àmbits concrets, com ara urbanisme.

Però el desenvolupament de diferents canals i mecanismes de la participació ha portat a la necessitat de repensar la participació ciutadana des d'una estratègia global de ciutat que garanteixi una planificació eficient.

L'ajuntament de Cerdanyola té una gestió estructurada en àrees que desenvolupen diferents competències i gestionen diferents serveis i equipaments adreçats a la població. L'Administració Municipal de l'Ajuntament està dividida i estructurada en diferents àrees en pro del principi d'eficàcia, economia i celeritat que ha de regir tota actuació administrativa. Les àrees amb les que compte són:

- Àrea d'Alcaldia - Presidència
- Àrea de Serveis Generals
- Àrea del Territori
- Àrea de Promoció Econòmica
- Àrea d'Espais Públics
- Àrea de Cultura
- Àrea d'Educació, Ocupació, Promoció Social, Salut Pública i Consum
- Àrea de Seguretat Ciutadana

Organització per àmbits:



Àrea d'Alcaldia - Presidència

Integra:

- Gabinet de l'Alcaldia
- Servei de Promoció de la Ciutat
- Servei de Drets Civils.

El **Gabinet de l'Alcaldia** s'encarrega de les relacions institucionals, el protocol i els agermanaments, els programes d'actuació municipal, la planificació estratègica, les relacions amb la UAB, la Comissió de Bellaterra, informació i comunicació (relació amb els mitjans de comunicació i direcció política del Departament, gestió i direcció dels mitjans de difusió de caràcter municipal: Cerdanyola Ràdio, butlletí municipal Riu Sec i el diari digital cerdanyola.info . Depèn directament de l'Alcalde, Antoni Morral i Berenguer.

El **Servei de Promoció de la Ciutat** té quatre seccions.

1. Gestió de la Informació, que s'encarrega de la informàtica municipal, les telecomunicacions i les noves tecnologies, així com del web institucional cerdanyola.org.
2. OAC (Oficina d'Atenció Ciutadana). Gestiona bona part de les demandes de la ciutadania cap a l'administració. També s'encarrega de les notificacions i les comunicacions.
3. Promoció de la Ciutat. És la responsable del disseny d'estratègies de promoció de la marca "Cerdanyola".
4. Processos Participatius. Secció responsable de la participació ciutadana.
5. Turisme.

La Regidora delegada és Eva Torralba Berenguer.

El **Servei de Drets Civils** s'encarrega dels Programes d'igualtat i defensa dels drets; gestiona i dirigeix equipaments com el Casal de Joves i el Punt d'Informació Juvenil. També s'ocupa de la Cooperació i la Solidaritat, Registre d'entitats i unions de parelles de fet i el projecte per la constitució d'un Síndic Municipal de Greuges. El Regidor delegat és Josep Balcells Aiguadé. Dins d'aquest servei també es troba la gestió, direcció i impuls dels programes d'igualtat i defensa de drets de la Dona. La regidora delegada és Rosa Vilaró. El regidor encarregat de la gestió, direcció i impuls dels programes per a la Immigració, dins d'aquest servei, és Alfons Escoda Arbulo.

Àrea de Serveis Generals

L'Àrea s'organitza en 4 serveis:

- Servei d'Administració Econòmica
- Servei d'Organització i Recursos Humans
- Secretaria i Serveis Jurídics
- Servei de Contractació i Compres.

El **Servei d'Administració Econòmica** s'organitza en:

La Intervenció que es divideix en la Secció de Fiscalització i Control intern i la Secció de comptabilitat, la Secció d'Administració Tributària i la Secció de Tresoreria.

El **Servei d'Organització i Recursos Humans** aplega les Seccions d'Organització i la de Recursos Humans.

La **Secretaria i Serveis Jurídics**, gestiona l'Arxiu Municipal, la Secció de Secretaria amb l'Oficina de població i gestió electoral i la Secció de Serveis Jurídics.

El **Servei de Contractació i Compres** aplega les Seccions de Compres i la de Contractació. El regidor de l'Àrea és Santi Cayuela Tomás.

Àrea del Territori

Integra:

- Servei d'Urbanisme
- Servei d'Ecologia Urbana i Sostenibilitat
- Servei de Remodelació Urbana i Patrimoni

El **Servei d'Urbanisme** s'encarrega del planejament, la gestió urbanística, la disciplina i la informació urbanística, el Centre Direccional, el Pla d'aparcaments subterranis i l'habitatge.

El **Servei d'Ecologia Urbana i Sostenibilitat** és el responsable del medi ambient i el medi natural, l'educació i la recuperació ambiental, les polítiques en matèria de sostenibilitat, les deixalleries i la gestió del riu i les rieres.

El Regidor de tots dos serveis és Rafael Bellido Cardenas.

El **Servei de Remodelació Urbana i Patrimoni** s'encarrega de les infraestructures i remodelació urbana, en aspectes com la pavimentació, el clavegueram, l'enllumenat públic i les obres municipals de primer establiment. També s'ocupa del patrimoni arquitectònic, de la relació amb les companyies de serveis (utilitzacions privatives) i té cura de les llicències d'activitats i obertura d'establiments. El regidor delegat d'aquest servei és Francesc Camps Gasto.

Àrea de Promoció Econòmica

Integrada pel Servei de Promoció Econòmica. S'encarrega dels Mercat Municipals, el Comerç i la Promoció comercial i la Promoció industrial. La regidora del servei és Consol Pla Dou.

Àrea d'Espais Públics

Integrada pel Servei d'Espais Públics, té les seccions tècniques d' Obres i manteniment i la de Serveis. Responsable del Transport públic, el Sanejament, la Recollida de RSU i la neteja viària. També s'ocupa dels Parcs i jardins, els Equipaments municipals, els Consums interns, la Brigada Municipal d'Obres, la Responsabilitat patrimonial, les Reclamacions per

danys al mobiliari urbà, l'Aparcament de camions i l'Ús d'espais públics. El regidor de l'Àrea d'Espais Públics és José Haro Rodríguez.

Àrea de Cultura

Integrada pel Servei de Cultura. És la responsable de la Promoció Cultural, la Promoció de les festes tradicionals i populars, la Promoció i foment d'activitats culturals. La Gestió i direcció dels Equipaments culturals, com són l'Ateneu, les Biblioteques, el Museu de Can n'Ortadó i els Centres Cívics. Manté les relacions amb Organismes Públics (projectes culturals) i amb les entitats culturals. Responsable de la Gestió d'edificis i altres béns d'interès històric-artístic. Política Lingüística. La regidora de l'Àrea de Cultura és Consol Pla Dou.

Àrea d'Educació, Ocupació, Promoció Social, Salut Pública i Consum

Integrada per quatre serveis:

- Servei d'Educació
- Servei de Promoció Social
- Servei Municipal d'Ocupació
- Servei de Salut Pública i Consum

El **Servei d'Educació** és el responsable de la Política educativa, els Estudis sobre escolarització, el Mapa d'edificis docents, els Processos de matriculació escolar, la Gestió i promoció d'activitats extraescolars i serveis complementaris, la Gestió de la Política d'ajuts, Dinàmica Educativa, d'Aulos - Escola Municipal de Música, del CEIP La Sínia - Escola Municipal, de l'Escola d'adults l'Alzina i les Escoles Bressol.

El **Servei de Promoció Social** s'encarrega dels serveis socials, la promoció i reinserció social.

El **Servei Municipal d'Ocupació** té responsabilitats en temes com treball, l'assessorament a empreses i autoempreses, Formació Ocupacional, col·locació i Orientació i inserció. Té la seva seu a la Masia de Can Serraparera. Josep Sellarès és Regidor delegat del centre de Formació Can Serraparera.

El **Servei de Salut Pública i Consum** porta el disseny i execució de polítiques de salut públiques, el control d'animals de companyia i els serveis de veterinària, la promoció de la salut, el Mapa d'equipaments sanitaris, el cementiri i els serveis funeraris i l'Oficina Municipal d'Informació al Consumidor (OMIC).

La Regidora d'aquesta Àrea és Montserrat Puig Marigot

Àrea de Seguretat Ciutadana

Integrada pel Servei de Seguretat Ciutadana. És la responsable de la Policia Local, la Circulació Viària, en aspectes com l'ordenació del trànsit de vehicles i persones, del Pla viari del municipi, Xarxa de semàfors i senyalitzacions i els Aparcaments de superfície. També s'encarrega de Protecció Civil. Disposa de la potestat sancionadora de les Ordenances Municipals, gestiona el Dipòsit Municipal de Vehicles i de Detinguts i participa en la Junta Local de Seguretat. El Regidor de l'Àrea de Seguretat Ciutadana és Alfons Escoda Arbulo.

Visions de diagnòstic a partir del treball de camp

Aportacions polítiques:

Necessitat de definir una estratègia global de participació ciutadana:

- En primer lloc, un cop definit el concepte de participació ciutadana, s'apunta la necessitat de definir una estratègia global de participació ciutadana que planifiqui els canals i mecanismes de participació ciutadana.
- Aquesta estratègia global de la participació ciutadana ha d'estar vinculada a un model de ciutat concret, més pròxim i relacional que defineixi els grans trets de la Cerdanyola que volem. Hi ha qui destaca la necessitat de trencar la barrera entre administrador i administrat.

Àmbits de debat participatiu:

- S'assenyala que cal buscar grans temes de debat amb projectes concrets: projectes urbanístics, equipaments esportius, equipaments culturals, o l'Auditori.
- També es destaca la necessitat que la participació ciutadana que es fomenti vagi vinculada a la gestió dels projectes. Fins i tot, hi ha qui apunta la necessitat d'obligar a tramitar en tot projecte de certa rellevància al informe/memòria de participació.
- Però cal fomentar una participació ciutadana que vagi més enllà de la simple definició de propostes, cal garantir el seguiment dels projectes.

Ubicació del servei de participació en l'organigrama municipal:

- Consideren que participació ciutadana ha de dependre d'alcaldia (com de fet així és), si participació té una regidoria, i per tant té un regidor/a de referència, provoca que tothom ho interpreti amb clau política.
- A més hi ha qui apunta que el paper del servei de participació es mescla i s'imprenga del conjunt de la regidoria de la que forma part (Promoció de la Ciutat).

Aportacions tècnics/ques:

Necessitat de definir conceptes i canals de participació:

- A nivell tècnic s'apunta la necessitat de definir conceptes i nivells de participació, i diferenciar entre canals i espais d'informació, i espais d'elaboració de decisions.
- S'assenyala la conveniència d'identificar els diferents projectes que hi ha i prioritzar políticament on es vol fomentar la participació tenint en compte el criteri tècnic.
- Un altre aspecte que es destaca a nivell tècnic és la necessitat d'adaptar els mecanismes i canals de participació a cada àmbit concret i col·lectiu específic. De manera que la possible "ordenació" dels canals de participació ha de ser més una referència i un element que faciliti la tasca a desenvolupar que no pas una obligació imposada des d'una regidoria concreta.
- Tot i això sí que es considera necessari unificar criteris i definir conceptes, per garantir que tots parlem un mateix llenguatge. Així com tenir un sentit global i no una participació fragmentada que pot generar solapaments i ineficiències.
- En aquesta mateixa línia, s'apunta la conveniència de mantenir els Consells que hi ha constituïts com a canals formals que garanteixen certa continuïtat, però també cal buscar mecanismes més dinàmics amb temes concrets.
- Per altra banda, també hi ha diferents visions respecte a la "participació territorial", hi ha qui sí que considera que seria operativa en alguns àmbits més socials i urbanístics i hi ha qui no ho considera eficient per les dificultats de gestió de les propostes.

La coordinació i l'organització de la participació:

- En tot cas, sí que es veu la necessitat de coordinar els diferents canals de participació, tant els estables, Consells, com els puntuals, processos.
- Amb relació a la forma d'organitzar-la s'assenyala la importància de generar espais agradables amb persones dinamitzadores dintre de cada àmbit. S'entén que ha de suposar una "manera de fer", un "saber escoltar", això és fonamental per a que la gent s'impliqui. Però cal donar resposta positiva per part de l'ajuntament, cal garantir una bona atenció en tots els nivells.

Necessitat de formació entorn a la participació ciutadana:

- També es destaca la importància de la formació, tant a nivell tècnic, com ciutadà. En aquests sentit, es considera que caldria començar per les escoles, l'esplai... amb els nens per treballar el compromís, no a nivell formal, sinó amb una incidència directa real, però que els hi costi, la participació ha de tenir un valor.

Aportacions ciutadania:

Desconeixement dels canals de participació:

- En primer lloc, es destaca un desconeixement dels canals de participació al municipi tant per manca de difusió municipal com per desinterès ciutadà.

Necessitat d'escoltar als ciutadans:

- En segon lloc, s'assenyala que més enllà dels canals d'informació cal millorar els canals de comunicació, diàleg i consulta de la ciutadania. Cal que l'ajuntament consulti les coses que realitzarà a les associacions i veïns afectats. Així s'aconseguirà una major proximitat entre govern i ciutadania, una major sintonia, i un coneixement de la realitat per part dels responsables polítics des de l'òptica de la ciutadania.

Àmbits de foment de la participació ciutadana:

- També s'apunta la necessitat de posar a debat aspectes importants pel municipi com són el model de ciutat i els pressupostos municipals.

Logística de les convocatòries municipals:

- Després, com aspectes més operatius, es destaca la necessitat de convocar a les reunions o presentacions amb més temps d'antelació, sovint arriben massa tard, i sobretot, agilitzar les respostes municipals en temes concrets.

Elements de reflexió:

Com s'observa en les aportacions realitzades pels agents implicats, en primer lloc es necessari definir amb claredat el concepte de participació i els diferents nivells en que es pot donar: informació, atenció, deliberació, decisió, implementació, seguiment, avaluació, etc. Però més enllà d'aquest punt vist en el primer apartat, s'assenyala la conveniència de desenvolupar un model global partint de les necessitats concretes de cada àrea projecte i col·lectiu destinatari, però garantint la coherència global del sistema.

També es destaca la necessitat de respectar la situació actual i els canals existents i veure com es poden millorar a partir de la realitat de cada servei i context, però no pretendre imposar un model de participació homogeneïtzador en totes les àrees, sinó un model que respecti cada situació concreta però vetllant per una coherència global.

Per assolir aquest objectiu, sembla obvi que el primer pas és tenir tota la informació centralitzada, però en segon lloc, definir política i tècnicament un model que prioritzi els temes i els canals de participació. En aquest sentit, és convenient definir el pla d'actuació municipal i a partir d'aquí planificar les accions i canals que es desenvolupen amb participació. Per això cal un acord polític global.

En aquest sentit, preocupa la “visualització” política que pot tenir o deixar de tenir la regidoria de participació ciutadana. Per això és fonamental treballar des d'una perspectiva de col·laboració que com veurem en el següent apartat és difícil d'assolir.

Preguntes obertes:

- Podem definir a partir del Pla d'actuació municipal una agenda de participació ciutadana consensuada políticament?
- Quins temes prioritzem? Aspectes generals de model de ciutat? Aspectes concrets? Dimensió territorial o de ciutat?
- Com trobar un sistema global i que alhora respecti les peculiaritats?
- Amb quins mecanismes ens hem de dotar per garantir la coherència global de tots els mecanismes de participació de que disposa l'ajuntament de Cerdanyola?
- De quins espais de coordinació ens hem de dotar per evitar solapaments? Espais polítics i tècnics?
- Cal definir amb claredat la “visualització” política del/la responsable de participació ciutadana per evitar problemes de col·laboració entre àrees.

b) Secció de processos participatius

Introducció

La definició del paper de la secció de processos de participació ciutadana és un dels elements fonamentals a reflexionar a l'hora de valorar el model de participació ciutadana de Cerdanyola. En general, el servei esdevé un referent tècnic en matèria de participació ciutadana per a totes les àrees i serveis municipals, però el seu paper concret depèn en gran mesura de la relació que manté amb la resta de serveis que desenvolupen els continguts concrets de cada projecte.

Per establir amb claredat el seu paper dintre l'organització municipal cal delimitar les seves funcions, que poden anar des de l'assessorament metodològic, fins a la implementació de projectes, passant per la coordinació o centralització de la informació entorn les accions i canals de participació que impulsa i fomenta l'organització municipal. Però, cal tenir present que les funcions que se li atribueixen han d'anar acompanyades d'una ubicació a l'organigrama municipal en consonància amb aquestes funcions, i els seus recursos han de garantir el desenvolupament de les tasques que se li assignen.

Les dades

Tradicionalment, a Cerdanyola cada servei o departament ha organitzat i desenvolupat els mecanismes de participació que ha cregut convenients d'acord amb els seus objectius, programes i projectes. La regidoria de promoció de la ciutat, i la secció de processos de participació ciutadana, és una regidoria i una secció de nova creació que ha desenvolupat un paper, fins el moment, bàsicament de suport i dinamització de determinats projectes participatius i de relació amb les entitats de Cerdanyola.

Un dels projectes fonamentals pel seu desplegament ha estat el procés de participació en les remodelacions urbanístiques que està desenvolupant Cerdanyola, i el propi Pla Director de Participació Ciutadana. Fruit d'aquest procés de reflexió entorn la participació ciutadana i la seva concreció en la definició del Pla Director de Participació Ciutadana es determinaran les seves funcions. Per altra banda, el vincle del Servei de Participació amb

el servei d'urbanisme s'ha generat degut a la receptivitat i predisposició a obrir els projectes urbanístics a processos de comunicació i d'informació ciutadana.

Visions de diagnòstic a partir del treball de camp

Aportacions polítiques:

Funcions de la secció de processos participatius:

- En primer lloc, s'assenyala que el seu rol dependrà del model global de participació que es desenvolupi, però això no es pot definir únicament des de la regidoria de processos participatius.
- Per altra banda, s'apunta que la funció del servei hauria de ser: centralitzar informació sobre els processos participatius que s'impulsen a Cerdanyola, assessorar en aquells on hi hagi una demanda del servei responsable i gestionar alguns processos concrets.
- Un aspecte clau ja identificat en l'apartat del context polític és la visibilitat que ha de tenir la secció de processos participatius i la seva regidora responsable.
- El suport que ha de donar dependrà de les demandes de cada servei municipal, i s'apunta que fins el moment el servei que ha sol·licitat més suport ha estat urbanisme pel fet de ser un servei habitualment poc destinat a l'atenció a les persones i pel fet de tenir un projecte important entre mans que afectava a la ciutadania.
- La valoració de l'experiència entre urbanisme i la secció, ha estat positiva tot i que s'apunta que hi ha qüestions a millorar.

Coordinació de la secció amb altres serveis:

- En l'aplicació pràctica de la coordinació amb el servei es destaca que costa definir les funcions de cada part. Per exemple, s'apunta que si urbanisme no té una secretaria per fer l'acte de les sessions això ho han de fer els tècnics de participació? Hi ha diferents visions respecte aquest punt. En canvi tothom comparteix que pot ser un referent metodològic per dissenyar les convocatòries i les sessions presencials.
- També hi ha percepcions molt diverses sobre el grau de suport que pot o ha d'oferir la secció de participació a la resta de serveis, hi ha qui sí que considera que pot requerir de suport puntual per organitzar projectes o consells, però hi ha qui considera que no ho necessita. En aquesta mateixa línia hi ha qui valora més el paper que pot aportar i qui el considera menys necessari. En gran mesura això depèn de la percepció de la "disciplina participativa" o com una cosa que "sempre s'ha fet i tothom s'ho organitza a la seva manera". En aquests casos, la funció del tècnic de participació es vincula a una tasca administrativa (convocar, fer actes, etc.). Fins i tot hi ha qui apunta que no sap el que és un "tècnic de participació ciutadana".
- Però tothom coincideix en que es difícil desenvolupar el treball transversal a l'ajuntament perquè hi ha una dinàmica molt departamental, això dificulta el desenvolupament del servei de processos participatius. Especialment des del punt de vista d'aquells polítics que consideren que hauria de tenir una funció de coordinació en aquest àmbit. Però més enllà d'una coordinació general cal que es

coordini amb cada servei amb qui desenvolupi alguna funció, perquè els coneixements i la informació els té cada àrea en concret.

- Respecte a aquest punt s'identifica un problema quan no hi ha acord entre el criteri de l'àrea responsable i la secció de participació ciutadana, per exemple, a l'hora de qui s'ha de convocar i com s'ha de treballar. En aquests temes, a vegades poden sorgir discrepàncies i cal aclarir el paper de cadascú.

La vessant política i la tècnica de la secció de participació:

- En aquest sentit, encara es "veu" el paper tècnic del servei, però no tant el "polític" perquè això hauria de dependre de cada àrea. Perquè la vessant d'assessorament és tècnic no polític. A més el lideratge del projecte ha de ser de l'àrea responsable i per tant la vessant política de participació no s'ha de veure tant. Hi ha qui considera que no hauria de ser una regidoria sinó un servei.
- També hi ha qui apunta que en últim terme pot ser no seria necessària una regidoria de participació ciutadana si la participació estigués incorporada en tots els serveis municipals, però com no és així és necessita per anar introduint el criteri participatiu. Però cal canviar la manera de funcionar de totes les àrees per anar cap a una administració més relacional. Per això és important que depengui d'alcaldia perquè tingui pes dintre l'organització municipal.

Habilitats professionals que requereix el servei:

- Amb relació a les característiques del servei es destaca que ha de tenir certs coneixements per moderar i tractar amb la gent (capacitat d'empatia).

Aportacions tècniques:

Les funcions del servei depenen del model de participació municipal:

- A nivell tècnic hi ha acord en que cal en primer lloc, definir un model de participació.
- S'apunta que per fer-ho, primer cal treballar dintre l'organització municipal com s'ordena i es gestiona.

El context polític i el desenvolupament de la seva tasca:

- Respecte a aquest punt es considera que els conflictes polítics estan afectant a les possibilitats de coordinació i treball conjunt de la secció amb d'altres regidories, especialment les que no són del mateix partit polític.

Funcions del servei i coordinació interna:

- Però més enllà del nivell polític, també es destaca que hi ha àrees que tradicionalment ja han treballat amb pautes participatives i per tant són força autònomes. En aquests casos, el vincle es considera necessari per qüestions de coordinació general no per una necessitat concreta d'assessorament o suport. De manera que hauria de ser un servei que disposés de tota la informació del que es fa amb participació ciutadana a Cerdanyola.
- Tot i que en general no es percep malament la creació d'un servei de participació es destaca que la participació ha de dependre de cada servei concret, i que són aquests els que han de demanar el seu suport quan el requereixin i no a l'inversa, perquè alguns serveis ja porten molt temps gestionant la participació ciutadana i no

- requereixen d'ajuda. Es considera que a vegades és qüestió de temps i experiència i que és molt important les maneres de fer i el tarannà de les persones.
- En la mateixa línia que el nivell polític, es destaca que la participació no pot dependre d'un servei municipal, sinó que ha de dependre de tota l'organització municipal. Ha de ser més una voluntat, que una regidoria.
 - En alguns casos sí que es valora l'aportació que pot realitzar el servei des del punt de vista d'assessorament metodològic, però més divergències hi ha amb relació al paper que ha de tenir en les sessions, com a moderador, gestor, dinamitzador, o redactant les actes, cada servei ho veu diferent.
 - Hi ha qui apunta la necessitat de que la secció implementi projectes concrets de participació, però hi ha qui considera que això ho han de realitzar els propis tècnics de l'àrea responsable.
 - També podria tenir la funció de dinamitzar i formar les associacions del municipi.
 - A nivell operatiu s'assenyala que en algun cas es pot generar dubtes de qui ha de ser l'interlocutor municipal amb la ciutadania, el servei de participació o l'àrea responsable de l'àmbit. Tothom vol ser l'interlocutor vàlid, quasi sempre provocat pel nivell polític per voler capitalitzar les coses bones que realitza l'ajuntament. Tothom comparteix la necessitat d'una major transversalitat però és considera difícil.
 - Per últim, fins i tot hi ha serveis que li atribueixen a la secció de processos participatius una tasca de coordinador general de l'organització municipal i responsable de la transversalitat organitzativa.
- La vessant política i tècnica del servei:
- Hi ha qui apunta que hauria de ser un servei - staff: no tenir objectius propis, que existeixi perquè hi ha objectius d'altres serveis, per tant hauria de tenir una funció tècnica, donar suport a tots els altres serveis, hauria de ser un servei que doni resposta a les necessitats dels altres.
 - També se li atribueix la funció de formar a altres tècnics/ques municipals.
 - Es destaca que amb els recursos que compte participació ciutadana tampoc no es pot realitzar tota la gestió administrativa dels projectes de totes les àrees que suposen un vincle amb la ciutadania (reunions informatives, atenció en temes concrets, sessions participatives, reunions de treball, etc.).
 - També s'ha apuntat que l'experiència del primer tècnic de participació que va haver en el servei no va ser molt positiva i això dificulta la tasca actual.
 - Per últim, s'apunta que podria tenir la funció de desenvolupar el reglament de participació ciutadana, i a través seu definir les regles del joc i les seves funcions.

Elements de reflexió

És fonamental tenir present que per a que la regidoria de promoció de la ciutat i la secció de processos de participació ciutadana, en concret, pugui desenvolupar les seves funcions requereix de la complicitat i voluntat de la resta de serveis implicats en cada projecte. **No**

es pot assessorar si no se li reconeix aquesta competència, no es pot coordinar o centralitzar la informació si no se li facilita, i no pot estar activament implicada en els processos si no disposa de recursos.

En aquest sentit, sembla evident la necessitat de definir el seu rol i funcions depenent de la voluntat política i la disponibilitat tècnica. **Caldrà valorar la seva tasca de coordinació general dels canals i processos participatius, si es considera necessari per garantir la coherència global i l'eficiència en la gestió. Però després caldrà identificar les seves funcions en l'elaboració de projectes concrets: assessorar, formar, dissenyar, implementar, moderar, fer actes, convocar, etc. I sobretot caldrà adequar la demanda als perfils funcionals dels departaments, és a dir, diferenciar entre les funcions administratives i les tècniques.**

Preguntes obertes

- Quin ha de ser el paper de la regidoria de promoció de la ciutat i la secció de processos de participació ciutadana en el desenvolupament de la participació? La secció ha de servir per donar suport i assessorament a qualsevol procés amb participació ciutadana que s'impulsi des de l'ajuntament? I des de la ciutadania?
- Les accions per promoure la participació ciutadana que es potenciïn des de l'ajuntament de Cerdanyola: han de respondre únicament a la lògica del departament impulsor? O depèn de tota l'organització municipal?
- Els actuals recursos de la secció de processos participatius cobreixen les necessitats del servei. Cal revisar i adequar els recursos disponibles al nou model de participació ciutadana?
- Com garantim la qualitat i coordinació dels diferents òrgans i projectes participatius? Cal un espai de referència centralitzat? Ho ha de coordinar la secció de processos participatius?
- És necessària una Comissió de Seguiment política per garantir el consens i la transparència dels projectes i òrgans participatius?
- D'on ha de dependre el funcionament de la secció de processos participatius per poder realitzar la tasca que li és encomanada?

c) Coordinació i transversalitat en l'organització municipal

Introducció

El foment de la transversalitat organitzativa és necessari per a poder donar un millor servei i resposta municipal, però cal trobar els mecanismes adequats per a fer-la efectiva. El funcionament transversal de l'organització municipal va més enllà dels projectes impulsats de participació ciutadana, és necessària per millorar la seva eficiència i efectivitat. Però, és evident que els projectes municipals que incorporen la dimensió participativa requereixen de transversalitat organitzativa. A més el foment de la participació requereix una revisió i reflexió del treball a nivell intern, per tal de donar resposta a les noves necessitats que es generen. No es tracta només que cada regidoria assumeixi un funcionament basat en la participació que es defineixi, ni tampoc crear una regidoria que desenvolupi *accions participatives*, sinó introduir la participació ciutadana com un valor transversal a tota l'organització. Aquesta dimensió participativa requereix de mètodes i tècniques, però també d'una *manera de fer* i entendre la relació entre administració i ciutadania. La tècnica no fa la participació però, requereix d'aquesta per assolir els criteris i principis que la fomenten. La transversalitat organitzativa pot tenir diferents nivells: l'articulació dels òrgans i processos de participació que poden dependre de diferents departaments; projectes que impliquin treballar conjuntament des de diferents àmbits; i finalment, l'activitat quotidiana que requereix una coordinació per temes pràctics.

Les dades

Com a òrgans de coordinació a nivell polític legalment establerts a Cerdanyola del Vallès, més enllà de la Junta de Govern Local i el Ple Municipal, hi ha constituïda una Comissió de Coordinació i Seguiment de l'Actuació Municipal que vetlla pel seguiment del pacte de govern. En aquesta comissió es determinen les línies d'actuació i els elements fonamentals de coordinació. A nivell tècnic, més enllà de la coordinació bilateral trobem una Comissió Tècnica creada pel seguiment de les obres de Cerdanyola i **reunions de direcció tècniques** on es troben els responsables de cada àrea (un per àrea) i posen en comú problemàtiques,

experiències, etc. La necessitat d'aquesta coordinació és: informar-se, establir la direcció de cada departament, posar en comú les polítiques i fer propostes per portar-les a l'equip de direcció política.

Visions de diagnòstic a partir del treball de camp

Aportacions polítiques:

Coordinació política:

- A nivell polític es considera que la transversalitat funciona en els grans temes a través de la Junta de Govern Local. A més hi ha el pacte de govern i la Comissió coordinadora i de seguiment de l'actuació municipal. Per temes més petits no es consulten les decisions, però no cal. En l'àmbit polític està molt estipulat, les decisions importants s'han de consultar i estan molt clars els mecanismes.
- Però es destaca que hi ha problemes polítics per treballar de manera més transversal. Hi ha desconfiances i problemes de protagonismes. Però a vegades no és perquè no es vulgui sinó per manca de temps i l'acumulació de feina. A vegades no hi ha transversalitat ni a la mateixa àrea. No hi ha un espai on posar en comú la gestació dels projectes per incorporar idees.

Coordinació tècnica:

- Hi ha força acord en que fora bo tenir més espais de trobada tècnica en àmbits on es podria treballar de manera més coordinada. Les lògiques de funcionament i els interessos de cada àrea són diferents i costa conjugar objectius.
- A més quan hi ha projectes compartits hi ha "problemes" de lideratges i de prioritats diferents en funció de la perspectiva de cada sector.
- Les reunions de direcció tècnica per les obres fa poc que s'han constituït però es considera un bon sistema de funcionament.
- Però hi ha acord general en destacar una certa desconexió interna pròpia de la lògica departamental i el volum de feina. El tancament dels departaments en sí mateixos genera problemes. Ja hi ha mancances en els nivells més bàsics de comunicació interna, això afecta als canals de participació, com per exemple els Consells. En general ningú sap el que es parla en els consells que no són de la seva "responsabilitat".
- Es percep fonamental introduir canvis en el funcionament de l'organització municipal, cal modernitzar la gestió pública.

Aportacions tècniques:

Coordinació política:

- S'apunta que tot i haver la Comissió Tècnica de Caps d'àrea per coordinar els diferents serveis, no acaba de funcionar la coordinació municipal perquè el que es decideix en ella no transcendeix cap a baix de l'organització. A més, no hi són presents tots els departaments i és una comissió nomenada políticament.
- A nivell tècnic també s'apunten les resistències polítiques a coordinar-se millor. De fet, hi ha qui apunta que l'intercanvi d'informació ja ve limitat des del nivell polític.

Tot i que en ocasions, no per manca de voluntat sinó per la pròpia “inèrcia del sistema” i el repartiment de responsabilitats. S’apunta que en un govern monocolor ja costa fomentar el treball transversal, però en un de coalició això s’accentua.

Coordinació tècnica:

- Es vol impulsar una revista interna amb informació de les diferents àrees per evitar que els propis treballadors de l’ajuntament s’assabentin del que fa l’ajuntament per altres mecanismes.
- Però fins i tot hi ha tècnics/ques que consideren que per millorar el funcionament i la coordinació interna caldria canviar l’organització d’àrees i departaments.
- Hi ha experiències de coordinació que han funcionat i altres que no, com a positiu hi ha força acord en la comissió de seguiment de les obres, però altres com, el mapa d’equipaments públics, o la Comissió d’Espai Públic (on hi ha la policia, jardineria, etc.) no han funcionat. Un dels motius que s’argumenten perquè aquests espais de coordinació funcioni és el fet de no barrejar polítics i tècnics per diferenciar els seus rols. Un segon factor que es considera clau és el lideratge i la dinamització d’aquests espais de coordinació.
- La Taula de coordinació de les obres es valora en general positivament però hi ha qui apunta que hi manca el lideratge polític per prendre determinades decisions, tot i que hi ha qui apunta que aquesta és la seva virtut, la manca de politització de l’espai.
- Per coordinar-se en temes de participació ciutadana és fonamental compartir la “voluntat participativa” dels projectes, i després establir els espais de trobada necessaris per coordinar-se.

Elements de reflexió

En primer lloc, cal tenir present que el foment de la transversalitat organitzativa requereix de voluntats i recursos. En segon lloc, és important identificar que hi ha diferents graus i necessitats de coordinació: intercanvi d’informació, aprofitament de recursos, planificar conjuntament els processos, establir estratègies de dinamització i convocatòria, implementació de programes, avaluació, etc. També s’ha de tenir present que es poden fomentar mecanismes de coordinació interdepartamentals: puntuals (per projectes, processos, etc.) o/i estables. Per últim, és convenient definir certs protocols i eines de treball transversal, més enllà de les dinàmiques informals i les afinitats personals, perquè sinó és fàcil caure en problemes de comunicació.

Preguntes obertes

- Què entenem per Transversalitat?
- Com afavorir i consolidar aquells espais i/o canals de treball transversal que ja funcionen?
- Com afavorir el treball transversal sense que comporti una sobrecàrrega en les tasques a realitzar?
- Quins canals podem fomentar per millorar la comunicació interna?
- Quines necessitats concretes tenim de coordinació? Quins nivells de coordinació impliquen? Com les podem treballar?

d) Sistema i canals d'informació, comunicació i atenció**Introducció**

La dimensió informativa en la participació ciutadana emergeix com un element clau. Les raons són diverses, però sembla evident que, si es vol generar una participació activa per part de la ciutadania, caldrà generar bons canals d'informació i comunicació. En primer lloc, per tal de donar a conèixer els projectes i els canals de participació de Cerdanyola a la ciutadania per intentar arribar al màxim nombre de ciutadans més enllà dels agents que habitualment ja participen. I, en segon lloc, per tal de generar opinions i aportacions informades per part dels diferents agents socials implicats en els projectes.

Amb l'objectiu de generar una participació informada, és important que els mecanismes de participació ciutadana contemplin el fet de facilitar la informació necessària als participants per emetre judicis fonamentats en dades objectives, i mostrar les diverses opinions vers els temes en qüestió. Això implica la necessitat de mitjans estables d'informació i canals puntuals per facilitar informació dels temes concrets de debat.

Les dades

L'ajuntament de Cerdanyola del Vallès compte amb diferents mitjans de comunicació i escolta/atenció ciutadana. A continuació s'anomenen:

- Canals d'informació

Cerdanyola.info

Cerdanyola.info és el diari digital de Cerdanyola. S'edita des de la Secció de Comunicació del Servei de Promoció de la Ciutat de l'Ajuntament de la ciutat. El portal cerca coordinar esforços informatius per oferir a la ciutadania un mitjà de comunicació adaptat a les característiques de l'actual societat de la informació. A Cerdanyola.info s'hi pot trobar informació en temps real, reportatges, entrevistes, serveis, etc.

Cerdanyola.cat

És la pàgina web municipal on es recull informació de la ciutat i on hi ha la informació de l'ajuntament.

La revista municipal Riu Sec

És la revista municipal on s'edita informació d'actualitat de la ciutat. Hi ha un servei de l'Agenda Ciutadana i del Millorem la Ciutat que s'inclou en la revista de Cerdanyola perquè la gent estigui informada del que es fa i de temes que l'afecten. El Butlletí té vint pàgines. És mensual i s'envia a totes les cases.

El butlletí d'informació municipal

És editat periòdicament per l'ajuntament. Fa difusió de les accions de l'ajuntament. El Butlletí es reparteix a totes les cases.

Publicacions de les diferents regidories

Es tracta de publicacions concretes com: l'Agenda Cultural, tríptics informatius, etc.

Diaris locals a qui l'ajuntament subvenciona:

Tot Cerdanyola (diari local)

Cerdanyola al dia (diari local)

A fons (Cerdanyola, Ripollet i Montcada).

Cerdanyola Ràdio, Emissora Municipal

És l'emissora municipal de ràdio on s'informa de l'actualitat local.

- Canals d'escola/ atenció

- OAC
- La bústia de suggeriments amb el correu electrònic
- OMIC

Oficina d'Atenció Ciutadana

L'OAC compta amb un reglament de funcionament on regula la seva funció i funcionament. L'horari d'atenció al ciutadà és de dilluns a divendres de 8:00 a 19:00 hores i el dissabte de 9:00 a 13:00 hores.

El registre el fan com especifica la llei. La OAC és una eina administrativa, són la resta d'unitats administratives de la resta de serveis que han de donar resposta.

Hi ha un projecte de descentralització de la OAC amb l'objectiu de poder tramitar algunes coses sense necessitat d'anar a l'ajuntament. Actualment funcionen els telecentres, que són centres amb ordinadors on poder consultar coses (n'hi ha a l'entrada de l'ajuntament, al mercat, en algun quiosc, i en les seus dels casals d'avis i de les associacions de veïns). Es vol anar cap a OAC virtuals. S'instal·larien poc a poc, començant pels llocs on potencialment utilitzaran més: Bellaterra o l'Autònoma. L'objectiu és que els telecentres també permetessin comunicar-se amb l'ajuntament.

A Bellaterra hi ha un Centre Cívic on hi ha el compromís de col·locar una OAC, i tot i que no es pot assumir amb personal presencial, sí via telemàtica i per gestionar tràmits que no comportin problemes legals. Es vol intentar que hi hagi una webcam perquè les persones es vegin, però això encara és un projecte a desenvolupar.

També es cedeixen espais per a desenvolupar diferents accions: recollida de carnets de la gent gran, atenció de dret i dona, atenció jurídica a la immigració, l'organisme de Gestió Tributària de la Diputació, els Casals d'Estiu, beques escolars, el servei d'informació a la gent gran, l'Agenda de la OMIC i l'Oficina del Consumidor.

Altres iniciatives vinculades a la comunicació i atenció al ciutadà:

Hi ha un **Conveni d'administració Oberta** amb les altres administracions a través del qual des de les altres administracions es poden sol·licitar les documentacions municipals que es requereixin (però només tenen validesa per aquells serveis).

Un altre aspecte que es vol desenvolupar amb d'altres administracions és un conveni a través del qual s'impulsi la **Finestra Única**, de manera que a través de l'Ajuntament es puguin sol·licitar papers d'altres administracions.

També es vol impulsar la **Signatura Digital** per a buscar informació concreta.

Visions de diagnòstic a partir del treball de camp

Aportacions polítiques:

Projecte de comunicació municipal integral:

- En primer lloc, hi ha qui destaca que hi ha un projecte important de millora de comunicació de la ciutat, i de relació entre l'administració i la ciutadania, però les suspicàcies polítiques han dificultat poder desenvolupar-lo totalment.
- La informació es coordina entre els diferents canals: la ràdio, la OAC, www.cerdanyola.cat, www.cerdanyola.info. Hi ha una tasca transversal per distribuir la informació.
- Actualment hi ha el canal presencial i el telemàtic, però ara es vol impulsar el telefònic a través del 010. I s'està plantejant els SMS.
- L'Agenda Ciutadana es pot rebre a casa via correu electrònic si es sol·licita.
- Es vol col·locar la informació del Millorem la Ciutat en els panells informatius.
- Hi ha acord en que per fomentar la participació ciutadana són necessaris bons canals de difusió i informació.

Informació i participació:

- On no hi ha acord és en considerar la informació part de la participació ciutadana o com una necessitat prèvia.
- En aquesta mateixa línia també hi ha discrepàncies entre els que consideren

l'atenció al ciutadà una forma de participació, i els que consideren que és fonamental però que són dues coses diferents.

- També hi ha discrepàncies entre el que és una “bona informació” i el que és una campanya publicitària.
- Més enllà dels canals d'informació hi ha els d'escolta de la ciutadania.
- Per últim, es destaca que ja s'ha aprovat i constituït el Consell de Comunicació però que convindria que vinguessin persones de reconegut prestigi neutres que facin un seguiment dels mitjans de comunicació i difusió municipals.

Aportacions tècniques:

Importància de la coordinació en l'àmbit de comunicació:

- Des dels responsables dels serveis de comunicació es reivindica la necessitat de treballar transversalment, per poder aportar informació del que cal comunicar i com al ciutadà.
- Des de Comunicació hi ha contacte amb els diferents Consells Municipals a través de Secretaria per rebre la informació principal de cada Consell, i en cas de tractar-se alguna qüestió “important” hi són presencialment.
- Es detecta que hi ha serveis amb els que Comunicació té una relació més fluida que altres, ja sigui per motius polítics, tècnics o per la dinàmica de treball i els hàbits adquirits dels diferents serveis.
- En alguns casos hi ha serveis que no volen gestionar la seva comunicació amb els serveis generals de l'ajuntament per suspicàcies polítiques o fins i tot, personals. Però des Comunicació es té una vocació de servei cap a totes les àrees.

Canals de comunicació i participació:

- Pel que fa a la bústia de suggeriments i queixes per e-mail hi ha qui ho considera un canal de participació, que pot ser és insuficient, però és una forma de participar perquè els ciutadans poden enviar queixes i problemes. La majoria de correus són qüestions individuals, suggeriments, reclamacions que afecten directament a la persona. Hi ha qui ho considera un primer espai de participació que cal contemplar i resoldre, però s'ha de controlar bé el seguiment, hi ha qui creu que s'hauria de centralitzar a través de participació.
- Per últim, s'assenyala que cal avançar cap a una societat de la informació i la comunicació. Tots els espais de participació requereixen de necessitats d'informació. També calen noves formes d'arribar a la ciutadania. I cal algun tipus d'educació i formació concreta perquè molts cops la gent no sap com fer consultes.

Aportacions ciutadania:

Difusió dels canals de participació:

- Des de la ciutadania es destaca que hi ha un desconeixement dels canals de participació al municipi: per manca de difusió municipal i per desinterès ciutadà.

Necessitats de difusió:

- També s'apunta la manca d'informació respecte alguns àmbits i la necessitat de que la difusió sigui més atractiva i atraient per la gent i que arribi amb més temps d'antelació perquè sovint arriben les coses quan els actes ja s'han realitzat.

Més enllà de la difusió, comunicació, diàleg i consulta:

- Però s'assenyala que més enllà dels canals d'informació cal millorar els canals de comunicació, diàleg i consulta de la ciutadania. Cal que l'ajuntament consulti les coses que realitzarà a les associacions i veïns afectats. Així s'aconseguirà una major proximitat entre govern i ciutadania, una major sintonia, i un coneixement de la realitat per part dels responsables polítics des de l'òptica de la ciutadania.

Amb relació a la OAC:

Aportacions polítiques:

El servei vers la ciutadania:

- A nivell d'informació i atenció al ciutadà hi ha acord general entre els polítics en destacar que la OAC és un bon referent pels ciutadans i que funciona correctament.
- Es valora positivament l'amplitud d'horari i el servei que es dona.

Les necessitats de coordinació:

- Com a debilitat o aspecte a millorar s'apunta la necessitat de potenciar-la i millorar la comunicació entre la OAC i els diferents departaments. La comunicació de la OAC al departament funciona però després no es retorna la informació del Departament a la OAC, o dels departaments als ciutadans que han realitzat la instància. Caldria garantir la resposta de totes les instàncies des dels departaments. El problema és que l'excés de feina fa que només es responguin les obligatòries legalment.
- Es destaca que la OAC compte amb un reglament de funcionament, però cal garantir que el seu funcionament s'ajusti al que marca el reglament, i en alguns aspectes caldria modificar algun apartat.

Possible descentralització del servei:

- Per últim, hi ha qui es pregunta si cal amb un municipi com Cerdanyola descentralitzar la OAC en els diversos Centres Cívics de que disposa.

Aportacions Tècniques:

El servei vers la ciutadania:

- Des del punt de vista tècnic també es destaca el bon funcionament de la OAC, consideren que té un gran èxit perquè molta gent l'utilitza tot i els pocs recursos que hi poden destinar. Aviat es posarà el 010 per atendre telefònicament.
- S'assenyala que des de juny de 2001 quan es va crear la OAC s'ha avançat molt. L'augment de la seva utilització és espectacular, s'han doblat els seus visitants. Hi ha dies que s'arriba a les 300 visites, fet que tenint en compte el percentatge de població és molt alt. Aquest èxit ha generat la necessitat de millorar el servei.

Les necessitats de coordinació de la OAC:

- Cal tenir en compte que la OAC és una eina que no té competències, per tant, només poden assumir la responsabilitat pròpia de transmetre informació i canalitzar-la. Les funcions informatives de la OAC depenen també de les altres àrees que han d'aportar la informació, per això s'han de posar els mecanismes de relació amb els altres departaments, això no pot dependre o ser coordinat per la OAC, i a vegades hi ha descoordinació.
- La voluntat és anar cap a que la OAC sigui el punt de referència de tot l'ajuntament i estandaritzar el servei, anar cap a la finestra única.
- S'apunta que el tema de la comunicació com a àmbit en l'administració és molt novedós, perquè abans no hi havia un model ni referència.
- Com aspecte negatiu s'assenyala el mateix punt que políticament, el fet de que no hi ha garanties que les instàncies que surtin tinguin resposta, se suposa que es responen però no es pot confirmar, i aquest és un tema pendent que cal resoldre. Això és un problema dels departaments implicats en cada cas.

La qualitat del servei:

- Per últim, s'apunta que s'hauria d'introduir la Carta de Qualitat com té Mataró que és una de les més modernes. Però cal modernitzar els processos de l'administració, i veure quins processos no requereixen de papers, però hi ha resistències en l'organització, hi ha gent que segueix funcionant molt anacrònicament (posar l'ordre del dia d'un ple a la web va costar molt). Cada cop que s'introdueix una idea nova és un problema.

Aportacions ciutadanes:**La qualitat del servei:**

- Des del punt de vista de la ciutadania consultada es valora positivament l'existència, funcionament i atenció de la Oficina d'Atenció al Ciutadà. Però s'assenyala que la OAC de Bellaterra no acaba de funcionar.

Amb relació al Butlletí:**Aportacions polítiques:**

- Hi ha qui considera que tot hi haver millorat el Riu Sec cal millorar-lo més.

Aportacions tècniques:

- Tot i considerar-se que s'hauria d'ampliar, per motius econòmics no es pot.
- Per altra banda, es destaca positivament el fet que es reparteix a totes les llars, fet que el converteix amb un instrument de comunicació molt potent.
- S'apunta que la qüestió és com fer efectiva la participació en els mitjans de comunicació, de fet mai s'han fet coses per participar activament. En el butlletí s'ha incorporat l'opinió dels partits i de persones a títol individual entorn algun tema però això no es pot considerar participació.

Aportacions ciutadania:

- Des del punt de vista de la ciutadania consultada la informació que l'ajuntament envia periòdicament a la ciutadania és molt correcte.

Sobre la premsa local:**Aportacions polítiques:**

- Es considera que la gent té forces instruments per informar-se, i que es llegeix força la premsa local. S'apunta que qui no es vol informar no ho fa, perquè es publiquen anuncis oficials, l'agenda cultural, cartes al director que dona una mica de visió de l'opinió d'alguns ciutadans, el resultat d'alguns plens, notícies, etc.

Amb relació a la Radio Municipal:**Aportacions polítiques:**

- Hi ha qui ha apuntat el bon funcionament de la ràdio i la seva virtualitat com a mitjà de comunicació i informació que pot arribar a molta gent.

Amb relació a la Pàgina web:**Aportacions polítiques:**

- S'assenyala que és important millorar el servei de la pàgina web municipal.

Elements de reflexió

En primer lloc, és important identificar els diferents tipus d'informació que es volen transmetre: sobre el municipi en general, sobre les polítiques municipals i els seus serveis, sobre l'acció de les entitats, sobre processos i temàtiques concretes, etc. En funció del tipus i els destinataris potencials de les mateixes, s'haurà de definir quins són els canals més adequats. Per exemple, és evident que no ha de ser igual el mitjà o la forma com s'informa al col·lectiu de persones joves al de la gent gran. Cal adequar els canals als seus destinataris. Però això no ha de voler dir segmentar la informació que es consideri que pot interessar a cada col·lectiu (tot i que a vegades sí), sinó canviar el mitjà o canal.

Però és important diferenciar el concepte de participació ciutadana del de comunicació, relació i atenció. Probablement tots ells estan relacionats, i formen part d'un àmbit més ampli que abarca la transformació de l'administració vers un servei amb vocació de funció pública, que fomenta el vincle i la relació entre l'administració i la ciutadania. Però no tot espai de relació o atenció ciutadana és un espai de participació.

Per altra banda, és important garantir que tot òrgan o procés participatiu facilita tota la informació necessària als seus participants.

Preguntes obertes

- Cal fer una anàlisi dels diferents mitjans existents per tal d'optimitzar-los i oferir una informació de qualitat?
- Cal pensar quins canals cal reforçar per arribar als diferents segments de població?
- Cal valorar com organitzar políticament el servei de comunicació per poder desenvolupar la seva funció integral i integradora de tota l'organització municipal?
- Quines funcions de seguiment pot desenvolupar el Consell de Comunicació?
- Quins vincles han de tenir el servei de comunicació, el d'atenció, i el de participació ciutadana?

9. Òrgans, processos i canals de participació ciutadana

Introducció

La participació municipal ha de definir un model que permeti la identificació i ordenació de les diferents dimensions de la participació sota un sistema coherent, compatible i complementari. La definició del model de participació ciutadana va més enllà de la suma de processos de participació aïllats, comporta definir uns criteris de funcionament i identificar uns canals estables i puntuals de participació que garanteixin l'eficiència del sistema.

L'augment de la complexitat de serveis que ofereix l'administració local i la diversificació d'accions combinat amb un augment important dels canals i mecanismes de participació, fa necessari atendre al desenvolupament del sistema sota una estratègia global que defineixi un model de participació ciutadana, identificant les dimensions a les que atén: global de ciutat, sectorial (temàtic o per col·lectius) i territorial.

En segon lloc, cal analitzar els canals que s'utilitzen i els diferents objectius que persegueixen. Els canals de participació ciutadana amb que compta Cerdanyola són forces i diversos, però els podem subdividir en els canals estables de participació (Consells Municipals, Comissions de treball o Taules) i els processos concrets.

Els òrgans de participació, Consells Municipals en general, tenen com a característica fonamental el seu caràcter permanent i estable i la restricció de la participació activa en ells als membres que els componen. Per la seva banda, els processos o projectes participatius són projectes puntuals, tenen un principi i un final acotat, i solen estar oberts a tota la ciutadania o a un segment poblacional concret però sense limitar l'assistència.

Però més enllà de la dimensió a la que atenen, i els mecanismes concrets que s'utilitzen cal reflexionar en les funcions participatives que pot desenvolupar cada instrument dintre el sistema. És a dir, és important identificar els tipus de participació que es poden desenvolupar en els òrgans i processos de participació ciutadana:

TIPUS	OBJECTIU
INFORMATIVA	INFORMAR Quan s'informa entorn a aspectes o qüestions sobre un tema.
CONSULTIVA	RECOLLIR SUGGERIMENTS Quan la participació s'obra per generar un debat entorn a una proposta ja elaborada, i es vol realitzar una reflexió col·lectiva per millorar i enriquir la proposta presentada.
PROPOSITIVA	ELABORAR PROPOSTES En el cas que els participants hagin d'elaborar una proposta en relació a algun tema en concret.
DECISÒRIA	PRENDRE DECISIONS Els resultats del debat i la deliberació s'implementen.
IMPLEMENTACIÓ	EXECUTAR ACCIONS La ciutadania realitza una actuació concreta en el projecte desenvolupat
SEGUIMENT I AVALUACIÓ	REVISAR PROJECTES Hi ha un seguiment del projecte i una valoració dels resultats del procés

Tant si es per mantenir informat, per consultar, per construir propostes, o per prendre decisions, tot debat encetat, etc. sigui en òrgan o procés, té la necessitat de comptar amb diferents fases: un moment d'informació del tema en qüestió, un moment de deliberació col·lectiva, un moment de concreció on s'arribi a acords i un moment de devolució i de seguiment (en els casos de consulta, proposta i/o decisió).

A més, s'ha de definir a priori uns criteris i estratègies de funcionament comuns pels que qualsevol procés o mecanisme de participació s'hauria de regir:

A. Presència ordenada de ciutadans, tècnics i polítics en tot procés i òrgan participatiu. El bon procés participatiu és aquell en que polítics, tècnics i ciutadans treballen plegats i elaboren propostes conjuntes i no hi manca ningú. Cal trobar els espais que ho permetin respectant els rols i funcions de cadascun d'ells.

B. Delimitació dels processos participatius, tant en la definició dels seus objectius com en les regles del joc que els regeixen. Això implica la necessitat d'explicar i difondre entre els diferents actors que intervenen els objectius i procediments del procés de la manera més entenedora i clara possible.

- C. Organització dels processos participatius facilitant la informació necessària amb relació a cada àmbit de treball per fomentar una reflexió col·lectiva amb els coneixements i dades disponibles (participació informada).
- D. Afavorir la deliberació col·lectiva, facilitant espais i moments de reflexió conjunta amb dinàmiques que permetin el contrast d'opinions i la construcció de visions compartides.
- E. Fomentar que les diferents capacitats i coneixements dels participants implicats en un procés no limitin les seves possibilitats reals de participar. Treballar perquè els participants estiguin en un marc d'igualtat a l'hora d'explicar les seves visions, de manera que s'organitzi la participació amb dinàmiques i pautes que facilitin la intervenció de tothom més enllà de les seves característiques personals.
- F. Tot procés participatiu hauria de ser capaç de generar un resultat concret que ha de ser retornat a les persones que han estat implicades.
- G. Devolució per part de l'ajuntament als actors implicats d'un procés participatiu en relació a quins han estat els resultats finals del procés i quin és el compromís municipal. Continuïtat i resposta en relació al procés endegat.
- H. Coherència entre la participació ciutadana que s'impulsa i l'estructura organitzativa municipal. Per tant, necessitat d'adequar els mitjans i recursos necessaris a la voluntat de fomentar i potenciar la participació ciutadana des de l'ajuntament de Cerdanyola, i a la vegada, necessitat de plantejar processos dintre les possibilitats i limitacions de l'administració municipal.
- I. Dinamització tècnica dels projectes i òrgans participatius per facilitar el seu desenvolupament i implementació.

a) Òrgans de participació: els Consells Municipals

Introducció

Els Consells Municipals, tot i ser força diversos, en general es caracteritzen per ser òrgans consultius, formats pels polítics i tècnics responsables de l'àrea i les associacions vinculades al seu àmbit d'actuació, i en algun cas ciutadans a títol individual amb un perfil específic.

Els Consells Municipals han estat un dels instruments de participació ciutadana més utilitzats i estesos en els ajuntaments catalans, però és important tenir present que aquests òrgans no poden esgotar tota la participació ciutadana que es fomenta des de l'administració municipal i sovint han esdevingut un espai de concertació social i validació i revisió de projectes municipals.

Actualment, hi ha un període de revisió d'aquests òrgans fruit d'una valoració de manca de dinamisme i implicació en la vida de les ciutats, de manera que cal vetllar perquè els debats que es realitzen introdueixen les inquietuds ciutadanes en el debat polític. Sinó es corre el risc de convertir els Consells en un formalisme o un exercici informatiu i de transparència de l'ajuntament, però amb molt poca capacitat d'incidència en la presa de decisions i amb poc vincle amb el territori i la població.

Per últim, és important tenir present, que tot i tractar-se, en general, de consells sectorials amb un interès i àmbit temàtic concret, cal vetllar per la coherència global de la participació sota una estratègia comuna compartida. De manera que tot i respectar l'autonomia de cada Consell s'ha de coordinar la tasca de cada un d'ells.

Les dades

Els Consells Municipals tenen un caràcter consultiu com a òrgan assessor. En general tenen les funcions de: formular propostes per a resoldre situacions concretes que els afecten; emetre informes a iniciativa pròpia o de l'Ajuntament, sobre matèries de competència municipal; emetre i formular propostes i suggeriments en relació amb el funcionament i els organismes públics municipals; i altres de naturalesa anàloga que determini l'acord de creació concret.

Els consells municipals tenen la finalitat de promoure i canalitzar la participació de les entitats i de la ciutadania en els diferents sectors de la vida local en què l'Ajuntament té competència, fent així possible una major participació dels ciutadans i ciutadanes en els afers públics de la vila de Cerdanyola. Tot Consell identifica els següents trets fonamentals a través del seu reglament: composició, objectius, funcions i funcionament.

Visions de diagnòstic a partir del treball de camp

En general amb relació als Consells Municipals:

Aportacions polítiques:

Diversitat de consells i funcionaments:

- En primer lloc, es destaca en general que hi ha Consells que funcionen i altres que no tant, i que en gran mesura això depèn del regidor/a que el presideix.
- En segon lloc, s'apunta que cal revisar el seu funcionament en profunditat i adaptar la seva dinàmica de treball a les característiques de cada àmbit, per exemple, no ha de ser igual el funcionament del Consell de Joventut que el de Cultura.
- Per altra banda, hi ha qui considera que no es poden fer Consells per tot, perquè hi ha una saturació de sessions i més tenint en compte que per que els Consells realment funcionin els tècnics han de dinamitzar-los i els hi manca temps.
- Per últim, s'assenyala que en general cal millorar el procediment: la convocatòria, la documentació que es reparteix, l'explicació tècnica de la reunió, l'ordenació del debat i la realització de l'acte i el seu enviament als assistents. Es considera que els manca metodologia de treball.

Les limitacions dels Consells:

- També s'assenyala en general que els Consells són positius com a mecanismes d'informació, però en general, hi ha una manca de capacitat propositiva dels mateixos.
- Per aquest motiu es destaca que hi ha nous àmbits que és millor treballar a través d'altres mecanismes, com per exemple, la xarxa de la ciutat per la immigració o la taula de dones. En aquest àmbit s'ha fet un Pla i s'ha aprovat pel Ple Municipal.
- S'identifiquen diferents aspectes que qüestionen el funcionament dels consells, d'una banda la gran vinculació política dels mateixos, i de l'altra, la manca d'objectius i dinamisme d'alguns d'ells. És fonamental que la creació dels Consells respongui a unes necessitats i objectius concrets. En els Consells es sol presentar el que es farà i es consulta però no hi ha gaire "projecte de treball conjunt propositiu".
- En aquest sentit, hi ha qui proposa treballar més per objectius, i que aquests objectius s'haurien de definir al inici de cada mandat i procurant que responguin a necessitats ciutadanes i no de l'ajuntament.
- Es valora més positiu el treball en comissions perquè treballen un objectiu concret.
- Un altre aspecte que preocupa són els Consells o espais de participació que tracten temes on l'ajuntament té poques competències, recursos o capacitat d'incidència, com immigració, medi ambient o salut.

Membres dels Consells:

- En general també es qüestiona l'interès de les entitats i persones que formen part dels Consells, que sovint els mobilitza més un interès "corporatiu" que no general, i sovint no participen molt activament (això depèn molt de cada consell i la temàtica que es tracta en cada sessió).

Aportacions tècnics/ques:

Les funcions i les limitacions dels Consells:

- Des del punt de vista tècnic, es destaquen dues grans postures amb relació als Consells Municipals: d'una banda hi ha qui considera necessària la seva existència i valora positivament el seu funcionament; i d'un altra, hi ha qui considera que el model de consells està molt qüestionat, i que caldria començar a buscar altres maneres d'organitzar la participació ciutadana. S'assenyala que els Consells estan molt regulats i és necessari un altre funcionament i dinàmica. En aquest sentit, s'assenyala que els plenaris dels consells són carregosos, i sempre hi ha problemes per tenir quòrum, i que en últim terme són més informatius que de participació. De fet hi ha qui valora més el treball participatiu entre Consell i Consell perquè és on es treballa per arribar al Consell amb tot definit. Pot ser com a punt i final d'un procés estan bé, però cal treballar el procés. En aquest sentit, s'assenyala que el Pla Director podria aportar un altre funcionament.
- Aquesta disparitat de postures fa que hi hagi qui destaca que a Cerdanyola hi ha molts Consells, i que pot ser calen menys consells i més comissions de treball perquè són més operatives. Es considera que les comissions són més àgils, més riques, i més compromeses. Si es fan sistemàticament i definint terminis donen bons resultats. Però en canvi hi ha qui considera que és bo que hi hagi molts Consells i cadascun funcioni autònomament per adaptar-se a les característiques del tema i el col·lectiu en concret. Tot i que s'assenyala que aleshores es corre el risc de saturació dels participants perquè sovint són els mateixos.
- És per això que hi ha qui apunta que pot ser és convenient impulsar més processos puntuals oberts a tota la ciutadania respecte temes de planificació concrets que no generar molts òrgans estables sense projectes concrets, només amb una funció de control i seguiment de l'actuació municipal.

Coordinació entre Consells:

- Per últim, respecte a la necessitat d'interrelació entre Consells s'assenyala que la relació que s'estableix entre els Consells no està clara. En aquest sentit s'apunten dues alternatives: que a cada Consell hi pugui o hagi d'assistir un membre de cada Consell (si més no els que puguin estar vinculats), o que hi hagi un plenari general de tots els Consells.

Aportacions Ciutadania:

Valoració dels Consells:

- Des de la perspectiva de la ciutadania consultada es valora positivament l'existència i funcionament dels Consells Municipals i les Comissions de Treball però s'assenyala la necessitat de tenir més en compte les resolucions dels Consells Municipals per fer efectiva la seva tasca.
- També es destaca la manca d'un espai d'interlocució ciutadana entorn a temes de medi ambient degut al parèntesi d'inactivitat del Consell de Medi Ambient.

Amb relació a la possible creació d'un Consell de Ciutat**Aportacions Polítics:**

- Hi ha qui considera que és necessari un Consell de Ciutat, però cal garantir que sigui útil, cal definir els seus objectius, i cal veure si és convenient que sigui un projecte, un procés, o un espai regulat, i sobretot cal definir les seves funcions: un espai on informar o planificar. S'apunta que en el Consell de Ciutat es podrien tractar temes " importants": pressupostos, ordenances municipals, inversions, i podrien tenir un "format" d'audiència pública. També hi ha qui considera que pot ser l'òrgan consultiu que aglutini la participació sectorial i territorial i que esdevingui òrgan de màxima representació ciutadana.

Aportacions tècniques:

- Amb relació a la possible creació d'un Consell de Ciutat els tècnics i tècniques municipals s'ubiquen entre dues grans postures: d'una banda, hi ha qui considera que seria positiva la creació d'un Consell de Ciutat amb diferents comissions temàtiques però directrius comuns (fet que hi ha qui ho considera difícil amb un govern de coalició); d'un altra banda, hi ha qui consideraria més adient articular els projectes estratègics de Ciutat a través de processos potenciant canals específics per a projectes concrets i amb alguna Comissió de Seguiment de projectes de ciutat que sigui gran i amplia, un espai on visualitzar una perspectiva més global.

Consell de Cultura

El Consell de Cultura es reuneix tres cops a l'any. És l'espai on es donen comptes i es posa al corrent del que es fa, tant de l'ajuntament vers les entitats, com de les entitats cap a la resta. És un espai de comunicació. S'expliquen temes d'equipaments i serveis. Es presenten els projectes abans que surtin a la premsa.

Es treballa per comissions: Patrimoni Històric i artístic (cultura té una oficina, també s'encarrega del manteniment d'edificis i té un catàleg), Festes (que s'encarrega de totes les festes tradicionals), de subvencions, i després hi ha per temes concrets, equipaments o activitats. El treball de les comissions s'explica en el Ple del Consell i és on s'aprova. Totes són de caire consultiu però hi ha la voluntat de tirar-ho endavant.

Cal tenir present que dintre de les accions que desenvolupa cultura hi ha: el programa propi de cultura que l'impulsa cultura però on les activitats més importants es fan amb col·laboració entre l'ajuntament i les entitats (cinema, festival de blues, etc.); també hi ha

les activitats pròpies de les entitats, on algunes entitats participen en les activitats de les altres. El pressupost més gran de cultura es destina a aquestes coses.

Visions de diagnòstic a partir del treball de camp

Aportacions polítiques:

Les virtuts i limitacions del Consell:

- En primer lloc, s'assenyala que és més fàcil implicar a la gent amb projectes concrets que en el Consell en general, per això és preferible treballar a través de Comissions on hi ha un objectiu concret, com per exemple, la construcció d'un Auditori.
- Tot i això, a les entitats els agrada participar en el Consell perquè es treballen temes del seu interès.
- Es considera que hi ha força consciència del caràcter consultiu del Consell.

Composició del Consell:

- Amb relació a la possibilitat d'obrir el Consell a la participació de ciutadania a títol individual es plantegen dubtes perquè es percep com un espai associatiu i seria difícil portar algú de fora perquè les entitats sentirien envaït el seu espai.
- Les AV formen part del Consell de Cultura per les activitats festives que organitzen, però les AV han de tenir un altre interlocutor per a la seva vessant reivindicativa.

Aportacions tècniques:

Funcionament i perfils dels seus membres:

- Des del punt de vista tècnic s'assenyala que el Consell de cultura funciona força bé pel tarannà de les entitats culturals que són força actives i s'impliquen en la vida de la ciutat. Es destaca que les entitats culturals fan activitats de cara als altres no com altres àmbits que ho fan perquè els agrada practicar una activitat concreta o tenen un interès comú. Això el fa ser un voluntariat implicat. A més hi ha força bona relació entre elles.
- La participació política en el Consell és poca, en el sentit que no es fa un ús partidista del Consell.
- Per últim, es considera que hi ha una barreja d'àmbits, marcada pel seu origen com a Consell de cultura, joventut i territori, que no té massa sentit però no es vol abordar políticament. Amb la creació del Consell de joventut queda resol el tema de joventut, però manca tractar el tema de les AV, que com organitzadores d'activitats festives poden estar al Consell però a més calen altres espais on canalitzar les seves demandes.

Consell Municipal Escolar

El reglament no està aprovat i la composició que té és una mica més oberta del que marca la normativa, que acota molt més la representativitat. El formen unes 70 persones, i hi solen anar unes 30 ò 40 entre representants de professorat dels centres educatius, les AMPA, els sindicats i partits polítics. Es realitzen 4 ò 5 reunions l'any. Té un caire consultiu, però en forces coses té un caire gairebé decisor, el que surt del Consell s'aprova. A vegades la necessitat de prendre decisions abans de la celebració del Consell fa no poder debatre alguns temes. Els objectius de les sessions depenen en gran mesura del moment de l'any però solen tenir el mateix format de presentació de temes i constitució de comissions de treball. Les comissions no tenen normativa. Actualment hi ha constituïdes quatre comissions de treball: comissió menjador, comissió projecte de 0 a 6 anys, comissió de subvencions, comissió de les Jornades de Mares i Pares.

- **Comissió de les Jornades de Mares i Pares.** Comença amb un nucli bàsic del consell i després s'obren a més gent per l'interès de la comissió. Es reuneix cada 15 dies, de novembre a abril.
- **Comissió de subvencions aplicades a l'educació.** És la única que toca diners: l'atorgament de subvencions. El Consell aprova qui està o no en la comissió. Han de ser membres del Consell Escolar. Normalment no hi ha problemes.
- **Comissió de menjadors.** Hi ha representants del Consell dels centres que utilitzen el servei de menjador que gestiona l'ajuntament. També hi van tècniques de salut pública. S'estudien els pressupostos del menjador, es fa una proposta i va l'empresa concessionària. Cada escola també té la seva comissió de menjador. També tracten coses d'abast més general, per exemple, els nens amb necessitats específiques, etc. Es reuneixen 2 cops l'any, a principis i a finals. Les decisions que es prenen són vinculants, en el sentit que decideixen l'empresa que realitza el servei. També han volgut fer el plec de condicions molt participatiu, des del principi, a través de reunions de treball.
- **Comissió projecte de 0 a 6 anys.** Estan a l'inici, s'ha format recentment per temes de petita infància. Hi formen part les persones del Consell que volen.

El personal d'educació de l'ajuntament també participa en els consells escolars dels 17 centres de Cerdanyola.

Visions de diagnòstic a partir del treball de camp

Aportacions polítiques i tècniques:

Funcionament del Consell:

- Des del punt de vista tècnic es destaca que el funcionament està força regulat, l'ajuntament estableix l'ordre del dia i envia molta informació als seus membres amb antelació.
- Es valora com a fortaleza important el fet que les propostes que es fan, en la mesura que l'ajuntament té competències i recursos poden ser força factibles i això genera molta satisfacció als membres quan veuen que les seves propostes s'executen. En aquest sentit, es valora fonamental delimitar amb claredat les propostes que es poden assumir, ja que sinó és perdre el temps.
- Per altra banda, com a debilitat o aspecte a millorar s'assenyala que tot i haver marge pel debat i que la gent opini, els seus membres mesuren molt les paraules. És en les Comissions de seguiment on hi ha més debat i la gent participa més activament. De fet, es considera que el Ple del Consell ha de ser més executiu i el debat s'ha de produir en altres espais.

Difusió de la tasca del Consell:

- També es considera que caldria millorar la difusió dels temes que es parlen i s'acorden al Consell, però es tracta de qüestions que no són notícia i això debilita la seva visibilitat i aportació.

Consells Escolars de cada Centre:

- Amb relació als Consells Escolars de cada centre, s'apunta que s'aporta força informació, però que pot ser s'hauria de parlar de més temes, com per exemple el pacte educatiu, tot i que això requereix de més temps de dedicació i més reunions.

Consell de Mobilitat

S'acaba de constituir el Consell Municipal de Mobilitat. El presideix l'alcalde i hi ha convocades les AV, associacions ecologistes, indústries, empreses de transport, etc. És de caire obert, es va incorporant gent, no hi ha rigidesa. S'han constituït dues comissions dins el consell:

- **Comissió de Mobilitat exterior:** es lidera des de la regidoria d'urbanisme i tracta el tema de les grans infraestructures que envolten Cerdanyola. S'ha de tenir present que hi ha

moltes coses referents a les grans infraestructures que no depenen de l'ajuntament. Per tant, no només és un Consell consultiu sinó que treballa temes on a vegades el propi ajuntament no té marge d'actuació.

- **Comissió de Mobilitat interior:** es lidera des de Seguretat Ciutadana i hi és present el regidor d'Espais Públics i tracta els temes de mobilitat interna, velocitat, guals, zones peatonals, etc.

L'objectiu de les comissions és poder debatre i fer possible la participació a nivell d'informació, de recollir opinions i propostes.

Tot i el treball per comissions, hi ha un plantejament més global en referència al Consell en sí. Com a finalitat es preten que en el marc del Consell es treballi per a la elaboració d'un Pla Municipal de Mobilitat. Per fer-ho s'ha constituït una taula tècnica municipal, que amb l'ajut d'uns assessors externs, experts en mobilitat, vetlla per la dinamització i realització d'una metodologia de treball del Consell. En aquesta taula hi estan representats el tècnics i polítics de les àrees de territori i de seguretat ciutadana, a més del tècnic de processos participatius. Aquesta metodologia contempla diferents fases com ara la capacitació/formació amb tot un seguit de ponències i taules rodones, el debat i el seguiment del procés tècnic d'elaboració del Pla de Mobilitat.

Visions de diagnòstic a partir del treball de camp

Aportacions polítiques:

Organització i projectes del Consell:

- En primer lloc, s'assenyala que el Consell és de recent constitució i per tant no es pot valorar encara el seu funcionament i resultats. Però es considera que la constitució de les dues comissions de treball (grans infraestructures i aspectes interns de ciutat) estan ben definides i poden desenvolupar una bona tasca.
- Amb relació a la seva composició hi ha qui considera que és correcte tot i que hi ha qui apunta que pot ser hagués estat interessant incloure algun representant de la Comissió de Discapacitats del Consell de Promoció Social i de la Salut.
- El fet de vincular el Consell a un projecte concret "motivador" com el Pla de Mobilitat també és considerat positiu.
- A nivell logístic es destaca que cal vetllar per realitzar una bona convocatòria, organització de la sessió, acte de la reunió, i devolució de la mateixa a tots els

assistents. S'ha de tenir present que és un Consell que depèn de 4 regidors i el presideix l'alcalde i on tècnicament hi és el responsable de processos de participació ciutadana.

- Per altra banda, s'apunta que és important que la gent entengui que la participació ciutadana requereix de moments d'obertura (debate), i de tancament (concreció i presa de decisions) perquè no es pot constantment debatent, i en alguns casos ha passat que un cop decidit la gent vol seguir fent esmenes, i això no pot ser perquè no seria operatiu, mai s'implementaria res.

Aportacions Tècnics/ques:

- Des del punt de vista tècnic també s'assenyala que no es pot valorar encara el funcionament i la tasca del Consell perquè és molt aviat des de la seva constitució, però es valora molt positivament el fet que el Consell "neixi" amb un projecte concret a realitzar, el Pla de Mobilitat.

Consell Municipal d'Esports

El constitueixen totes les entitats d'esports de Cerdanyola i normalment hi ha una bona assistència. No hi ha persones a títol individual, es tracta de representants del món esportiu local, que són bàsicament entitats i clubs. Es reuneixen un cop al trimestre.

El funcionament habitual és a partir de l'ordre del dia que proposa l'ajuntament, primer s'informa i després es prenen acords, la majoria de coses que es fan des del servei s'aproven al Consell. També es fan propostes per part de les entitats, es debaten i algunes s'aproven i altres no. Per aprovar les propostes es fan votacions (voten tots menys l'ajuntament). La regidoria marca una línia de gestió i van incorporant les propostes de les entitats a través del Consell d'esports i d'entrevistes bilaterals que mantenen amb les entitats. Les decisions es prenen a partir de la línia que marca el servei i el que diuen les entitats. La majoria de vegades, es prenen acords per consens. Tot i ser un òrgan de caràcter consultiu les decisions que es prenen en el Consell es tiren endavant.

Els temes que es tracten són: avaluació de subvencions a cada entitat, reglaments, dates i organització de la Nit de l'esport, activitats, competicions, ordenances, infraestructures i equipaments, etc.

També es creen comissions de treball formades per membres de les entitats i el servei d'esports si el tema és important i s'ha de debatre. I si cal, també reuneixen la comissió permanent del Consell per temes puntuals.

Consell Municipal de l'Esport Escolar

El formen les AMPA, les escoles i els clubs. Es reuneixen un cop al trimestre i també hi ha una bona assistència tot i ser un "Consell més petit". Té més o menys la mateixa dinàmica de funcionament que el Consell Municipal de l'Esport aplicat a l'esport escolar. Té vinculació amb el Consell Municipal d'Esports perquè alguns temes són transversals i s'informa als dos consells i a més tots els membres del Consell de l'esport escolar estan al Consell d'Esports. Després hi ha temes específics que només es tracten des del Consell de l'Esport Escolar.

Visions de diagnòstic a partir del treball de camp

Aportacions polítiques:

Més enllà del Consell:

- Es destaca, d'una banda, que el fet que el consell es reuneixi un cop per trimestre i que hi hagi molta gent fa complicat el funcionament i posada en comú de les coses, però totes les propostes es debaten i són els membres del Consell els que les aproven. S'ha creat una dinàmica amb molta participació de les entitats (45/50 persones) perquè saben que allà decideixen els temes importants de l'esport.

Funcionament del Consell:

- Però per altra banda, es destaca que el Consell funciona més com un "òrgan d'aprovació" que de debat, perquè el contrast d'opinions es realitza en el dia a dia, a través de reunions o trobades bilaterals i un contacte permanent per temes que els hi afecten directament. De fet, es considera que el Consell funciona bé perquè hi arriba tot "trillat".
- S'apunta que estan ben separades les funcions del consell de les reunions bilaterals: quan és una qüestió de la gestió de l'entitat es realitzen reunions, quan és una qüestió de política, de canviar criteris, es debat amb tothom i es busca el consens.
- Per últim, políticament es destaca la confiança plena en el Consell Municipal de l'esport i es considera que té el mateix a dir un representant d'una entitat que un expert en la matèria.

Aportacions tècniques/ques:

Els membres del Consell:

- Des del punt de vista tècnic es destaca el tarannà de les entitats esportives i la necessitat d'un suport i dinamització tècnica.
- S'assenyala també que la gent participa quan el tema li interessa directament, quan li afecta, en aquest sentit es considera fonamental educar per participar perquè a vegades a la "gent ja li està bé" el que es proposa des de l'ajuntament si no l'afecta directament, però això sembla més fruit del desinterès que un altre cosa. Per exemple, es destaca que al Consell normalment hi assisteixen les entitats, però quan es fan comissions de treball o es demanen representants del Consell d'esports per a altres consells i no hi ha ningú que vulgui anar-hi perquè consideren que no els afecta directament.

La participació ciutadana en el context actual:

- Per altra banda, es destaca que la participació ciutadana ha canviat molt, és molt més que el Consell, però "ens costa molt trobar una manera reglada de portar-ho, hi ha molt cos a cos, però no hem acabat de canviar el xip". En aquest sentit, s'assenyala que el Consell és un òrgan, però no és l'òrgan participatiu per excel·lència perquè no és un òrgan de treball, i per això es dubte de que sigui la millor manera d'articular la participació. Però tampoc no hi ha un espai concret de treball sinó una relació i es detecta una dificultat per trobar metodologies de treball ("reglades"). Es considera que manquen més eines per generar propostes, treballar-les, canviar-les, argumentar-les, etc. Tècnicament es té la sensació que a vegades les entitats només esperen la votació.

Consell Municipal de Medi Ambient

El Consell Municipal de Medi Ambient es va constituir fa dos mandats pel mateix alcalde, Toni Morral, i després es va constituir 2 o 3 vegades en l'última legislatura. En aquest mandat s'ha constituït recentment, amb la finalitat de treballar en dues comissions referents al Riu Sec i a la Via Verda.

Visions de diagnòstic a partir del treball de camp

Aportacions polítiques:

Els objectius del Consell:

- Des de la perspectiva política s'identifiquen dos posicionaments, d'una banda, s'assenyala que es desitja donar un nou impuls al Consell de Medi Ambient però es considera que s'ha de vetllar perquè tinguin uns objectius clars i un funcionament operatiu. En aquest sentit, s'assenyala la possibilitat de vincular el foment del Consell de Medi Ambient a la realització de l'Agenda 21. Per un altra banda, es

considera que pot ser és preferible treballar els temes ambientals mitjançant jornades temàtiques o projectes concrets.

Dificultats del Consell:

- Per altra banda, el Consell de Medi Ambient i Agenda 21 té una sèrie de dificultats que cal tenir en compte, en primer lloc, el reglament actual reproduïx el model dels altres Consells sense tenir en compte les peculiaritats d'aquest àmbit. Hi ha qui considera que és massa rígid i limita massa el seu funcionament, es considera que caldria permetre donar informació per part de l'ajuntament i experts independents i després generar debats amb la ciutadania. A més el reglament és poc obert a la ciutadania, només pot venir un representant d'algunes entitats (AV i de comerciants i les que tenen entre els seus objectius temes mediambientals).
- En segon lloc, una altra de les dificultats de Medi Ambient és que sovint no té competències en els temes que ha de tractar, ja que depèn d'altres serveis o institucions. Poques coses depenen de medi ambient i això l'obliga a treballar molt coordinadament amb altres departaments i amb alguns és més fàcil que amb d'altres que no tenen ni l'hàbit ni la voluntat (pel Riu Sec s'han de coordinar amb l'ACA, per Collserola amb els forestals, per les ordenances d'energia solar amb serveis jurídics, contaminació amb activitats econòmiques, amb educació per temes de sensibilització, i amb patrimoni cultural i natural).

Aportacions Tècniques:

- Des del punt de vista tècnic es destaca que és preferible desenvolupar jornades de debat entorn a temes concrets com les ja realitzades de residus, on van assistir unes 150 persones. Això permet treballar temes específics.

Aportacions Ciutadania:

- Es destaca la manca d'un òrgan estable per debatre i parlar els temes que afecten al medi ambient del municipi.

Consell Municipal de Comunicació

S'ha constituït recentment. Aquest consell integra en el seu reglament la participació de fins a sis persones a títol individual escollides aleatòriament. Actualment hi ha una proposta de 17 persones de reconegut prestigi consensuada pel consistori, són professionals i universitaris, però els grups polítics municipals han d'acabar de consensuar sis persones, s'haurà de parlar en la junta de portaveus i Comissió de Presidència, a més, a més, després serà necessari consultar als afectats si volen o no estar en el Consell.

Pretén ser un Consell d'assessorament, un espai on donar comptes del Pla de Comunicació i l'acció municipal, però també per recollir suggeriments i crítiques. El seu objectiu fonamental és fer un seguiment dels Mitjans de comunicació i la política de comunicació de l'ajuntament, és a dir, donar comptes, és un Consell assessor i de control. En principi funcionarà sempre en plenari perquè és difícil que es creïn comissions de treball en aquest àmbit.

Visions de diagnòstic a partir del treball de camp

Aportacions Polítiques:

- Des del punt de vista polític es considera fonamental el foment del Consell de Comunicació perquè ara s'apropen nous reptes com la TDT (Televisió Digital Terrestre) i és necessari estar preparats.
- Però es destaca que per a fer-lo realment interessant cal anar més enllà de les actuacions que afecten a l'Ajuntament, hauria de ser un Consell de tots els mitjans i canals de Comunicació de Cerdanyola, per poder treballar temes d'una manera més global.

Aportacions Tècnics/ques:

- Des del punt de vista tècnic es destaca que hi havia forces demandes i pressions polítiques per crear el Consell de Comunicació però un cop impulsat ha costat que els partits nomenin els seus representants i els representants d'altres Consells, per tant pot ser no hi havia tanta demanda com semblava.
- El repte és que esdevingui un espai constructiu.

Consell Municipal de Comerç

El Consell de Comerç es reuneix tres, quatre vegades a l'any, i es complementa amb una relació amb els comerciants fonamentada en el dia a dia.

Les sessions les dirigeixen amb una primera presentació política més general i després una intervenció tècnica més concreta, per després passar a recollir les aportacions dels comerciants. Normalment es treballa amb un projecte previ des de l'ajuntament que es presenta i consulta als membres del Consell.

Visions de diagnòstic a partir del treball de camp

Aportacions polítiques:

Funcions i paper dels agents en el Consell:

- Es destaca que el Consell serveix per treballar propostes que es llencen des de l'ajuntament o des dels comerciants, i es considera que té certa autoritat. El Consell serveix perquè la gent opini obertament, i això és bo, sempre hi ha una mica de debat i cada entitat aporta el seu punt de vista, però al final hi ha propostes pràctiques.
- Però les associacions són passives, i se'ls hi han de presentar propostes. La gent s'implica si portes una proposta feta, convoques, expliques i després preguntes. Les associacions de comerciants no fan masses assemblees, caldria que es reunissin més entre sí. Se'ls cedeix els espais de l'Ateneu per fer les reunions. Ells mateixos diuen que sempre són els mateixos els que s'impliquen. És per això que hi haurà un dinamitzador de les associacions de comerciants per ajudar-les i visitar els comerços de l'àrea per engrescar-los a formar-hi part (estarà un any).

Dificultats del Consell:

- Però es destaquen les dificultats per treballar conjuntament els interessos de les diferents zones i això dificulta les possibles col·laboracions més àmplies i globals, fet que preocupa perquè caldria plantejar-se potenciar eixos de ciutat que atreguin a gent de fora.

Coordinació i informació del Consell:

- Es procura que tothom rebi la informació sobre els temes que es parlen i les actes de les sessions anteriors amb suficient antelació.
- Es valora positivament la implicació interna municipal en el sentit que quan s'ha demanat assistència d'un regidor a una sessió del consell hi ha hagut bona acollida.

Aportacions tècniques/ques:

Canvis polítics:

- Des del punt de vista tècnic s'assenyala que els canvis polítics no han ajudat a tenir una continuïtat en el Consell, a més, cada regidor ha tingut un tarannà i una forma de fer diferent, alguns més dialogants que altres. Es considera que actualment és un espai formal on políticament es presenten els projectes i després es discuteixen.

La participació en el Consell:

- Des del punt de vista participatiu, el Consell és un òrgan que permet intervenir a les associacions, però la feina de comunicació i relació es treballa en el dia a dia.
- Ara venen tots i es queden fins el final tot i que les reunions són llargues. La dinàmica és que l'ajuntament porta les propostes i en el Consell és decideix. La gent té ganes però el que costa és mantenir les il·lusions. Els comerciants són un col·lectiu especial perquè tot els sembla poc.

Necessitat i recursos del Consell:

- S'apunta la manca de mitjans per fer tota la feina que s'hauria de fer, i les dificultats per impulsar les Associacions de Comerciants.
- Per últim, s'assenyala que el Consell és necessari perquè dona cohesió al col·lectiu i una certa "litúrgia" però sempre és l'ajuntament el que porta les propostes elaborades, en aquest sentit, es considera que el ideal és combinar un bon treball tècnic amb un debat constructiu i operatiu, evitant la tecnocràcia i l'assemblearisme.

Consell Municipal de Promoció Social i de la Salut

El Consell s'estructura en quatre seccions. Amb el canvi de govern hi ha dues seccions que no queden operatives perquè depenen de la regidoria de Drets Civils:

- Secció de Cooperació.
- Secció de Pla d'igualtat: es reconverteix en taula de dones, que és un tema nou. No estan constituïts com a Consell.

Les dues Comissions que sí que funcionen són: Serveis Socials i Salut Pública. Dins les seccions hi ha comissions: la Comissió de treball de Salut Pública (dins la secció de Salut Pública i la Comissió de treball de discapacitat (dins la secció de serveis Socials).

- Comissió de salut
- Comissió de discapacitat

El Consell en plenari es reuneix un cop l'any, cap al març, i és quan es presenten les memòries, el balanç, etc. El funcionament del Consell és més formal que el de les comissions. Les dues comissions fan una reunió cada semestre. La voluntat és que les comissions es reunixin un cop al més, de forma intercalada amb el plenari i les reunions de secció.

El plantejament és obert, de manera que en les comissions pot participar la gent que hi està interessada del món públic i privat: representants de sindicats, de grups polítics, una infermera interessada, les AV, a vegades veïns a títol individual.

El funcionament s'estructura en una primera part on s'aporta informació, es comparteix i després es contrasta entre els diferents membres de la comissió. Es treballa molt sobre necessitats que s'han de fer arribar a la Generalitat. Per exemple, la comissió de salut ha estat molt incisiva en demanar llits d'una determinada manera per al nou hospital i ho han aconseguit, o s'evidencia que hi ha un problema amb el tractament dels malalts mentals.

- Comissió de Salut Pública:

La Comissió de treball de Salut Pública es reuneix coincidint bastant amb la secció que realitza 6 ò 7 sessions a l'any. És una comissió de control, seguiment i debat sobre temes que preocupen de salut. És un espai d'intercanvi, per canalitzar inquietuds, queixes, neguits, etc. les coses no es fan d'avui per demà, però al menys l'altra part intenta fer accions per millorar, tot i que és lent. Normalment els temes que es tracten són competència de la Generalitat perquè són d'assistència sanitària, més que de salut pública. Quan l'assistència estigui més solucionada, s'incorporarà el tema de la salut. Des de l'ajuntament s'aporta la memòria del que s'ha fet, però es tracten més temes que toquen a la Generalitat (planificació dels CAPs, hospitals...). De fet aquesta comissió es va crear amb l'objectiu de fer el seguiment de la planificació en assistència sanitària. El tema de competència municipal que han tractat és el Pla de drogues.

Els temes els poden proposar els mateixos membres de les comissions de treball, ells estableixen les prioritats. Per exemple, en aquests moments s'està parlant del Pla de Salut. Si algun membre de la comissió ha d'aportar informació, ho porten preparat, si és algú que no és de la comissió, els tècnics municipals s'hi posen en contacte i ho preparen.

La comissió no té capacitat decisòria, és de caire informatiu i de debat. S'informa de coses i es debaten, es fan propostes, i es porta el debat als agents implicats (per exemple, el Servei Català de la Salut).

A la comissió hi ha gent que està al Consell i gent que no. Hi ha per exemple l'ICS i el SCS de la Generalitat. També hi ha membres de la comissió de salut que formen part de la Plataforma de Salut Pública de la Mancomunitat, així s'enriqueix la comissió i s'evidencien més temes (per exemple, el tractament de l'accessibilitat en les obres...). És una comissió

molt permeable. Si algú està interessat es pot incorporar, a més tota la informació es passa a un llistat de persones que han mostrat interès en temes de salut. Així, per exemple, quan s'han treballat temes de salut mental han vingut persones implicades.

S'ha de tenir present que hi ha persones de la Comissió de Salut Pública que també assisteixen a la Comissió de discapacitats, a la Taula de cooperació i a la Taula de dones (històricament hi ha hagut molta permeabilitat, les dones han estat molt actives en temes de salut).

- Comissió de Discapacitat:

Es va crear el desembre de 2003 després de treballar un manifest a partir del qual es va crear la comissió, és una part de la secció però té una dinàmica pròpia a part de la secció. La dinàmica és més de treball, que de control i seguiment com la de Salut Pública. I treballa de manera molt regular.

Els temes que es treballen són menys vinculats a polítiques generals i més relacionats amb coses concretes de “què es pot fer al poble per la discapacitat”. És un plantejament més operatiu. Aquesta comissió ha generat productes concrets. Al 2004 es va organitzar la diada de la discapacitat. Van estar fent reunions setmanals per preparar-la de manera que va ser molt participada. Durant l'any 2004 l'esforç es va centrar en mostrar que existeix el tema i que afecta a tothom. En l'any 2005 es va preparar una jornada tècnica per a la inserció laboral de persones amb discapacitat. I durant el 2006 es tornarà a fer la diada, es farà cada dos anys. L'objectiu és que sigui de caire menys lúdic i més integrador, aquest any tractaran la integració laboral. Per això han contactat amb altres serveis i els han convidat a implicar-se (per exemple, ocupació, recursos humans municipal, Flor de Maig, etc.). La integració no ha de passar tant per programes específics com perquè s'assumeixi des de cada un dels serveis i de les persones.

Des del Consell es volia vincular aquest Consell al de Mobilitat escollint una persona delegada del Consell de Discapacitats al Consell de Mobilitat, però això no ha estat possible pel reglament del Consell de Mobilitat que no ho ha permès. De totes maneres hi ha dues o tres entitats com la Tortuga, que estan en els dos Consells, però la voluntat era formalitzar

aquest vincle i establir-lo clarament. Cal tenir present que la mobilitat té molta relació amb temes que afecten als discapacitats.

Visions de diagnòstic a partir del treball de camp

Aportacions Polítiques:

Possibilitats del Consell:

- En primer lloc, es destaca positivament el fet de que si les propostes són factibles i “assumibles” econòmicament el Consell pot veure implementades les seves propostes, això és motiu de satisfacció pels seus membres, especialment si la proposta és realitzada des de la societat civil.
- En aquest sentit, es destaca que és important que les propostes que es realitzin estiguin en el marc de les possibilitats del Consell.

Organització del Consell:

- També s’assenyala que el repartiment de les diferents seccions del Consell en dues regidories fa que cada una ho porti “a la seva manera”. A més, les diverses temàtiques i interessos ha generat certa desconexió entre els diferents canals de participació, així, la comissió de cooperació i solidaritat no va al plenari del Consell, perquè consideren que no és del seu interès, la secció del Pla d’igualtat està inoperant, i la Taula de dones, no té cap vincle amb el Consell de la promoció social.
- La Taula de dones funciona de forma autònoma, amb un nivell de participació molt espontani, poc formalitzat i amb un perfil determinat de participants . Pot ser seria bo potenciar la connexió entre la taula de dones i la resta del Consell de Promoció Social.

Aportacions Tècniques/ques:

Funcionament del Consell:

- En primer lloc, es destaca que el Consell de Promoció social i de la salut en general funciona força bé. I cal especificar els treballs i dinàmiques de funcionament de les dues comissions per separat: la de salut pública i la de discapacitats.

La Comissió de salut pública

- S’assenyala que en aquesta comissió es tracten temes importants, que es treballen i preparen tècnicament, i genera els seus “petits fruits”.
- Es considera que és un fòrum de discussió que funciona bé, està relativament ben estructurada, la gent té ganes. El fet de ser un lloc de debat i treball és molt positiu, només s’apunta la manca de recursos i infraestructura per organitzar-ho millor.
- Un dels elements que s’apunta que podria ser positiu seria la difusió de la tasca de la comissió, espais o canals per donar a conèixer a la població els temes que es tracten, i així arribar a més gent que pogués estar interessada en aquells temes. Manquen maneres per fer extensiu el treball de la comissió, s’assenyala que pot ser la pàgina web seria un bon canal.

- Un altre aspecte que cal potenciar és el seguiment dels temes i els projectes. Després de tractar un tema en la Comissió hi ha una feina a fer, caldria un seguiment per implementar. Però per això s'ha de destinar temps i recursos i no sempre és possible. El seguiment depèn moltes vegades de la pressió que facin els agents externs a l'organització municipal, inclús a la pròpia comissió. Però a vegades hi ha temes on no hi ha un col·lectiu "fent força", per exemple, gent sola que no surt de casa i que no es pot organitzar-se, i això s'ha d'atendre.

La Comissió de discapacitat:

- En primer lloc, s'assenyala la manca de recursos per poder dedicar més temps a l'organització de la comissió. La manca d'infraestructura (personal) dificulta el seu desenvolupament.
- Però es destaca molt positivament que els resultats són "engrescadors", a més, es tracta d'un col·lectiu amb implantació territorial a Cerdanyola, més enllà de cada entitat, de manera que hi ha una visió de col·lectiu per temes de ciutat, "pensen en clau de ciutat".
- Aquest fet porta als seus membres a tenir interès en participar en altres espais i canals de participació, són conscients que és important que estiguin en altres Consells.

Consell de Joventut

El Consell Municipal de Joventut s'ha constituït recentment. Abans existia una comissió de joves dins el Consell i es feien reunions informals amb el teixit associatiu per separat: entitats juvenils del Casal de joves i entitats de temps lliure. S'ha aprofitat la creació del nou Consell per incorporar entitats de joves polítiques que abans no hi eren. Òbviament encara no es pot fer una valoració del seu funcionament.

Visions de diagnòstic a partir del treball de camp

Aportacions polítiques:

- Hi ha disparitat d'opinions respecte la constitució del Consell de Joventut, hi ha qui considera que pot ser un bon canal d'interlocució amb els col·lectius de joves, però hi ha qui creu que pot ser hagués estat millor potenciar altres canals "no tant formals" i més adaptats a la dinàmica jove.

Aportacions Tècnics/ques:

- Des del punt de vista dels tècnics/ques també es troben les dues postures identificades a nivell polític.

Elements de reflexió

És important reflexionar entorn a quin paper es vol donar als Consells Municipals: espai d'informació, consulta, proposta, o decisió. En funció dels objectius que perseguim s'ha d'adaptar l'organització i la dinàmica de funcionament. En aquest sentit, cal vetllar perquè els aspectes logístics de convocatòria, organització reunió, acta de la sessió, presa de decisions i devolució de les actes es realitzi correctament. Però la dinamització (preparació tècnica dels Consells) i la dotació de continguts als mateixos a través de projectes concrets és fonamental pel seu desenvolupament.

També és important reflexionar entorn als membres que composen els Consells i el grau d'incidència del Consell en els agents Socials de Cerdanyola i la ciutadania en general. Aquest fet va estretament lligat a les funcions que se li atorguen a un Consell com espai de legitimació i validació municipal o espai de debat i dinamització social. La composició del Consell és important però més ho és el paper que se li suposa, és l'espai d'interlocució entre ciutadania i administració o un espai de contrast amb capacitat d'incidir en la vida social de Cerdanyola. En aquest sentit, és fonamental valorar els criteris de selecció de les persones que els formen.

Un altre aspecte fonamental es vetllar per la “visibilització” (difusió) de la tasca dels Consells, tant de cara a revaloritzar la seva tasca de cara a la ciutadania en general, com de cara al paper de control polític que puguin realitzar.

Per últim, és necessari garantir la coordinació entre el treball de cada Consell, i això es pot fer de diferents maneres: garantint la representació d'un membre de cada Consell en els altres, generant un espai de coordinació global, o passant la informació als diferents responsables tècnics o fins i tot, als membres dels altres Consells.

Preguntes obertes

- Quina ha de ser la dinàmica de funcionament? El paper de les àrees de l'ajuntament, dels tècnic/ques i els polítics/ques en els Consells?
- Quina coordinació s'estableix entre òrgans? Quins canals de connexió es poden generar? I entre òrgans i processos?
- Qui pot participar? Definició del paper dels representants de les associacions. Incorporació de ciutadans no organitzats als òrgans de participació, etc.
- Quins possibles canals de difusió podem utilitzar per donar a conèixer la tasca dels Consells? Quina informació cal donar?

b) Processos i canals de participació ciutadana*Introducció*

Actualment l'Ajuntament de Cerdanyola ha iniciat diferents processos comptat amb la participació activa de la ciutadania en la definició de les actuacions municipals, però tradicionalment ja porta molt temps realitzant una tasca de relació amb la ciutadania basada en el dia a dia i espais de trobada més o menys formals.

S'ha de destacar que els canals de participació poden estructurar-se de maneres diverses, sovint a través d'espais de relació de contacte entre la ciutadania i els representants polítics i tècnics municipals. Es poden identificar canals més o menys estables o processos puntuals que s'emmarquen en un temps delimitat i amb un objectiu concret. Els processos es caracteritzen per ser oberts a la ciutadania interessada en el tema en qüestió i presenten diferents fases (diagnòstic, propostes, seguiment, avaluació) i tècniques de treball (enquestes, entrevistes, grups de discussió, tallers de participació, etc.)

Visions de diagnòstic a partir del treball de camp**Valoracions de la participació al municipi en general****Aportacions Polítiques:**

- S'assenyala que els processos participatius i les relacions i contactes més quotidians són un complement necessari als consells que permeten organitzar els interessos més concrets, fet que pot ser més motivador pels participants.
- Des del punt de vista organitzatiu s'apunta que és molt important vetllar per fer correctament els aspectes més logístics: convocatòria, organització de les sessions, actes de les reunions, devolució de la mateixa a tots els assistents, etc.
- Per últim, també es destaca la necessitat de treballar la pedagogia participativa perquè cal que la gent respecti les decisions que es prenen i que no es pot estar constantment debatent.

Aportacions Tècnics/ques:

- Hi ha qui proposa que tot projecte de certa rellevància municipal hagués d'incorporar informes de participació en el seu expedient administratiu.
- També hi ha qui considera que és més eficient treballar per projectes que no amb òrgans estables perquè la gent que ve als projectes està més motivada, en els òrgans és més fàcil trobar-se amb gent que a vegades no li interessa el tema que es parla.
- Per últim, s'assenyala que cal tenir present que a vegades buscar el consens va en contra del projecte polític definit i aleshores és difícil desenvolupar processos participatiu. O fins i tot, els processos poden fer enfrontar dos interessos contraposats de col·lectius diversos.

Els projectes i accions participatives que s'ha impulsat més enllà dels Consells en els darrers anys ha Cerdanyola han estat:

Cerdanyola en procés:

Cerdanyola es troba en un procés de realització de forces obres urbanístiques importants al municipi. Aquests projectes han comptat amb un contacte directe amb la ciutadania afectada. El procediment que s'ha seguit per explicar i escoltar a la ciutadania afectada per les obres ha estat: convocar a tots els veïns del carrer amb carta personalitzada, fer sessió de presentació, i aixecar un acte de la sessió amb els acords arribats, identificant aquelles coses on hi havia consens i aquelles altres on no. Aquestes sessions les moderaven els responsables tècnics d'urbanisme. En les sessions: s'informava, es consultava com ho veien

els ciutadans, i la gent ha fet propostes de millora que en alguns casos s'han incorporat. Un cop aprovat el projecte es porta a la Comissió de Coordinació Interna on hi ha diferents àrees municipals representades per realitzar l'execució del projecte.

Remodelació urbana:

Des del Servei de Remodelació urbana es fan obres molt concretes, sobre temes molt tècnics en els que hi ha poc marge a la participació ciutadana. El mecanisme habitual quan es tracta d'un projecte important es reunir-se amb l'AV i consensuar el projecte. Darrerament hi ha hagut dues intervencions amb certs canals de participació ciutadana:

- **Projecte de millora del clavegueram a Bellaterra:** el projecte s'ha realitzat aquest any 2005, i s'ha desenvolupat seguint tots els passos: projecte, exposició, participació. La participació s'ha articulada a través de reunions entre el Departament i l'AV. En aquestes reunions s'exposava el projecte i quan sorgeix algun tema, s'ha revisat i s'ha refet el que ha sigut necessari. Les reunions han estat amb la junta de l'AV i veïns implicats a qui els hi afectava directament l'obra. S'ha de tenir present que han estat unes obres d'envergadura i calia trobar una manera perquè tothom pogués estar assabentat i es poguessin atendre les peticions, tant abans de començar el projecte com en el desenvolupament de les obres.
- **Projecte de voreres Serra Galliners:** inicialment es va pensar que al ser un projecte de reparació de voreres no era necessari fer participació, però un cop aprovat el projecte a l'hora d'executar-lo se'n va haver de fer. Un cop els veïns es van interessar, van fer reunions amb l'AV Serra Parera i van incorporar coses al projecte com el soterrament de les línies telefòniques i elèctriques. El funcionament és igual que en el cas anterior: reunions amb l'AV (junta i veïns afectats). En aquestes reunions s'explicava el projecte i s'acordaven les actuacions. Després el seguiment es realitza a través del contacte amb el president de l'AV.

Des dels responsables polítics es destaca que el funcionament habitual fins el moment ha estat el contacte directe amb les AV per temes vinculats a cada barri, i en algun cas, per temes puntuals s'han realitzat assemblees amb els veïns per informar i recollir opinions. Depenen del tema de la reunió hi van els polítics o els tècnics. S'apunta, que fins ara, per

exemple, per realitzar el canvi de direcció d'un carrer es reuneixen amb l'AV per explicar la proposta de l'ajuntament però també es convoca als veïns en general per no comprometre tant a l'AV a prendre una decisió que pot ser conflictiva. Per altra banda, també els hi arriben peticions individuals o instàncies de veïns per escales. Ells fan una proposta recollint les peticions i llavors convoquen als veïns per presentar-la i s'estableix una discussió entre els propis veïns.

Fins ara ho feia el departament responsable, però darrerament també s'ha incorporat la Regidoria de Processos Participatius. Des del departament responsable es continua moderant la sessió i des de Participació s'aixeca l'acta.

Visions de diagnòstic a partir del treball de camp

Aportacions Polítiques:

Importància d'obrir la participació en urbanisme:

- Des del punt de vista tècnic s'assenyala que és fonamental obrir la participació ciutadana amb un projecte tècnic concret sobre el que parla, és a dir, no partir d'un "full en blanc". Es considera que la participació en el planejament urbanístic s'ha d'impulsar quan ja s'ha fet l'aprovació inicial d'un pla parcial o sectorial. Només quan hi ha una revisió del planejament urbanístic general té sentit obrir la participació abans perquè tot està en revisió.
- En algun cas, s'apunta que és un problema no fer participació perquè la gent després no està d'acord amb els projectes i obligar a revisar obres i acabar fent participació però més "forçada".

Amb quins interlocutors:

- Amb relació als interlocutors de l'administració es considera que quan hi ha obres en un carrer o zona concreta s'ha de convidar a tots els veïns i comerciants de la zona, i a les entitats del municipi que estiguin vinculades amb el tema (associació amb persones amb discapacitats, ecologistes, etc.), en el sentit que cal obrir els projectes a la ciutadania més pròxima. Tot i això hi ha qui destaca que sempre és complicat saber a qui cal convocar (per exemple, quan es remodela un carrer, només als del carrer, o a tot el barri?). Sempre és difícil combinar l'interès global amb l'interès concret d'una zona.

Funcionament i organització de la participació:

- Però en general el sistema de reunions amb els veïns es considera positiu perquè permet conèixer l'opinió de la gent i fer pedagogia perquè els propis veïns escolten a altres que pensen diferent. Fins i tot, a vegades la dificultat és incloure opinions diverses, especialment quan tothom només mira pel seu interès i es comporta de manera molt visceral. També hi ha qui destaca qui assenyala que la participació

sempre és insuficient per naturalesa perquè sempre hi ha un moment en que cal tancar-la per ser operatius i efectius.

- També es percep la dificultat de treballar amb la ciutadania que està més polititzada perquè aleshores intervenen unes altres lògiques.
- Per últim, amb relació a la possibilitat de constituir un Consell d'Urbanisme (que la llei diu que s'ha de fer però cap municipi el té) no es considera necessari.

Aportacions Tècnics/ques:

Importància dels projectes urbanístics aquest any:

- En primer lloc, es destaca que els temes urbanístics estan tenint una gran transcendència en el darrer any. I l'ajuntament ha realitzat un important esforç de comunicació i de transversalitat interna per treballar el tema de manera coordinada. Tot i que a vegades costa entendre el rol dels diferents agents i respectar-lo.

Organització:

- En general hi ha un gran acord en que com a procés d'informació i recollida de suggeriments ha estat bé, s'ha atès de manera individualitzada, per col·lectius i per grups.
- Però hi ha qui destaca que com canal de participació ha tingut limitacions per manca de temps.
- A nivell organitzatiu es considera que ha funcionat, si bé la realització i la devolució de les actes de les sessions als assistents en algun moment a patit mancances.
- Per últim, hi ha qui assenyala que fins i tot, s'hauria (i s'ha fet en algun cas) de considerar que en el plec de condicions de l'empresa que executi l'obra tingui una persona que sigui interlocutora amb l'ajuntament per aquests temes de relació amb la ciutadania. Hauria de ser una persona medidora de l'empresa amb l'arquitecte o aparellador municipal i els veïns.

Estudi diagnòstic associacions de Cerdanyola del Vallès²

Durant l'any 2002 es va realitzar un estudi de diagnòstic de la situació de les entitats de Cerdanyola. L'estudi es va fonamentar en la realització d'unes enquestes a una mostra de 122 associacions de Cerdanyola, més de la meitat de les inscrites durant aquell període, 236. L'estudi analitza els objectius, activitats, organització, l'estructura i funcionament, el finançament i recursos, i les relacions amb d'altres entitats i amb l'ajuntament.

² Fernando Pindado. Les Associacions de Cerdanyola del Vallès, gener 2003.

Cerdanyola 21: Pla Estratègic de Cerdanyola³

Al maig del 2002 el Ple de l'Ajuntament va acordar iniciar un procés participatiu de debat i reflexió entorn al conjunt de la ciutat per acabar establint les principals directrius del seu desenvolupament en el futur. Cerdanyola iniciava així un complex procés d'elaboració d'un pla estratègic.

Es plantejava com un procés de concertació público-privada per definir els elements fonamentals del seu desenvolupament urbà i socioeconòmic. L'objectiu era realitzar una diagnosi de la situació del municipi respecte els diferents àmbits de la ciutat, per després definir un Model de Ciutat identificant les línies estratègiques i les accions a desenvolupar. Per tant, el procés metodològic es va estructurar en tres fases de desenvolupament. Una primera fase de diagnòstic. Una segona fase de definició d'estratègies i pla d'acció i finalment una tercera fase d'implementació del projecte. Però el projecte a quedat aturat un cop realitzada la fase de diagnòstic.

La voluntat del projecte va ser integrar des del principi les forces i les iniciatives ciutadanes i garantir que el treball tècnic no es desvinculi de les potencialitats i oportunitats que genera tant la percepció com la dinàmica del teixit social, garantint un consens veritable i arribant a definir un model de ciutat viable que aprofita i potencia les dinàmiques ja existents a escala municipal, comarcal i regional.

La fase del diagnòstic estratègic durar gairebé dos anys en els quals es va obrir un complex procés de debat entorn de la situació de la ciutat. L'objectiu principal d'aquesta primera fase era obtenir una radiografia del municipi el més acurada i fidel a la realitat possible. Per aconseguir-ho es va integrar en el procés de diagnòstic el major nombre d'agents que poguessin donar compte, des de diferents punts de vista, de la realitat de la ciutat en el seu conjunt. Per aquest motiu en aquest procés es va comptar amb la participació d'un gran nombre de ciutadans integrats en la ciutat: ciutadans a títol individual, representants d'entitats i associacions, empreses i govern municipal, així com tècnics especialitzats.

³ Extret del Document de Diagnòstic Estratègic Cerdanyola21. Ple Municipal 30 juny 2004.

El document de síntesi es divideix en 8 grans blocs. El primer analitza els principals aspectes demogràfics del municipi tant pel que fa a les inèrcies històriques i al present com pel que fa a les projeccions de futur. El segon bloc, la ciutat sostenible i metropolitana presenta els aspectes de urbanístics i territorials. El tercer bloc, ciutat accessible i connectada, aborda tant la problemàtica de connectivitat física com la virtual i n'afegeix els temes dels mitjans de comunicació. El quart bloc, ciutat activa, diversificada i tecnològica fa referència als aspectes econòmics del municipi. Els aspectes socials i de servei al ciutadà es tracten al cinquè bloc, ciutat de les persones. El sisè tracta el caràcter universitari de Cerdanyola del Vallès mentre que el setè recull aquells aspectes vinculats amb la participació ciutadana. Finalment el vuitè bloc mostra el caràcter relacional i de lideratge de Cerdanyola del Vallès.

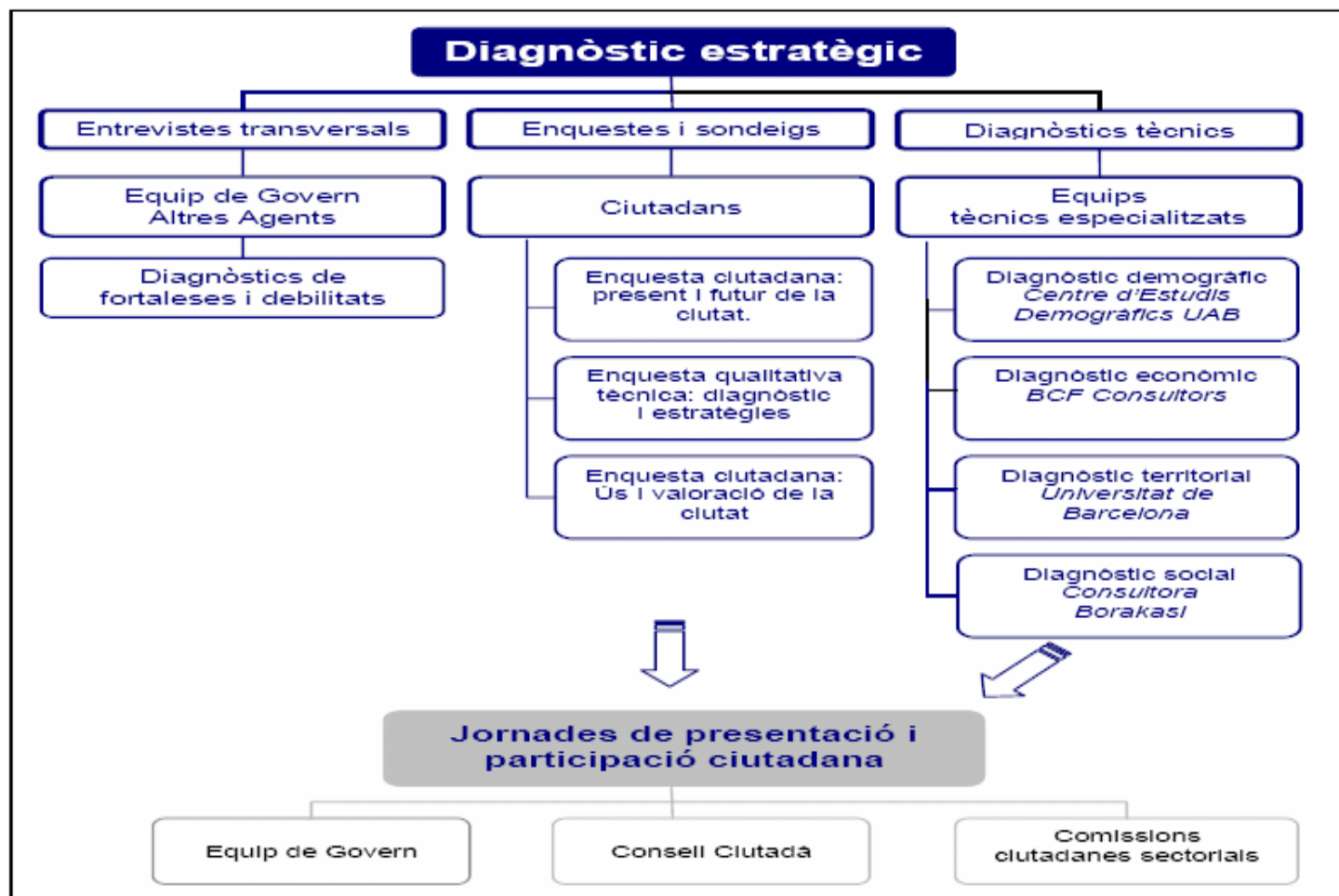
Visions de diagnòstic a partir del treball de camp**Aportacions Polítiques:**

- Es destaca que aquest projecte va ser molt ambiciós en el seu origen, i que intentava definir un model de ciutat de manera global, però el projecte s'ha aturat. Hi ha qui considera que el projecte s'ha aturat però que s'hauria de reprendre.

Aportacions Tècnics/ques:

- A nivell tècnic es destaca que durant aquesta legislatura no s'ha enfocat el Procés de Cerdanyola 21 i ha quedat aturat.

Diagnòstic estratègic Cerdanyola 21. Procés i agents implicats.



Font: elaboració pròpia.

En l'àmbit d'Educació trobem:

Més enllà del Consell Escolar Municipal des de l'àrea d'educació hi ha forces mecanismes que impliquen la participació activa de la ciutadania més enllà de les reunions i la relació quotidiana que es té amb les AMPAs: El Projecte Educatiu de Ciutat, el Pla Educatiu d'entorn, i l'observatori de l'educació:

L'observatori de l'educació és un espai on poder compartir les necessitats de tothom qui estigui interessat en temes vinculats al món educatiu. Es realitzen reunions amb AMPAs i s'adapten als ritmes i inquietuds diferents.

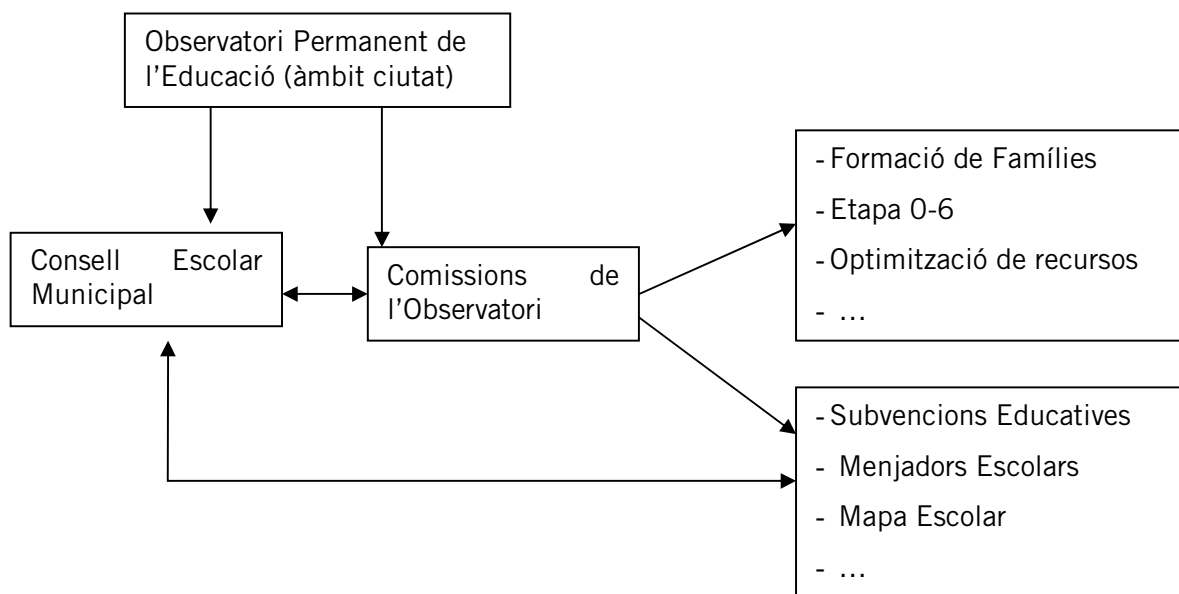
El PEC és el projecte global de l'actuació educativa al municipi. Tot i estar aprovat encara manca estructurar i sistematitzar els diferents canals i mitjans. Actualment ja s'estan fent activitats vinculades al PEC, com per exemple les reunions amb les AMPA.

Pla educatiu d'entorn: es barreja amb el PEC. També és una proposta del departament d'Ensenyament. La iniciativa parteix de la implicació i el compromís del professorat de la comunitat educativa i el departament amb la idea d'obrir les escoles a l'entorn. Hi ha 3 CEIPs, un IES, el centre de recursos pedagògics, les AV, altres serveis de l'Ajuntament que tenen a veure amb educació (com immigració), Normalització lingüística, les biblioteques. Fins ara només hi havia serveis socials, ara ho han obert a tècnics de cultura, esports, joventut, Drets Civils i immigració. Hi ha la intenció de vincular el Pla d'Entorn al Consell Escolar Municipal però encara falta formalitzar aquest vincle. Dins aquest Pla hi ha: la comissió escola i la comissió operativa.

Cerdanyola educa són activitats subvencionades adreçades a tots els centres educatius de 0 a 18 anys tant públics, com concertats. També s'ofereix a l'escola d'adults. Són activitats de tot tipus, sobre diferents disciplines per conèixer l'entorn. Es considera participació perquè la gent participa en el desenvolupament de les activitats, ells les ofereixen, però, la gent avalua i fa suggeriments. Fan una reunió de valoració anual amb els caps d'estudi o les direccions i fan una previsió. L'objectiu és facilitar experiències

complementàries a aquelles que es poden oferir en els centres. Algunes requereixen la participació dels mestres per treballar l'activitat.

*Proposta de nova organització de la Participació de la Comunitat Educativa i agents socials:
el camí cap al PROJECTE EDUCATIU DE CIUTAT*



Visions de diagnòstic a partir del treball de camp

Aportacions Tècniques:

- S'assenyala una manca de temps de tots els agents implicats per poder fer més coses i millor. Les AMPA proposen activitats, però són poca gent, cal facilitar la seva participació.

En l'àmbit de Serveis Socials:

Per a desenvolupar la seva tasca, més enllà dels Consells també s'impulsen altres mecanismes menys "estructurats" i de caràcter individual però que tenen que veure amb la participació:

- Bústies de suggeriments per donar veu a nivell individual en els nous locals.

- També es fan els plans de millora a nivell individual o familiar amb la participació de les persones. Quan una persona va a demanar ajut es deixa clar que haurà de treballar. És la metodologia del treball social que utilitzen.
- També fan treball en grups. Per exemple, un grup de pares i mares amb infants de menys de 3 anys i conjuntament es fa la definició de com es treballarà dins el grup: l'horari, la dinàmica...

- Programa de Gent Gran: Coordinadora d'Avis del Casal

Hi ha una **coordinadora d'avis del Casal** que participava en el Consell Municipal de la Promoció social i la Salut com una comissió. Feien una reunió mensual i a la pràctica treballaven com un Consell i per això està en marxa un procés per definir-se com a Consell. És un espai estable que permet fer més pedagogia. Formalment no té una entitat jurídica, però per les formes és un consell. Es parla de pressupostos, criteris de subvencions, programes d'activitats, etc. Caldrà anar més enllà i obrir-se a altres sectors que no estiguin en el Casal d'avis. Estan treballant amb la Universitat a l'Abast per definir el Consell.

- Pla Municipal per la Immigració: xarxa de ciutat amb entitats i serveis

Hi ha tres eixos en funció de la relació del Departament amb diferents agents socials:

- Amb ciutadans a títol individual (hi ha un 18,7% d'immigració). S'han adreçat personalment per carta per informar o per convocar-los a una assemblea sobre el procés de regularització. S'utilitza el criteri de respectar i utilitzar la llengua d'origen propi de cada col·lectiu. S'adrecen en cinc llengües. No fan atenció directa, cada ciutadà va al departament que li toca amb la idea transversal que un ciutadà immigrant és igual que un autòcton. A través de la OAC es deriven com a qualsevol altre ciutadà.
- Amb associacions d'immigrants. N'hi ha tres: ALMATE (Uruguai), ALCÀNTARA (Marroc), ENTITAT CULTURAL SANTJOSEP (parròquia catòlica). Mantenen una relació habitual amb aquestes entitats: col·laboren amb programes que fan ells i obren les portes a convenis. S'ha canviat la manera, abans les entitats d'immigrants podien anar als diferents departaments, ara no s'obren les subvencions, però si convenis d'acord amb els seus objectius. Fan programes d'activitats concrets amb una sola entitat. Amb el departament de Cultura han obert un jardí per fer activitats

(“Altres veus, altres àmbits” on han fet una exposició interactiva vinculada a les nacionalitats).

- Amb el conjunt de la ciutadania i bàsicament les entitats s’han creat la “Xarxa de ciutat per la immigració”, que agrupa totes les entitats i serveis com: Creu Roja, Càritas, el Servei Català, els directors de les escoles, les entitats d’immigrants, etc. És un espai de diàleg, debat, i motor d’activitats i polítiques. És una xarxa estable que es reuneix periòdicament. Hi ha també una xarxa ampliada, on es convocaria la gent que hi està normalment més altres persones quan convé segons el moment, per exemple per presentar programes a organitzacions derivadores (que tenen contacte amb usuaris, clients dels seus programes). La xarxa no té entitat administrativa pròpia, és una xarxa oberta i dinàmica, la gent s’ha anat incorporant, d’aquesta manera és més àgil i la gent s’apunta quan li interessa. No s’ha volgut formalitzar en un Consell perquè seria més farragós i formalista. A la xarxa hi ha, poca representació dels serveis municipals, només hi ha els responsables d’immigració perquè la responsabilitat d’aplicar els programes la té el departament i si és necessari s’adrecen al Departament corresponent.

Des del Departament es te força vincles amb diferents projectes i consells de participació perquè hi ha temes que els afecten. Així hi ha responsables d’immigració que participen en el Pla educatiu de l’entorn que depèn del departament d’educació o al Consell Municipal Escolar, el de Cooperació i solidaritat, i el de comerç. Però tampoc cal que formin part de tots els Consells, però a vegades pot ser interessant anar a informar.

Ara es comença a redactar el Pla de ciutadania, per al qual es realitzaran reunions per assolir un cert consens polític. Es tracta de veure quan ha crescut la ciutat, quines inversions es fan, amb quin impacte, de quines eines es disposa, quines propostes es poden fer, etc.

Visions de diagnòstic a partir del treball de camp

Aportacions Tècniques:

Dificultats en l’àmbit d’immigració:

- Pel que fa als ciutadans immigrants es percep una dificultat important perquè siguin conscients de les fórmules de participació, a més cal tenir present que tenen altres prioritats perquè es troben en situacions de supervivència, i poden tenir dificultats per temes de la llengua.
- Pel que fa a l'ajuntament s'assenyala que manquen elements dinamitzadors per arribar, acompanyar i incorporar-los en la xarxa associativa. Falta gent treballant al carrer, recursos...
- Pel que fa al municipi i les entitats s'observa una manca de participació activa dels immigrants en les entitats del municipi. Hi ha el dubte i debat dins les pròpies associacions, de fins quin punt és positiu associar-te amb els teus o fomentar la integració dels immigrants en les associacions del territori ja existents. D'una banda, és lògic, l'associació "entre iguals" però pot tenir el risc de tancar el col·lectiu en si mateix.

Oportunitats:

- Per últim, es destaca que els locutoris poden ser centres de trobada i on arribar i treballar amb immigrants. Així com l'ús de les noves tecnologies per les característiques de les persones que arriben (gent jove, nivell formatiu elevat, ordinadors als locutoris, etc.). Les noves tecnologies poden ser bons canals perquè hi ha gent preparada i molta gent també té ordinadors a casa.

Funcionament de la xarxa:

- S'assenyala que la xarxa funciona perquè s'intenta vincular a persones que treballen en el mateix àmbit i es reuneixen quan cal. no hi ha una periodicitat establerta, ni "reunionitis".

- Pla Municipal per la igualtat: Taula de la dona

El Pla Municipal per la igualtat s'ha aprovat recentment. Per elaborar-lo s'ha fet un procés de treball per definir el Pla amb la **Taula de la dona** que ha comptat amb una Comissió de seguiment que ha estat un espai de treball operatiu. La taula de la dona és un espai estable de consulta. Hi són presents els grups polítics, els serveis municipals i algunes entitats. Formalment hi són totes les entitats, però pot ser no cal que sempre hi hagi tothom, la idea és que les entitats i els serveis hi vagin puntualment segons el tema. La taula ha de ser un espai operatiu.

- Pla Municipal de Solidaritat: grup estable amb entitats

El Pla Municipal de solidaritat s'està preparant amb un **grup estable d'entitats**. El criteri ha estat prioritzar les entitats locals. Encara no s'ha aprovat. Fins ara hi havia una comissió de solidaritat dins la secció IV del Consell de Promoció econòmica però pot ser al final del

procés es planteja crear un Consell de la Solidaritat, tot i que no es considera una qüestió prioritària.

- Pla Municipal de Joventut:

El que es pretén és, a partir d'un anàlisi previ de la realitat, en primer lloc, conèixer les necessitats dels i les joves de Cerdanyola i, en segon lloc, quines actuacions municipals adreçades preferentment als joves realitza l'Ajuntament des dels seus diferents serveis i departaments. Amb aquesta informació, el Pla definirà les línies bàsiques del que ha de ser la política de joventut de l'Ajuntament pels propers anys, recollint tant les coses que es fan com les que s'haurien de fer.

Per conèixer quina és la realitat de la joventut de Cerdanyola, així com les seves necessitats, s'han realitzat varies actuacions, des d'analitzar les dades estadístiques que es disposen a encarregar algun estudi. Però també es considerava fonamental recollir què pensen els propis joves sobre la seva situació i quines són, per ells, les coses a fer (o a deixar de fer).

Una de les actuacions per conèixer què pensen els joves de Cerdanyola, i no la única, va ser realitzar una jornada participativa, on es recollien les opinions dels joves participants sobre els diferents temes que els afecten. La jornada es va estructurar en dues sessions participatives, en cadascuna de les quals es tractaven a nivell individual i col·lectiu diferents àmbits temàtics. Del que es tractava era de respondre breument a la pregunta genèrica "Què hauria de fer l'Ajuntament pels joves de Cerdanyola?" en cadascun dels àmbits. Per ajudar, es va preparar una relació d'ítems, que no eren una relació tancada, sinó únicament idees i suggeriments pel debat. Les dues sessions participatives van abastar els següents àmbits temàtics:

- a) Sessió participativa 1: educació, treball, benestar social i salut.
- b) Sessió participativa 2: habitatge, territori, equipaments, cultura, oci i temps lliure, convivència i participació.

També s'han fet i es fan **programes de participació específics amb joves a títol individual, entitats juvenils i entitats de lleure:**

- Què falta a Cerdanyola i Què sobra a Cerdanyola?
- Reunions dissabtes a la tarda amb dinamitzadors per recollir propostes per àmbits temàtics pel Pla Municipal de Joventut.
- Reunions informals amb el teixit associatiu per separat: entitats juvenils del Casal de joves i entitats de temps lliure.
- Hi ha un programa de dinamització als instituts de Secundària que consisteix en crear una xarxa de voluntaris que organitzen cursos i activitats.

Visions de diagnòstic a partir del treball de camp**Aportacions Tècnics/ques:****Dinàmica de funcionament:**

- Es destaca que el col·lectiu de joves funciona molt depenent de la disponibilitat del servei. Quan tenen demandes concretes van al polític o al tècnic que sempre els atenen.
- Les reunions que es fan, es convoquen des del Servei i sobretot són amb les entitats del Casal de joves (que actualment està tancat al públic per obres).

Vincle entre entitats juvenils:

- S'assenyala que normalment a les entitats no els interessa el que fan els altres, excepte quan es tracta de compartir espais que aleshores sí que cal fer reunions conjuntes.

Promoció Econòmica:

Més enllà del Consell de comerç on hi ha les associacions de comerciants, la Federació, i el Gremi d'Hosteleria del Vallès que aquí té una delegació es realitzen altres actuacions més puntuals, a part del contacte i el vincle diari i quotidià. Tot això s'ha decidit en el marc del Consell:

- S'ha fet una campanya per Nadal, on s'ha fet una proposta de logo on la gent va participar i es va fer seva la proposta.
- Es va fer la Nit del Comerç i la Restauració on van assistir 200 persones i on se'ls gravava en vídeo perquè la gent expliqués el seu comerç i la seva campanya en condicions d'igualtat.
- S'ha fet una Guia Gastronòmica i una Guia de bars.
- Es realitza la revista del comerç que es reparteix entre les associacions.

- També s'organitza el Fira Estoc que és un esdeveniment a Cerdanyola que es fa dos cops a l'any, de 10 del matí a 20 de la tarda, i passen entre 12 i 13 mil persones en un dia. Ells passen unes 500 enquestes per preguntar coses. Es col·loquen carpes perquè les botigues liquidin les restes de sèrie de la temporada. Es fan coses en paral·lel, l'escola de ball feia coses i els servien d'aparador, però els comerciants es van queixar perquè la gent es distreia i no comprava tant, i ara es posen coses per distreure als nens mentre els pares compren. Abans de fer el Fira Estoc es reuneixen amb la gent que hi participa per organitzar-ho un parell de vegades, i després per fer l'avaluació.
- Per últim, es realitza la Mostra de Cuina es una trobada que s'organitza amb 13 restaurants de Cerdanyola on es serveixen plats amb unes taules per a 500 persones. Té molt èxit, però no pot créixer perquè no hi ha més espai. Es realitza durant la festa major (un cop a l'any), i ara es va cap a la novena edició. Es voldria diversificar una mica més. Fer algun espai amb una gastronomia més selecta on la gent es pogués seure i costés una mica més.

En l'àmbit de l'esport:

Tot i ser el Consell l'espai de debat i decisió més formal, també es destaca la participació del dia a dia a través de trobades amb les entitats, contactes periòdics bilaterals ajuntament entitat. Aquest contacte diari, provoca que les coses arribin força treballades al consell.

Elements de reflexió

En primer lloc, és important tenir present que la participació ciutadana requereix de dos aspectes fonamentals: voluntat i utilització de tècniques i metodologies participatives que permetin implicar el màxim nombre de ciutadans/es en processos, òrgans i canals participatius. És a dir, la participació no es pot improvisar i dependre de "mecanismes informals" i la "relació quotidiana".

En segon lloc, és necessari diferenciar entre mecanismes i canals de relació i comunicació, i mecanismes de participació, ambdós tenen elements comuns i un vincle important però presenten diferències que cal tenir present. Els canals d'escolta i comunicació quotidiana tenen un vincle bilateral, i no multilateral, de manera que no permeten una construcció col·lectiva de les propostes i el treball realitzat. La manca d'un espai comú i un projecte compartit diferencia els canals de comunicació i relació dels de participació.

Un altre aspecte a considerar, és la diferenciació entre tenir canals o mitjans de participació i fomentar la participació de la ciutadana. En aquest sentit, no només es tracta de disposar de mitjans de possible escolta, comunicació, o participació, sinó de fomentar el seu ús. Això implica vetllar per la seva difusió per garantir que tothom els conegui (criteri d'igualtat) i per motivar al seu ús.

Aquest fet obliga a treballar els canals i les convocatòries que es realitzen per arribar a més ciutadania, per assolir aquest objectiu és necessari identificar els diversos sectors als quals es vol arribar i anar-los a buscar. Cal realitzar convocatòries més dinàmiques, divertides, etc. i adequades al col·lectiu destinatari, no és el mateix treballar amb joves, gent gran o immigrants, cal adaptar-se als seus llenguatges i "formes de fer".

També s'ha de tenir present, que es pot promoure la participació ciutadana en diferents moments d'un projecte, des de l'inici de la definició de l'actuació fins a l'execució i avaluació del mateix. Però s'ha de tenir present que els processos de participació es caracteritzen per promoure la intervenció ciutadana en la "gestió" d'assumptes públics, però no supleixen les facultats decisòries dels òrgans representatius de la corporació municipal.

Cal tenir en compte que engegar processos participatius requereix d'incorporar els diferents moments de la participació: informació, debat (diagnosi o proposta), decisió, devolució i seguiment. Això vol dir que cal una continuïtat i dedicar recursos a cada una de les fases. És important que tot procés participatiu es planifiqui identificant les diferents fases del procés:

- a) Fase d'informació i comunicació: s'informa al conjunt de la ciutadania afectada i se li comunica, a través dels mecanismes que es considerin més adequats, el projecte i els canals i mitjans per participar activament en el procés.
- b) Fase d'aportació i de debat de les propostes ciutadanes: L'Ajuntament posa a la seva disposició els canals i els mecanismes participatius que es creguin més pertinents segons els casos, perquè la ciutadania i les associacions puguin formular les aportacions que creguin convenientes.
- c) Fase de devolució: l'Ajuntament dóna resposta a les aportacions ciutadanes a través dels canals i els mecanismes de participació que s'hagin establert.
- d) Seguiment i avaluació: es supervisar l'execució del projecte i s'analitzen els resultats i la implementació del mateix.

Per altra banda, és fonamental la implicació dels diferents departaments vinculats al projecte de manera que el procés conti amb tots els punts de vista i persegueixi uns objectius compartits per tothom des de diferents perspectives: relacional de les persones implicades i de continguts respecte el projecte concret.

Per últim, cal tenir present que iniciar processos amb participació vol dir haver d'arribar a uns resultats i donar una resposta. Cal que allò que preguntem pugui tenir alguna incidència en l'acció pública i per tant hi hagi l'estructura i els recursos necessaris per a donar resposta.

Preguntes obertes

- Valorar el foment de processos participatius a Cerdanyola? Qui volem que participi, entitats, ciutadania, agents econòmics, etc.? A quins col·lectius volem arribar? I quins canals poden ser els millors per arribar?
- Com podem millorar les convocatòries i difusió dels canals de participació?
- Quins vincles hem d'establir entre els processos i els òrgans de participació ciutadana?

c) Els equipaments de proximitat i el seu paper en el foment de la participació:*Introducció:*

Els equipaments de proximitat esdevenen un element fonamental en la vertebració i el desenvolupament de les polítiques de proximitat. El fet de ser un espai de referència municipal i un espai de trobada ciutadà els i confereixen un ús potencial per la comunicació ajuntament ciutadania, i un paper important com a espai de trobada comunitària. Aquests fets els converteixen amb un element a tenir en compte a l'hora de fomentar la participació ciutadana, tant per l'ús social que en pot fer la ciutadania, com per la implicació que poden tenir en la seva gestió o definició d'usos, com per esser un espai de dinamització de les polítiques municipals dels diferents àmbits.

*Dades:***Centres Cívics**

Els Centres Cívics són equipaments municipals destinats a la promoció d'activitats culturals, socials i associatives i a fomentar la participació ciutadana en la vida dels barris. Els Centres Cívics municipals aporten a les associacions les prestacions i el suport que els calen per als seus projectes. Mitjançant convenis de col·laboració amb l'Ajuntament, utilitzen l'espai i els serveis que ofereixen els Centres Cívics alhora que participen activament en la programació cultural i formativa dels centres. La xarxa de centres cívics de Cerdanyola és molt significativa, amb 9 equipaments de titularitat municipal.

Actualment l'ajuntament de Cerdanyola està impulsant un procés per constituir en cada Centre Cívic un Consell Consultiu. En la majoria de Centres Cívics ja s'ha realitzat el primer Consell. El Consell Consultiu és un espai de coordinació de les entitats que en fan ús del centre, ja sigui perquè tenen la seu social o perquè l'utilitzen per fer alguna activitat. La seva funció està vinculada a la gestió i manteniment del Centre Cívic. En els Centres Cívics normalment hi ha una AV, la Associació de gent gran, algun esplai i associacions culturals.

En ells es realitzen activitats socials i culturals. La programació dels Centres es defineix amb les entitats, es fan: tallers, etc. Els Centres Cívics de Cerdanyola del Vallès són:

- Centre Cívic Banús – Bonasort, Plaça de Sant Medir, s/n.
- Centre Cívic Fontetes, Carrer Reis, 30
- Centre Cívic Sant Ramon, Carrer de Santa Maria, 17
- Centre Cívic Serraparera, Plaça Universal, s/n
- Centre Cívic Turonet, Carrer Lepanto, 97
- Centre Cívic Montflorit, Carrer de la Mare de Déu dels Dolors
- Centre Cívic Turó de Sant Pau, Carrer 8 i 9 Urb. Turó de Sant Pau
- Centre Cívic Mancomunitat, Avgda. Ntra. Sra. dels Àngels, 15
- Centre Cívic Bellaterra, Plaça Maragall, s/n

Equipaments Culturals

Com equipaments culturals hi ha: l'Ateneu de Cerdanyola, el Museu A.Ortadó-R.Maymó, la Biblioteca Ca n'Altimira, i l'Espai "Enric Granados". L'Ateneu és el nucli de l'activitat cultural continuada de la ciutat, on realitzen les seves activitats la major part d'entitats culturals de Cerdanyola, va ser inaugurat l'any 1983. Es distribueix en tres nivells més planta de subsòl. L'edifici es destina als següents usos: hotel d'entitats, aules d'assaig, reunió i formació, sala d'actes (Teatre Ateneu), espai d'exposicions i seu d'escoles i tallers de formació artística. També inclou un bar-restaurant, Cerdanyola Ràdio i algunes dependències d'altres serveis municipals (educació). Entre els seus serveis hi ha: Cursos, Tallers, Exposicions, Conferències, Assaigs, Teatre, Cinema, Dansa, Concerts, Espectacles, Debats, i Seu d'entitats. El seu horari és de 8 a 22 hores.

Casal de Joves

El Casal de Joves Altimira és un equipament municipal d'ús exclusiu juvenil des d'on s'organitzen diferents serveis, programes i activitats adreçades als joves de Cerdanyola. És el referent més important de la política de joventut de l'Ajuntament i un espai on els joves poden organitzar les seves activitats. El seu l'horari de funcionament ordinari d'obertura al públic és de les 16 a les 22 hores de dilluns a divendres i els dissabtes de 10 a 14 h i de

16 a 22 hores. En el Casal trobem: el Servei d'Informació Juvenil, l'Aula de Música Moderna, recursos i serveis pels joves, la seu social de la majoria de les associacions juvenils de Cerdanyola. I s'hi realitzen: tallers i monogràfics formatius, concerts de música i activitats juvenils.

Visions de diagnòstic a partir del treball de camp

Aportacions Polítiques:

Funcionament dels Centres Cívics:

- En primer lloc, hi ha força acord en que la situació i funcionament dels Centres Cívics és un dels punts febles que cal abordar a Cerdanyola. Hi ha problemes per obrir-los a tota la ciutadania. Es considera que són utilitzats per col·lectius molt concrets que monopolitzen el seu ús. Actualment funcionen com un bar i/o seu social d'alguna entitat i és difícil dinamitzar-los especialment per l'actitud d'algunes entitats. En aquest sentit, hi ha qui assenyala la necessitat de fer reglaments de Centre que regulin el seu ús, tot i que també hi ha qui destaca que no és necessari homogeneïtzar el seu funcionament. Hi ha qui apunta que cal que els Centres Cívics s'adaptin a les característiques de cada territori i no a l'inrevés.

Els Consells de Centre:

- Per altra banda, es destaca que s'ha impulsat un procés per constituir Consells de Centre que tenen la funció bàsicament de coordinar els horaris i activitats del Centre.

Possible distribució territorial i descentralització de l' OAC en els Centres Cívics:

- Tot i això, també hi ha un gran acord en valorar el potencial ús dels equipaments de proximitat de Cerdanyola. En primer lloc, es considera que podrien funcionar com a OAC, tot i que pot ser per les dimensions de Cerdanyola no és necessari. També es valora el seu potencial ús des del punt de vista de la participació ciutadana, perquè podrien tenir molta importància si es constituïssin en un centre on els ciutadans de la zona s'hi sentissin a gust i es programessin activitats a gust de tothom.
- També s'apunta la possibilitat de vincular els equipaments de proximitat a una distribució territorial que permeti identificar cada equipament a una zona determinada i així vertebrar la participació territorial a través dels equipaments de proximitat. Per això hi ha qui considera necessari realitzar un Pla d'Infraestructures participatives, composades per una xarxa d'equipaments socioculturals i de barri. Aquest Pla haurà de comptar amb dues realitats, la xarxa de centres actuals així com l'aprovació final que es produeixi en la delimitació de Districtes i barris de Cerdanyola. Aquests centres hauran de contenir en el seu sí els serveis de proximitat, municipals, que s'aprovin en el Ple municipal. Serveis del tipus d'oficines virtuals d'atenció ciutadana, serveis a la gent gran i a la infància, d'informació, etc.

L'Ateneu com punt de referència Cultural i Cívic de Cerdanyola:

- Amb relació a l'Ateneu es destaca que és el gran equipament de referència en l'àmbit cultural. Però s'assenyala que és un equipament que té 23 anys i el municipi ha crescut molt i tenint en compte que no hi ha masses equipaments culturals hi ha problemes d'espai, tot i que s'han fet millores parcials i s'ha fet un projecte per mirar d'ampliar el teatre i anivellar els sotanos. A més, tothom vol un espai per a ús exclusiu i això no és factible.
- Però hi ha un gran acord en considerar-lo un equipament dinàmic i actiu, obert a qualsevol entitats perquè es reuneixi i faci les seves activitats i en aquest sentit, s'aprofiten molt els espais de que disposa cedint fins i tot les oficines a les entitats, o utilitzant el bar com a sala d'exposicions.

Aportacions Tècniques:**Situació i ús dels Centres Cívics:**

- Amb relació als Centres Cívics es destaca, tant el mal estat d'alguns d'ells, com l'ús social que se'n fa. Hi havia consciència amb l'opinió política que molts d'ells funcionen com un bar i amb un ús molt restrictiu fruit d'una tradició de cedir l'equipament a les AV i que aquestes el gestionessin com creguessin. S'assenyala que hi ha una manca de dinamització i de reglaments dels centres per regular i fomentar el seu ús. Però ja s'ha fet una normativa d'espais culturals que depenen de l'ajuntament i la gestió municipal, de manera que una AV pugui tenir la seva seu en el local però com qualsevol altre associació, i en aquest punt és on hi ha el conflicte.
- S'apunta que pot ser el Centre Cívic de Bellaterra té cert dinamisme, i es vol delegar una OAC allà (però virtual), perquè cal recordar que Bellaterra està tramitant la seva EMD.

L'Ateneu com referent cultural a Cerdanyola:

- També es destaca l'Ateneu com el gran equipament cultural.

Aportacions Ciutadania:**Manca de dinamisme dels Centres Cívics:**

- Des del punt de vista de la ciutadania consultada, tot i ser el Centre Cívic més ben valorat tècnica i políticament, es considera que a Bellaterra el Centre Cívic no "acaba de funcionar".

Elements de Reflexió:

Els equipaments de proximitat poden ser un espai de referència municipal per a la ciutadania d'un territori concret (districte) i fomentar la vida comunitària del municipi, però per això és necessari dotar-se de bons equipaments i dinamitzar-los.

També és important valorar les diferents modalitats de gestió dels equipaments: gestió municipal, cogestió, o autogestió. I veure com es combinen les activitats d'oferta municipal i l'ús i les activitats d'oferta associativa o ciutadana.

Un altre aspecte a valorar, són els serveis que poden contenir els equipaments de proximitat: OAC virtuals, punts d'informació de determinats col·lectius, banc de recursos associatius, sales d'internet, serveis socials, etc.

Preguntes obertes

- Quin paper es vol donar als equipaments de proximitat?
- Poden vertebrar la participació territorial del municipi?
- Com s'han de gestionar?
- Com es programen les activitats dels Centres? A través del Consells de Centre?
- Quins serveis municipals ofereix cada Centre?
- Més enllà d'un servei territorial poden els centres ser un pol d'atracció per tots els ciutadans per oferir un aspecte temàtic especialitzat per tot el municipi?

d) La dimensió territorial de la participació:

Introducció:

Un aspecte fonamental pel foment de la participació ciutadana és el concepte de proximitat de l'administració vers la ciutadania, per això es planteja sovint la possibilitat d'ordenar la participació ciutadana a partir d'una distribució territorial predeterminada: el barri, el districte. Aquesta aproximació territorial pot manifestar-se de maneres molt diverses, des de la creació de Consells de Districte fins la realització d'audiències públiques per territoris, o l'ús d'equipaments de proximitat concrets.

Cada model de participació territorial té unes conseqüències organitzatives que cal tenir en compte, tant en la composició i representació ciutadana i municipal, com per la gestió dels

recursos i serveis. Però també requereix d'una bona coordinació i relació entre els projectes de ciutat i els projectes de territoris concrets.

Les dades:

Actualment a Cerdanyola no hi ha cap distribució territorial des del punt de vista de descentralització participativa o administrativa, però s'està realitzant un estudi dels diferents mapes de serveis i recursos territorials que planteja la possibilitat de generar districtes amb una possible articulació de canals i espais de participació vinculats a un territori determinat.

Visions de diagnòstic a partir del treball de camp

Aportacions Polítiques:

Organització de la participació territorial:

- Amb relació a la possible configuració de barris i districtes a Cerdanyola hi ha un debat obert respecte l'articulació de formes d'organització i vertebració de la participació ciutadana. En aquest sentit, hi ha diferents opinions, des dels que consideren necessari la creació de Consells de Districte, o fins i tot de barri, fins els que creuen que per les dimensions de Cerdanyola no és necessària la creació de Consells Territorials. Hi ha qui apunta que pot ser no té massa sentit fer districtes, i que pot ser només Bellaterra podria tenir una certa organització descentralitzada. En aquest sentit, hi ha qui creu que la creació de Bellaterra com EMD és correcte, per les seves característiques peculiars, i altres no, però en tot cas hi ha acord en que si algun territori hagués de ser districte aquest seria Bellaterra.
- La possible creació de Consells territorials o espais de participació territorials obra el debat a la possible representació municipal d'aquests territoris.

El paper dels equipaments de proximitat en la participació territorial:

- També es destaca el paper que poden jugar els equipaments de proximitat com a punts de referència i vertebració territorial de la participació.

Un Consell de Ciutat per organitzar la participació territorial:

- Per altra banda, hi ha qui considera que la dimensió territorial de la participació es podria vertebrar a través d'un òrgan de ciutat. Aquest Consell també planteja diferents possibles organitzacions, des d'un òrgan flexible sorgit d'un procés, fins un espai més estable amb entitats territorials i representants dels diferents Consells Municipals.
- Amb relació a la possible creació d'aquest "espai més ampli de ciutat" hi ha qui apunta que podria tenir una Comissió de Seguiment (tancada) amb sessions

obertes, tipus Fòrum. Seria l'espai on parlar estratègicament de la ciutat i on definir un model de ciutat.

La identitat i el foment de la participació territorial:

- També s'assenyala la necessitat de fomentar la identitat territorial i la de ciutat, de manera que les dues siguin compatibles i complementàries. Aquesta identitat de ciutat vinculada a un model de ciutat ha de permetre identificar identitats territorials diverses i adaptar les peculiaritats territorials al model global i a la inversa.

Descentralització administrativa:

- En tot cas, hi ha un acord general en que independentment de si "s'apropa la participació" a una dimensió més propera no es considera viable realitzar una descentralització administrativa, en tot cas, una distribució territorial d'infraestructures, però no de gestió. Aquest fet genera el repte de com organitzar l'estructura municipal centralitzada a una participació territorial.

Aportacions tècniques:

Organització territorial de la participació ciutadana:

- S'assenyala que l'impuls del mapa de barris i districtes pot generar expectatives d'una organització territorial de la participació ciutadana, però hi ha qui destaca que és una ciutat molt petita i a més, els representants polítics dels districtes després poden tenir dificultats per incidir en l'estructura general de l'ajuntament.

Elements de reflexió⁴:

Més enllà de l'execució d'accions administratives a través d'òrgans territorials autònoms i amb personalitat jurídica pròpia, la descentralització territorial pot dotar-se també de certa independència política. Hi ha diverses maneres de dotar de representants i responsables polítics als ens territorials descentralitzats. Els òrgans polítics d'aquests ens, a la vegada, poden complir diferents funcions i tenir més autonomia política o actuar simplement com a responsables polítics encarregats de les funcions administratives estrictament executives d'ens descentralitzats administrativament. A continuació es mostren diferents formes de dotar de representació política els ens territorials.

⁴ Apartat extret íntegrament, Document de Síntesi Distribució Territorial. IGOP. 2005

Representants polítics seguint la composició del Ple

Amb aquesta fórmula es creen òrgans polítics que segueixen de forma proporcional la composició del Ple municipal. En aquest cas es busca una major afinitat entre l'òrgan municipal i l'òrgan territorial garantint així una major unitat de govern. Quan s'opta per aquesta fórmula el nombre de representants de cada partit polític s'estableix proporcionalment als resultats generals de les darreres eleccions municipals. Cada partit polític nomena els seus representants d'acord amb aquesta proporció.

Representants polítics d'acord amb la composició electoral de cada territori

Amb aquesta altra fórmula, en canvi, la representació política dels òrgans territorials s'estableix d'acord amb la composició política del territori en qüestió. D'aquesta manera es busca afavorir una participació més àmplia i més fidel a la realitat del territori, tot i que no sempre és la més funcional. Normalment quan s'opta per aquesta fórmula el nombre de representants de cada partit polític s'estableix de forma proporcional als resultats de les darreres eleccions municipals en el territori en qüestió. Cada partit polític nomena els seus representants d'acord amb aquesta proporció.

Representants polítics per elecció directa

Una altra possibilitat és l'elecció directa dels representants polítics o d'alguns dels càrrecs polítics. Així doncs, existeix la possibilitat d'escollir per sufragi alguns dels òrgans polítics (president, consellers...) de l'ens descentralitzat.

Òrgans de composició mixta

D'altra banda, una altra possibilitat és la creació d'òrgans amb una composició mixta, tant pel què fa als seus integrants com al sistema d'elecció. Existeixen així múltiples possibilitats en la configuració d'aquests òrgans. Així, hi pot haver representants del teixit associatiu del territori nomenats per les associacions, representants polítics nomenats pel govern, pels diferents grups polítics o escollits per sufragi, representants ciutadans independents amb una elecció desvinculada del sistema de partits, representants del teixit econòmic i/o sindical...

El Regidor de districte o de barri

Independentment de l'existència o no d'òrgans de representació política o de participació ciutadana i independentment també de l'existència o no de funcions descentralitzades, molts dels municipis en els què existeix una divisió en districtes o en barris tenen un regidor delegat per alguna o cadascuna de les unitats territorials. Les funcions del regidor de districte o de barri poden ser molt variades però sempre van vinculades a una representació de l'administració central al territori amb la voluntat d'aproximar-se a la ciutadania, fer d'interlocutors i identificar les necessitats específiques de cada territori. A tall d'exemple podem citar l'assignació dels 12 regidors de barri en el cas de Girona, els 15 regidors de zona en el cas de Lleida o els 7 regidors de districte de Sabadell.

Organització territorial de la participació ciutadana

La funció més reconeguda a la creació d'unitats territorials a un municipi és l'aproximació de l'administració a la ciutadania. Una de les maneres d'aproximar-se al ciutadà és a través de fórmules i institucions que promoguin la participació de la ciutadania en allò que és públic. A la vegada, el fet de crear unitats territorials que s'ocupin específicament dels afers d'un territori determinat genera de per sí una major proximitat a les problemàtiques de la ciutadania, cosa que al mateix temps pot promoure una major implicació de la ciutadania en possibles mecanismes de participació ciutadana, doncs els temes a abordar sempre són més propers.

Són molts els casos en què la creació d'unitats territorials al municipi s'ha utilitzat únicament per canalitzar des de la proximitat la participació de la ciutadania en la cosa pública. En aquests casos, les unitats territorials s'han fet servir per crear consells territorials de participació ciutadana, és a dir, per crear espais territorials de participació amb l'objectiu d'implicar, en menor o major mesura, la ciutadania d'un territori en la definició dels problemes del seu territori i en l'elaboració de polítiques públiques des de l'àmbit local. En aquests casos, quan la divisió d'unitats territorials s'enfoca a canalitzar la participació ciutadana d'un municipi, els òrgans que es creen solen tenir una composició de tipus mixta.

Si la funció de les unitats territorials és únicament aquesta, aleshores els òrgans territorialitzats no solen tenir una estructura administrativa amb capacitat executiva. D'altra banda, però, existeix la possibilitat de complementar la funció de les unitats territorials en el marc de la participació ciutadana amb una descentralització político-administrativa amb una capacitat executiva més o menys vinculada als òrgans de participació ciutadana.

Preguntes obertes

- És necessària la creació d'un Consell Territorial per organitzar la participació ciutadana des de la proximitat?
- Quina composició hauria de tenir el Consell?
- Quines funcions?
- Com s'hauria d'organitzar la gestió municipal per donar resposta a les "demandes" participatives?
- Quina representació política es vol fomentar?

10. Les entitats i la ciutadania

Introducció

Un dels elements cabdals de la participació ciutadana és l'organització social de la ciutadania a través del teixit associatiu. Tradicionalment l'associacionisme ha estat una de les manifestacions principals de l'estructuració social de les inquietuds i voluntats col·lectives.

Però més enllà de la manera d'organitzar els interessos ciutadans també han estat les associacions el principal interlocutor de la ciutadania amb les administracions públiques. Aquest fet ha portat als ajuntaments ha generar un vincle estable amb el teixit associatiu de les seves ciutats i pobles amb l'objectiu de treballar conjuntament per l'interès públic. Aquesta relació ha portat a les entitats ha ser el principal interlocutor ciutadà de les administracions. És per això, que una de les principals actuacions que han realitzat les administracions públiques ha estat fomentar l'associacionisme i donar suport a aquest perquè desenvolupi els seus objectius i projectes. Sovint es vincula el desenvolupament social d'una comunitat a la seva capacitat d'autoorganitzar-se com una manifestació del capital social d'una societat.

Actualment, la promoció de l'associacionisme segueix sent una prioritat del foment de la participació ciutadana en allò públic, i per tant es continua considerant necessari potenciar les polítiques de suport al món associatiu. Però paral·lelament també es planteja la conveniència d'introduir la interlocució ciutadana a títol individual per garantir el dret a participar de tot individu, independentment de que estigui associat o no. Les noves dinàmiques i formes d'organització social recomanen obrir nous canals de comunicació i diàleg amb la ciutadania que no tenen perquè passar únicament pel teixit associatiu.

Les dades

Partint de l'estudi del món associatiu de Cerdanyola realitzat l'any 2003⁵ de les 236 associacions del fitxer municipal es distribuïen de la següent forma segons el tipus d'entitat: 30 AMPA, 50 culturals + estudis d'investigació, 12 de cooperació, 17 suport social, 23 de veïns i veïnes, 2 de dones, 11 de gent gran, 2 ecologistes, 55 esportives, 10 esplai infantil, 17 juvenils, 9 altres.

Aquestes dades suposaven en el 2003 un índex de 227,09 habitants per associació a Cerdanyola, o el que és el mateix 4,40 associacions per cada 1000 habitants. Aquestes xifres col·locaven a Cerdanyola entre les ciutats del seu tamany entre les més riques en número d'associacions (Sant Cugat 2,94 A/1000H, Castelldefels 1,96 A/1000H, Mollet 3,52 A/1000H).

L'estudi realitzat destaca que hi ha una majoria d'entitats culturals, tot i que a l'àmbit de ciutat són les segones més nombroses per darrera de les esportives. L'àmbit territorial de la seva activitat és principalment la ciutat. Però el mateix estudi assenyala que no hi ha una gran diversitat en quan a la missió o finalitats principals de les associacions. El mateix passa respecte dels seus objectius més concrets, malgrat la diversitat tipològica de les mateixes.

Amb relació a l'organització i estructura interna, l'estudi apunta que, el 47% de les associacions tenia menys de 50 persones associades. A més, les associacions més noves tendeixen a estar formades per poques persones, la qual cosa reafirma una tendència a l'atomització i la dispersió de les associacions. Aquest fet s'agreuja si considerem que les associacions que tenen un nombre major de socis poden referir-se més a persones que usen els serveis de l'associació que no pas persones que se senten vinculades o responsables d'un projecte comú. També es detecta poca renovació de les persones que formen part dels òrgans directius de l'associació i poca relació amb els socis, manca de comunicació.

⁵ Fernando Pindado. Les associacions de Cerdanyola del Vallès. Gener 2003.

Respecte als recursos de les associacions es detecta que la majoria dels locals socials es troben en dependències municipals, i que hi ha una dependència econòmica important de les subvencions públiques, sobretot de les municipals.

Per últim, si analitzem la Diagnòstic Estratègic Cerdanyola21⁶ es destaca que un dels punts forts de Cerdanyola és el nombre d'associacions força elevat en comparació amb altres municipis similars. No obstant, l'elevat nombre d'associacions no equival a un elevat grau d'associacionisme. Mentre que, la manca d'equipaments i la manca de coordinació i de treball conjunt es configuren com el punt feble del teixit associatiu cerdanyolenc.

Amb relació a les polítiques de suport a l'associacionisme destaca:

Registre d'entitats:

Des de la secretaria es gestiona directament el **registre d'entitats**. Les seves tasques són d'informar i tramitar des d'un punt de vista legal. No hi ha un contacte directe amb participació.

Suport econòmic a l'activitat associativa:

L'Ajuntament, a partir de les seva disponibilitat pressupostària, dona suport econòmic a les associacions de Cerdanyola, per tal que puguin dur a terme les seves activitats i els seus programes d'actuacions, sempre que el seu contingut es consideri d'interès municipal.

Cesió d'ús d'equipaments municipals:

L'Ajuntament facilita els equipaments municipals: culturals, esportius i socials a les associacions que ho sol·liciten.

⁶ Informació extreta Diagnòstic estratègic Cerdanyola21

Visions de diagnòstic a partir del treball de camp**Aportacions polítiques:****Diversitat associativa:**

- L'opinió entorn el teixit associatiu és molt ambivalent fruit de la diversitat associativa del municipi. En general s'apunta l'afebliment del teixit associatiu i les seves dificultats per arribar a molts ciutadans. Això es percep com un dèficit de les entitats. Però també s'assenyala que hi ha entitats potents i actives al municipi que fan una important tasca. En aquest sentit es detecten moltes diferències en funció de l'àmbit d'actuació.
- També es perceben moltes diferències respecte la valoració que es fa de les associacions, des de aquelles que defensen un interès molt concret a aquelles que vetllen per un interès més general. També es perceben diferències en el seu funcionament i grau de representativitat. Però en general es creu que hi ha poc diàleg i debat intern.

Articulació de la participació associativa:

- Per altra banda, es destaca la importància de facilitar la participació de les entitats en el seu àmbit d'actuació però no voler forçar més del compte convidant-les a tot perquè aleshores es "cremen, perquè al final són quatre els que van a tot".

Actitud de les entitats vers la participació:

- Cal millorar la forma de ser de les persones. Les associacions ciutadanes es constitueixen per protestar i demanar i la filosofia hauria de ser oferir-se i ajudar als equips de govern a governar la ciutat. En els Consells, normalment les aportacions de les associacions són per retreure i quasi mai per construir o oferir-se a ajudar. A més hi assisteixen des d'una perspectiva d'interès propi, no global, això genera que hi hagi poc debat.
- Hi ha entitats que col·laboren força entre elles, mentre que altres no es poden ni veure entre sí. En general cadascú fa la seva activitat.
- Totes les entitats haurien de tenir un correu electrònic i una persona de referència. Cal treballar la formació de les entitats.

Amb relació a les associacions de veïns i veïnes:

- Es destaca que algunes AV a Cerdanyola s'han constituït molt tard, i curiosament la última, la de Sant Ramon que és del casc antic de Cerdanyola.
- S'assenyala que hi ha de més reivindicatives i altres de caràcter més lúdic.

Amb relació a associacions de medi ambient:

- Hi ha poc moviment associatiu vinculat a temes de medi ambient: Bellaterra Natura, Amics dels Arbres de Cerdanyola i Via Verda, amb tots ells l'ajuntament hi treballa.

Amb relació a l'àmbit de cooperació i solidaritat:

- Les entitats de cooperació i solidaritat són de les que més es "mouen".

La ciutadania a títol individual:

- Hi ha qui apunta que la participació és un tema molt complicat perquè quan l'impulses sempre és insuficient, no es pot estar debatent constantment. Quan s'ha pres una decisió la gent ha d'entendre que no es pot tornar a obrir el debat.
- L'altre gran dificultat és com arribar a la gent.

- Es destaca que no hi ha massa demanda de participar, i que fins i tot hi ha un desconeixement important dels drets i deures dels ciutadans a participar.

Qui ha de ser l'interlocutor "ciutadà" amb l'ajuntament:

- Respecte a la possibilitat d'obrir els diferents canals de participació a la ciutadania a títol individual o seguir considerant l'interlocutor vàlid a les associacions s'identifiquen postures força diverses, des dels partidaris de només considerar vàlids als representants de les entitats als que consideren que cal anar més enllà i facilitar canals de participació a la ciutadania a títol individual. Però també hi ha posicions intermitges que consideren que en determinats àmbits com els Consells és millor seguir comptant només amb les associacions per un tema d'operativitat i representativitat, però que cal complementar aquest canal amb altres on sí que seria bo incloure la participació de ciutadania a títol individual. Alguns d'aquests canals han de respondre al dret a ser escoltat del ciutadà i altres poden vertebrar mecanismes més innovadors com els Consells Ciutadans o NIPs.

Aportacions tècniques:

Amb relació a les entitats en general:

- Des de la perspectiva tècnica també s'apunta que hi ha entitats força diverses i de tipologies diferents, però en general la sensació és que les entitats no estan en el seu millor moment, tot i que les que treballen tenen resultats i mobilitzen a força gent. Però per això és important donar sentit al que es fa, aleshores la gent té capacitat.
- Es destaca que el context general no ajuda, i que hi ha una mancança de participació en la cosa pública fruit d'un model creat als 80 que està obsolet. Si analitzes els membres de les associacions de veïns, les associacions de pares, els partits polítics, etc. veus que hi ha els mateixos membres a tot arreu i la resta de gent no hi són. Existeix un nucli dur que està a tot arreu, però la gran majoria no participa.

Dificultats de gestió de les entitats:

- També s'assenyala que hi ha un gran problema de gestió en la tramitació de les subvencions al teixit associatiu. S'han delegat diners públics al teixit associatiu per fer activitats i això genera clientelisme. A més hi ha un malestar amb les entitats pel tema de les justificacions, però s'ha de tenir present que les entitats cobren el 100% de la subvenció i llavors s'ha de ser molt estricte. No estan resolts els temes de procediment de gestió i hi ha un problema de recursos humans i la feina tècnica moltes vegades es fonamenta en un cert voluntarisme, és precari, perquè no està reglat.
- Per altra banda, també s'apunta que hi ha entitats que tenen un fi lucratiu, per exemple, les entitats ofereixen cursos classes sense ànim altruista, per treure'n un benefici i acaben fent competència deslleial.

Amb relació a les AV:

- Les AV estan molt mortes i cremades. Les AV del Centre i Bellaterra funcionen força bé, les demés fan poca cosa.
- Destaca la poca renovació del teixit veïnal, fins el punt de convertir-se en un club que fa les seves activitats. Això s'ha de reconduir. Considera que el teixit veïnal amb la democràcia van passar a la política i els que han quedat segueixen polititzats. EL seu paper reivindicatiu no deixa de ser important. Al principi se'ls van donar diners i recursos i aquestes associacions van començar a fer coses de dinamització: tallers, festes de barri

i de poble, però han passat molts anys, les coses han canviat i ells segueixen fent les mateixes coses sense adaptar-se als canvis produïts en la comunitat. Actualment els serveis municipals ja donen aquests serveis.

- Les AV estan liderades per partits polítics, moltes vegades. La necessitat dels partits de situar persones en les AV, dona complexitat al tema de la participació, la dificulta.
- L'activitat de les AV entorn a activitats culturals és el que les ha portat a dependre de cultura. La participació de les AV s'ha enfocat malament, no estan per fer serveis o activitats culturals sinó per reivindicar millores pels barris, de manera que les AV haurien de tenir com a interlocutors Participació o Urbanisme.

Amb relació a les entitats culturals:

- Les entitats culturals tenen força tradició a Cerdanyola i són força actives, tot i que quasi sempre fan les mateixes coses.
- En les grans celebracions (carnestoltes, cavalcada de reis, Sant Antoni) cultura posar diners i les comissions de festes ho realitzen. Es considera que és una bona dinàmica perquè funciona i és més econòmic per l'ajuntament. La vessant negativa és que està estancat, sempre es fa el mateix i és una dinàmica de repartir diners i poca cosa més.
- Destaca el fet que el teixit associatiu cultural està obert a participar amb altres entitats i activitats. La col·laboració que hi ha entre les diferents entitats no només és en les activitats sinó en la pròpia gestió de les mateixes.

Amb relació a les entitats esportives:

- S'apunta que les entitats esportives han "privatitzat" els equipaments municipals cedits, i s'han fet seus els espais, i pot ser els manca un bon manteniment. Hi ha qui considera que pot ser les entitats esportives requeririen d'un suport que les dinamitzi. Tot i això es destaca la iniciativa que han tingut per intentar fer un equip de futbol important a la ciutat. L'ajuntament està obert a col·laborar però la iniciativa és seva.

Amb relació a les AMPAs:

- S'apunta que en general les AMPAs funcionen però normalment són poca gent la que està activa i no disposa de massa temps i se'ls crida a molts llocs i sempre són els mateixos.

Amb relació a les entitats juvenils:

- En l'àmbit de joventut s'està començant a fer el Pla Local de Joventut, s'han fet les fitxes per enviar als departaments per veure que fan amb relació als joves.
- Hi ha qui destaca que els joves pot ser requereixen de dinàmiques menys formals i en aquest sentit espais com el Consell no està clar que funcionin. A més s'apunta que treballar amb joventut és més complex ara que abans, la joventut comença abans i acaba després.
- La dinàmica de les entitats i els joves és molt cíclic i canviant, a vegades funciona i altres es desfan de cop, hi ha moltes coses que no depenen de l'ajuntament, sinó de les pròpies entitats.
- S'apunta que quan l'ajuntament realitza les activitats, hi ha vida al Casal, es fan festes, hi ha un hàbit de treball, etc. la relació funciona, és a dir, els joves venen i fan demandes. Quan, en canvi, l'ajuntament no és mou, els joves tenen poca capacitat d'organització.

Amb relació a les entitats de dones:

- En l'àmbit de dona hi ha dues entitats, que realitzen tasques complementàries, ambdues tenen el seu paper. Hi ha una de les entitats que fan molts serveis, fet que fa replantejar-se constituir-se com empresa.

Amb relació a les entitats de comerciants:

- Actualment hi ha un petit conflicte amb les associacions de comerciants. Hi ha 6 associacions de comerciants, de les quals dues estan constituïdes en Federació d'Associacions de Comerciants, abans hi eren totes i l'ajuntament vol que torni a ser així tot i les reticències d'algunes de les associacions.
- En aquest àmbit també hi ha una Delegació del gremi d'Hostaleria del Vallès Occidental a Cerdanyola i les dues associacions de Comerciants dels Mercats Municipals amb qui hi ha força relació.
- Es destaca que la feina important de relació entre l'ajuntament i les associacions és la que es realitza dia a dia, és en aquest contacte el que es fomenta la relació i la confiança.

La ciutadania a títol individual:

- En primer lloc, es destaca que hi ha Consells que estan oberts a la ciutadania a títol individual i altres que no. En alguns casos, hi poden ser per tenir un perfil qualificat i en d'altres senzillament perquè tenen un interès en el tema.
- Però en general s'apunta que la relació amb la ciutadania a títol individual es genera a través de canals bilaterals no col·lectius.
- S'assenyala la importància de la motivació de la gent de cara a fomentar una participació real. Per això és necessari introduir el valor de la participació, cal assumir-lo i transmetre'l. En aquest sentit, es considera que s'hauria d'introduir a l'escola i en la forma de fer i comunicar, s'ha de transmetre de petits. Si no es corre el risc que només participin els més formats. Es considera que actualment no s'ha format als nens i nenes, ni s'ha explicat als joves i infants els canals per participar i no es transmet com a valor. No es tracta de portar els nens a l'ajuntament, sinó explicar-los els vincles que poden tenir amb ell. No només s'han d'ensenyar les obres, la solidaritat o el medi ambient, també cal ensenyar el valor de la implicació i la responsabilitat amb l'entorn i els deures comunitaris. Quan hi ha participació hi ha compromís, i cada vegada tirem més a satisfer les necessitats individuals. També cal introduir en l'educació el concepte del consens, cal educar en la participació, tot i que és difícil és molt important. Els pares i mares són els que transmetran els valors als seus fills, però els fills també transmetran valors als pares i mares, s'educa en les dues direccions. Però això no és un procés d'avui per demà sinó que és un procés que requereix temps.
- Per altra banda, s'apunta que és complexa contactar amb joves a títol individual.

Qui ha de ser l'interlocutor "ciudadà" de l'administració:

- En general hi ha força acord en considerar que la participació associativa no pot ser la única, no és suficient. Cal una participació oberta a entitats i ciutadania a títol individual, però sempre en una participació informada i formada, la qüestió és com es poden integrar els dos nivells.
- Però el gran repte és que participi més gent, perquè la sensació és que la gent passa una mica de participar. Cal tenir en compte que els que participen són una minoria.

Aportacions Ciutadania:

- Des de les entitats s'assenyala la necessitat de millorar la comunicació i la coordinació entre les entitats i l'ajuntament. Però també s'apunta la manca de comunicació, coordinació i col·laboració entre les mateixes entitats.
- Per últim, es destaca la necessitat de millorar en la mesura del possible els recursos que es destinen a les entitats i reduir la burocràcia per sol·licitar-los.

Elements de reflexió

En primer lloc, és important diferenciar entre les accions de dinamització i suport del teixit associatiu, d'aquelles que tenen per objectiu la incorporació del teixit associatiu en el disseny de les polítiques públiques.

En segon lloc, si bé tothom coincideix en que és necessari comptar amb el teixit associatiu a l'hora d'impulsar i fomentar la participació ciutadana. Gairebé tothom està d'acord també en considerar necessari obrir la participació a les persones a títol individual en la mesura que hi ha molts col·lectius i segments poblacionals que no estan vinculats al teixit associatiu, tot i assenyalar la dificultat per implicar a la ciutadania que està fora de l'àmbit associatiu. Per motivar a la ciutadania a títol individual cal dotar-se d'estratègies que aproximïn els processos als espais on la ciutadania hi és present. És a dir, no sempre s'ha de convocar sinó que en ocasions cal anar a buscar els col·lectius allà on es troben. A més, cal tenir present el tema objecte de debat, que òbviament pot ser de major o menor interès per a les persones i la percepció d'incidència en les decisions o actuacions finals i la importància d'aquestes en la nostra vida quotidiana.

Preguntes obertes

- Quin paper correspon a l'ajuntament en el lideratge per a potenciar el teixit associatiu i la comunicació entre les entitats?
- Quin paper es vol donar al teixit associatiu, tenint en compte les seves característiques, quant a la seva incidència en les polítiques municipals? Cal

seguir comptant amb el teixit associatiu de la ciutat com element actiu i significatiu de Cerdanyola?

- Volem arribar a col·lectius més enllà del teixit associatiu? Com podem impulsar la participació dels sectors de la ciutadania que no participa?

11. Línies de treball a desenvolupar

Fruit d'aquesta primera aproximació a la diagnosi interna de l'organització municipal amb relació al foment de la participació s'han identificat un seguit de qüestions que seria convenient treballar en el futur Pla Director de Participació Ciutadana:

- Necessitat de definir un model de participació identificant òrgans, processos i canals participatius i els seus vincles. Establir els mecanismes de participació sectorial, territorial i global que es consideri oportú.
- Necessitat de revisar els òrgans de participació respecte la seva composició, objectius, funcions i funcionament.
- Necessitat de definir les funcions del servei de participació, valorar la seva posició en l'organigrama municipal, i l'organització transversal del servei amb les altres àrees.
- Necessitat de definir criteris d'organització de la participació ciutadana i protocols d'actuació.
- Necessitat de formació en participació ciutadana de tots els agents implicats: polítics, tècnics i ciutadania.

Annex:

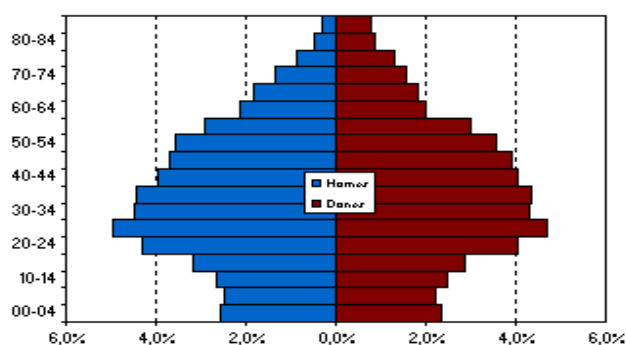
a) Dades sociodemogràfiques:

Síntesi d'indicadors Cerdanyola del Vallès⁷

Demografia

Població 2004	56065
Superfície (km ²)	30.59
Altitud (m)	82
Densitat de població	1822
Creix. anual acumulatiu població 1998-2003	2.09%

Sex ratio (homes per 100 dones)	100
Percentatge de joves	14.67%
Percentatge d'adults	74.16%
Índex d'envelliment	11.17%

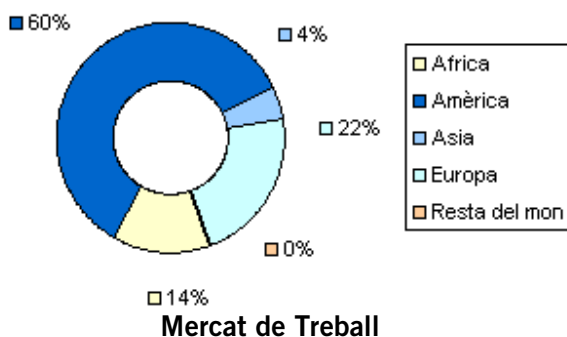


Índex de recanvi de la població en edats actives 68.18%

Naixements 2002	566
Defuncions 2002	276
Taxa de fecunditat 2002 (per mil)	36.50
Taxa de mortalitat 2002 (per mil)	5.01

Saldo migratori (per mil)	0.69
%Població estrangera/total 2003	5.31%

⁷ Font de les dades: Diputació de Barcelona.

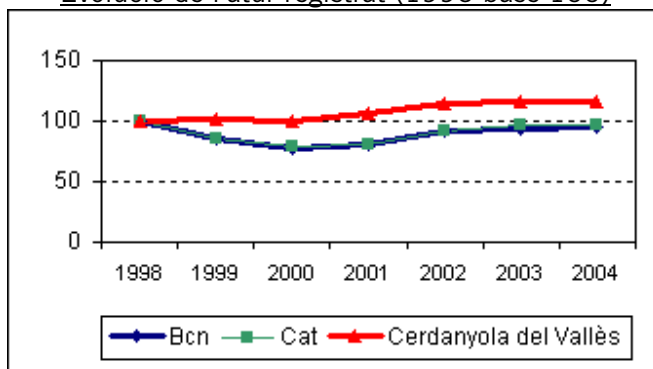


	<u>1996</u>
Població en edat de treballar	38698
Població activa	27717
Població ocupada	24859
Població desocupada	2858
Població inactiva	19508
Taxa d'activitat	71.62%
Taxa d'ocupació	64.24%
Taxa de desocupació	10.31%

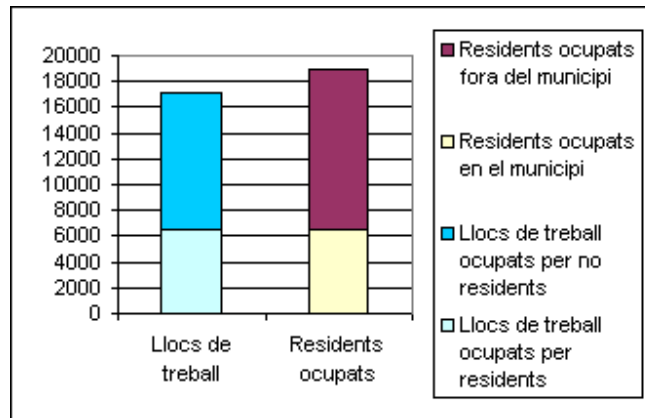
	<u>2002</u>	<u>Evol 01-02</u>
Assalariats 2002	16994	3.50%
Autònoms 2002	4396	4.05%

	<u>Nombre</u>	<u>Taxa</u>
Atur registrat octubre 2005	2379	8.58%
Homes	977	6.10%
Dones	1402	11.98%

Evolució de l'atur registrat (1996 base 100)



Taxa d'Autocontenció



Taxa d'Autosuficiència 38.22%

b) Tasques realitzades durant la fase de diagnòstic:

- Revisió materials facilitats per l'ajuntament entorn la participació ciutadana
- Presentació del procés metodològic als partits polítics amb representació al Ple Municipal
- Presentació del procés a tècnics municipals
- Entrevistes a tècnics/ques i polítics municipals
- Jornada de treball amb membres de Consells Municipals i entitats de Cerdanyola
- Reunions de coordinació responsables polítics i tècnics municipals

c) Documentació consultada:

- Reglament Orgànic Municipal
- Reglament Consell Municipal de Cultura
- Reglament Consell Municipal d'Esport
- Reglament Consell Escolar Municipal
- Reglament Consell de Medi Ambient
- Reglament Consell de Comunicació
- Reglament Consell Municipal de Joventut
- Reglament Consell Municipal de Mobilitat
- Reglament Consell Municipal de Comerç
- Reglament Consell Municipal de Promoció Social i de la Salut
- Reglament OAC
- Pàgina web municipal
- Diagnòstic estratègic Cerdanyola 21, 30 de juny 2004.
- Les Associacions de Cerdanyola del Vallès, gener 2003. Fernando Pindado.
- Diagnòstic distribució Territorial Cerdanyola del Vallès. IGOP.

c) Participants en la fase de diagnòstic:

1. Joan Martí Joné	Bellaterra contra la Intepolar
2. Joan Miró Guix	AVV Can Xarau
3. Ramón Carranza Vázquez	AVV Can Xarau
4. Joaquim Puig	AVV Quatre Cantons
5. Víctor Segura Martínez	AAA CP
6. Pia Buxeda	AVV Bellaterra
7. Jordi Morera	Eix Comercial Estació Cerdanyola Centre
8. Jose Luís Alonso	AVV Turonet
9. Saturnino Bernal	CCOO
10. Manolo Bielsa	Casa Aragón
11. Pedro Cerubra	Casa Aragón
12. Montserrat Miñana Lozano	Associació de Dones
13. Núria Llorenç Rugall	Creu Roja
14. Carmen Celma	A. Bonsai Cerdanyola
15. Francisco Clemente Cano	A. Tortuga
16. Santi Calluela	Regidor Esports
17. Jordi Miró	Tècnic Esports
18. Angels Casafont	Tècnica Esports
19. Consol Pla	Regidora Cultura i Promoció Econòmica
20. Carme Bergadà	Tècnica Cultura
21. Jordi Condal	Tècnic Promoció Econòmica
22. Josep M. Balcells	Regidor Àrea de Drets Civils
23. Diego Rodríguez	Cap Drets Civils
24. Vicenç Coscollà	Tècnic de joventut
25. Alfons Escoda	Regidor Seguretat Ciutadana i Immigració
26. Encarna	Tècnica immigració
27. Eva Torralba	Regidora Promoció de la Ciutat
28. Miquel Rivero	Tècnic OAC
29. Rafa Bellido	Regidor àrea territori
30. Pere Vidal	Cap territori
31. Elena Martí	Tècnica Medi Ambient
32. Toni Morral	Alcalde
33. José Gil	Secretari
34. Sebastià Ribes	Cap d'Àrea
35. Rafa Lumbreras	Tècnic comunicació
36. José Haro	Regidor Via Pública
37. Jaume Coll	Cap Brigada
38. Montse Puig	Regidora Salut Serveis Socials Educació
39. Rosa Pallarès	Tècnica Educació
40. Carme Espuña	Tècnica Salut
41. Carles Griño	Cap Àrea
42. Salut Navarro	Tècnica ocupació
43. Isaac Comas	Tècnic Serveis Processos Participatius
44. Jordi Mena	PSC
45. Gemma Jaumeandreu	PAS
46. Diego del Águila	Grup Mixt